

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΘ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1992

ΑΡΙΘ. 5

«ΕΞ ΟΙΚΕΙΩΝ ΤΑ ΒΕΛΗ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΥΝΙΑ

Στὸ προηγούμενο ἄρθρο μας τονίσαμε ὅτι τὸ ἐπὶ αἰῶνες χρονίζον πρόβλημα τῆς Οὐνίας, ἐὰν δὲν λυθῆ τώρα, ἴσως δὲν θὰ λυθῆ ποτέ. Μόνον ἡ σοβαρὰ προσπάθεια πρὸς ὀριστική ἀντιμετώπισι καὶ λύσι τοῦ θὰ ἀποτρέψη τὴν ὀριστική διακοπή τοῦ ἐπισήμου διαλόγου, ποὺ κατὰ ἐλπιδοφόρον τρόπον διεξάγεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεταξὺ τῶν «ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν» (Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς).

Ἐπειδὴ εἶναι γνωστόν, ὅτι — παρὰ τὸ δόγμα περὶ «ἀλαθῆτος» τοῦ Πάπα — ὁ παπικὸς θεσμὸς καὶ οἱ παπικὲς ἐνέργειες εἶναι ἐμφάνισις ὄχι μόνον τοῦ ὑποκειμενισμοῦ τῆς ἰδιαίτερας ψυχοσυνθέσεως τοῦ ἐκάστοτε ἐπισκόπου Ρώμης, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀντικειμενικοῦ πνεύματος τοῦ συστήματος καὶ τῶν δομῶν, ποὺ — πολλὰς φορές ἀπὸ τὸν Μεσαίωνα — κυριαρχοῦν στὸ Βατικανό· καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀνανεωτικὲς τάσεις εὐρυτάτων ρωμαιοκαθολικῶν θεολογικῶν κύκλων γίνονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον περισσότερες καὶ ἰσχυρότερες, γι' αὐτὸ ἐλπίζομε, ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πανορθόδοξος ἀντιμετώπισις τῆς προσφάτου ἐξάρσεως τοῦ μακραίωνος καισαροπαπικοῦ συνδρόμου τῆς κυριαρχίας, ποὺ ἐκδηλώθηκε μὲ νέα συντονισμένη προβολή καὶ προώθησι τῆς «Οὐνίας» στὶς πρώην κομμουνιστικὲς χῶρες, θὰ ὑποβοηθήσῃ τὸν Προ-

καθήμενο τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς εἰλικρινεῖς καὶ ἀνιδιοτελεῖς ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ νὰ σταματήσουν ὅλες τὶς ἀντορθόδοξες μεθοδεύσεις, ποὺ ὀδηγοῦν στὴν ἀνατίναξι τῶν γεφυρῶν τῆς ἀδελφικῆς ἐπικοινωνίας καὶ τοῦ διαλόγου, ποὺ δημιουργήθηκαν τὶς τελευταῖες δεκαετίες μὲ ἐπίπονες προσπάθειες.

Ἐν πρώτοις πρέπει τὸ Βατικανὸ νὰ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἀποτυχημένος θεσμὸς τῆς «Οὐνίας» εἶναι στόχος ἀρνητικῆς κριτικῆς καὶ ἐκ μέρους πολλῶν διαπρεπῶν ρωμαιοκαθολικῶν. Ἄς ἐπιτραπῆ τὸ δειγματοληπτικὸ σταχυολόγημα μερικῶν διατυπώσεων τῆς κριτικῆς αὐτῆς:

Ὁ διαπρεπὴς ἰησοῦιτης πατὴρ Wilhelm de Vries, καθηγητὴς τοῦ Παπικοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τοῦ Παπικοῦ Γρηγοριανοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ρώμης, ποὺ ἔγινε σκαπανεὺς νέας ρωμαιοκαθολικῆς ἀξιολογήσεως τῆς ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς δομῆς τοῦ πατριαρχικοῦ θεσμοῦ καὶ νέου προσανατολισμοῦ στὴ μελέτη τῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν δίστασε νὰ ἐπισημάνῃ ὅτι ἡ Οὐνία εἶναι γέννημα τῆς τελείως ἀνευδοκίστου προσπαθείας πρὸς «πνευματικὴ λατινοποίησι τῶν Ἀνατολικῶν» (geistige Latinisierung der Orientalen) καὶ ἐξεπήγασεν ἀπὸ «ἀκλόνητη συνείδησι ὑπεροχῆς» (unerschütterliches Überlegenheitsbewusst-

sein) ἀπέναντι στην Ἀνατολή, πού βρισκόταν (κατὰ τὴν γνώμη τῶν Δυτικῶν) σὲ παρακμὴ (gegenüber dem «dekadenten Osten») ¹⁸. Ἀλλὰ ἡ «Οὐνία», πού δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴ νοοτροπία αὐτή, καθόλου «δὲν βοήθησε στὴν ὑπόθεσι τῆς πραγματικῆς ὀργανικῆς ἐπανεντάξεως στὴν παλαιὰ πολύμορφη σὰ μέρη τῆς Ὀλότητα» ¹⁹ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Γι' αὐτὸ ἀποκρούσθηκε ἀπὸ τοὺς «δικαίως ὑπερφάνους γιὰ τὴν πνευματικὴ τους κληρονομία Ἀνατολικῶν» (die auf ihr geistiges Erbe mit Recht stolzen Orientalen), οἱ ὁποῖοι πιστοὶ στὴν «ἀναγομένη στοὺς Ἀποστόλους παράδοσι» (auf die Apostel zurückreichende Tradition) δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ὑποταχθοῦν εἰς μίαν «αὐστηρῶς συγκεντρωτικὴ» (straf zentralisierte) Ἐκκλησία ²⁰. Ἡ «Οὐνία» χρησιμοποίησε «μία σὲ πολλὰ λανθασμένη μέθοδο ἐνώσεως» (in vielem verfehlte Unionsmethode) ²¹. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε «ὄχι ἱκανοποιητικὸν» (unbefriedigend). Ἡ συντριπτικὴ πλειονοψηφία τοῦ πληρώματος τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν ἔγιναν «συνειδητῶς ἀντικαθολικοὶ» (bewusst antikatholisch) καὶ ἔλαβον στάσι «ὀξείας ἀντιθέσεως καὶ βαθέως ριζωμένης δυσπιστίας ἀπέναντι στὴ Ρώμη» (verschärfte Opposition und tief verwurzeltes Misstrauen gegen Rom) ²².

18. Wilhelm de Vries, Die «nationalen Kirchen» des Nahen Ostens und das «Uniatenproblem», ἐν Endre von Ivanka, Julius Tyciak καὶ Paul Wiertz (ἐκδ.), Handbuch der Ostkirchenkunde, Düsseldorf 1971, σ. 209. Τοῦ ἰδίου, Die unierte Patriarchate des Nahen Ostens und das Uniatenproblem, ἐν Wilhelm Nysen, Hans-Joachim Schulz und Paul Wiertz, Handbuch der Ostkirchenkunde, Band 1, Düsseldorf 1984, σ. 237. Πρβλ. Wilhelm de Vries, Rom und die Patriarchate des Ostens, Freiburg 1963, σ. 322.

19. Wilhelm de Vries, Die «nationalen Kirchen» des Nahen Ostens und das «Uniatenproblem», σ. 209.

20. Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 211.

21. Αὐτόθι.

22. Ἐνθ' ἄνωτ. Τοῦ ἰδίου, Die unierte Patriarchate des Nahen Ostens und das Uniatenproblem, σ. 239.

Τὰ ἐπισημαινόμενα ἀπὸ τὸν π. Wilhelm de Vries, μὲ τὸν ὁποῖο πολλές φορές ὁ γράφων ἔχει συνομιλήσει στὰ «Οἰκουμενικά Συμπόσια» τῆς πόλεως Regensburg, ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ προσδοκίαι τοῦ Παπισμοῦ γιὰ τὴν Οὐνία ἔχουν διαψευσθῆ. Ἡ ἀποτυχία τῆς Οὐνίας ἐπισημάνθηκε καὶ ἀπὸ τὸν ἰησοῦιτη πατέρα Michael Lacko, ἐπίσης καθηγητὴ στὸ Παπικὸ Ἀνατολικὸ Ἰνστιτοῦτο καὶ στὸ Παπικὸ Γρηγοριανὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ρώμης καὶ εἰδικὸ στὰ ζητήματα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν (ιδίως στὰ Βαλκάνια καὶ στὴν Ἀνατολικὴ Μέση Εὐρώπη). Αὐτὸς τόνισε, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς Οὐνίας σὲ ὀρισμένες περιοχὲς «σχεδὸν πάντοτε» (fast immer) χρησιμοποιήθηκε «ἡ βοήθεια τῆς κρατικῆς βίας» (die Hilfe der Staatsgewalt) ²³ καὶ ὅτι στὴν πρᾶξι δὲν ἐφαρμόσθηκαν πάντοτε οἱ ὅροι περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς αὐτοτελείας καὶ ἀνεξαρτησίας τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν. Γι' αὐτὸ «στὴν πορεία τοῦ χρόνου οἱ (Ρωμαιο) Καθολικὲς Ἀνατολικὲς Ἐκκλησίες κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκλατινίσθηκαν» (die Katholischen Ostkirchen im Laufe der Zeit mehr oder weniger latinisiert wurden) ²⁴. Ἡ ἀποτυχία τῆς Οὐνίας φαίνεται, κατὰ τὸν π. Michael Lacko, στὸ ὅτι ἡ προσχώρησις εἰς αὐτὴν εἶναι ποσοτικῶς μικρὴ καὶ στὸ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμά της ἦταν ἡ δημιουργία σὲ πολλὰ μέρη διπλῆς ἱεραρχίας καὶ «ἡ διάσπασις τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν» (die Zersplitterung der Ostkirchen) ²⁵. Δηλαδή τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἀντίθετο τοῦ προσδοκωμένου.

23. Michael Lacko, Ostkirchliche Unionen, ἐν Lexikon für Theologie und Kirche, Band 10, Freiburg 1965, σ. 502-504.

24. Ἐνθ' ἄνωτ.

25. Αὐτόθι. Πρβλ. Michael Lacko, Unionsbewegungen im slavischen Raum und in Rumänien, ἐν Wilhelm Nysen κ.λπ., ἐνθ' ἄνωτ., σ. 269-286.

Χαρακτηριστική είναι καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ γνωστοῦ Διευθυντοῦ τοῦ «Ἀνατολικο-εκκλησιαστικοῦ Ἰνστιτούτου» (Ostkirchliches Institut) στὴν πόλι Regensburg πατρὸς Δρος Albert Rauch, ὁ ὁποῖος εἶναι ἓνας ἐκ τῶν σκαπανέων τοῦ Ὁρθόδοξο - Ρωμαιοκαθολικοῦ Διαλόγου. Κατὰ τὸν π. Rauch ἡ οὐνιτικὴ προσπάθεια στηρίχθηκε στὴν ἀλλαγὴ τῆς παλαιοχριστιανικῆς Ἐκκλησιολογίας καὶ στὴν προβολὴ τῆς «ὐπερκυριαρχίας τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ρώμης» (Oberherrschaft des Bischofs von Rom)²⁶. Ἐπομένως ἡ βαθυτέρα συνάντησις καὶ ἐνότης μὲ τὶς Ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολῆς ἦταν νοητὴ μόνον «ὡς ὀλοκληρωτικὴ καθυπόταξις ὑπὸ τὸ πρωτεῖο δικαιοδοσίας τοῦ Ρωμαίου ἐπισκόπου» (als totale Unterwerfung unter den Jurisdiktionsprimat des römischen Bischofs)²⁷. Ἡ ἐνωμένη Ἐκκλησία ἔπρεπε νὰ εἶναι «ἐνωμένη ὑπὸ ἓνα ποιμένα καὶ νὰ καθοδηγῆται μοναρχικῶς σχεδὸν ὡς ἓν πολιτικὸν κράτος» (... geeint unter einem Hirten und monarchisch geführt fast wie ein weltlicher Staat)²⁸.

Οἱ ἀντιδράσεις στὴν παπικὴ οὐνιτικὴ Ἐκκλησιολογία συνετέλεσαν κατὰ τὸν πατέρα Rauch ὄχι στὴν ποθητὴ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ σὲ «ἀκόμη μεγαλύτερες διασπάσεις καὶ ἀμοιβαῖες ἐπιθέσεις» (noch grössere Spaltungen und gegenseitige Aggressionen)²⁹.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι καὶ τὰ ὅσα διακήρυξε σχετικῶς ὁ ἀείμνηστος βενεδικτῖνος ἱερομόναχος Dr. Johannes Ev.

Hoock, μὲ τὸν ὁποῖο ἐπίσης ὁ γράφων εἶχε φιλικὲς συνομιλίες κατὰ τὴ διάρκεια τῶν πρώτων «Οἰκουμενικῶν Συμποσίων» τοῦ Regensburg. Ὁ διακεκριμένος αὐτὸς ἡγούμενος σὲ μονὴ τῆς ἄνω Βαυαρίας (Abtei Scheyern) ἦταν φίλος τῆς Ὁρθόδοξίας καὶ θαυμαστῆς-μελετητῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Τὴν 19ῃ Ὀκτωβρίου 1964, ὡς ὁ τότε Γενικὸς Ἠγούμενος (Abtpräses) τῆς βαυαρικῆς ἐνώσεως τῶν Βενεδικτῖνων, ὁ π. Hoock ἐξεφώνησεν ἐνώπιον τῶν συνέδρων τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ βαρυσήμαντον λόγον, στὸν ὁποῖο τόνισε ὅτι «ὁ πυρὴν ὀλοκλήρου τοῦ λεγομένου ἀνατολικοῦ προβλήματος» (cardo totius quaestionis sic dictae orientalis)³⁰ εἶναι ἡ στάσις τοῦ Βατικανοῦ ἀπέναντι στὴν — ἀκλόνητη κατὰ τὴν πρώτη χριστιανικὴ χιλιετία — πατριαρχικὴ δομὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ στάσις αὐτὴ, ποὺ εἶναι ὑποτιμητικὴ γιὰ τὰ οὐνιτικὰ πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι κακὸ δεῖγμα τῶν διαθέσεων τοῦ Παπισμοῦ γιὰ τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα. Οἱ οὐνίτες Πατριάρχες ὑποτάσσονται στὴν Curia Romana καὶ στὸ «κολλέγιο τῶν καρδινάλιων»³¹. Ἔτσι «τὰ δικαιώματα τῶν Πατριαρχῶν αὐτῶν ἦσαν καὶ εἶναι μόνον μία σκιά (umbra) ἐκείνων τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα κάποτε αὐτοὶ εἶχαν»³². Ἡ ὑποτιμητικὴ αὐτὴ γιὰ τὴν Ἀνατολὴ στάσις τοῦ Βατικανοῦ ὀφείλεται, κατὰ τὸν ἐπιφανῆ ἡγούμενο, σὲ καισαροπαπικὴ πολιτικὴ, σὲ αὔξησι τοῦ «Patrimonium Petri», στὴν ἐπίδρασι τοῦ νομικισμοῦ (Juridismus) καὶ σὲ χρήσι πλαστῶν ἐγγράφων, λ.χ. τῆς διαβοήτου ψευδοκωνσταντινείου δωρεᾶς (Donationis Constantinianae) καὶ τῶν

26. Albert Rauch, Orthodoxe Ekklesiologie in der Auseinandersetzung mit dem Papstum, ἐν Albert Rauch-Paul Imhof (ἐκδ.), Das Dienstamt der Einheit in der Kirche. Primat-Patriarchat-Papstum, St. Ottilien 1991, σ. 322.

27. Ἐνθ' ἄνωτ.

28. Αὐτόθι.

29. Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 323.

30. Ferdinand R. Gahbauer, Die Patriarchalstruktur auf dem Zweiten Vatikanischen Konzil, ἐν Albert Rauch-Paul Imhof, Ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 379 καὶ 411.

31. Ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 381 καὶ 411.

32. Ἐνθ' ἄνωτ.

ψευδοϊσιδωρείων διατάξεων (*Decretalium Pseudoisidori*)³³.

Στή συνέχεια ο πατήρ Johannes Hoeck έπεσήμανεν, ότι ή στάσις αὐτή τοῦ Παπισμοῦ όφείλεται στοῦ ότι «ή σημερινή άσκησις τοῦ πρωτείου είναι έξ ολοκλήρου διαφορετική (*toto caelo differt*) από εκείνην, ποῦ ύπήρχε τότε» (κατά τήν πρώτη χιλιετία), όπως απέδειξε και ο πατήρ Wilhelm de Vries στο έργο του «Ρώμη και τὰ Πατριαρχεία τῆς Ἀνατολῆς» (*Rom und die Patriarchate des Ostens*)³⁴. Ἐξ άλλου ο έκλατινισμός μερικῶν ούνιτικῶν Ἐκκλησιῶν είναι τόσον έντονος, ώστε, — όπως ήμπορεϊ νά βεβαιώση, από τήν ιδική του πεϊρα —, «αὐτές δέν θέλουν τήν αποκατάστασι και έπαναφορὰ τῆς πρωταρχικῆς ανατολικοεκκλησιαστικῆς των παραδόσεως»³⁵.

Ὁ πατήρ Hoeck αίσθάνθηκε τόσον πολὺ τήν ανάγκη στή Β' Σύνοδο τοῦ Βατικανοῦ νά όμιλήση έναντίον τοῦ παπικοῦ συγκεντρωτισμοῦ, ώστε τέλειωσε με τή φράσι: « *Dixi et salvavi animam meam* »³⁶.

Ἄλλὰ δέν περιορίσθηκε σέ όσα εϊπε στή Σύνοδο αὐτή. Ὄταν έκδόθηκε από αὐτήν τὸ «Διάταγμα περί τῶν Ἀνατολικῶν Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν» (*Decretum de ecclesiis orientalibus catholicis*), έγραψε γι' αὐτὸ σχετικὸ Ὑπόμνημα (*Kommentar*)³⁷, στοῦ όποιο δέν δίστασε νά άσκήση κριτική στις ούνιτικῆς έκκλησίαις. Ἔτσι έσχολιάσε λ.χ. τὸ ύπ' άρ. 1 άρθρο τοῦ «Διατάγματος», στοῦ όποιο ή Β' Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ εὔχεται, οί Ἐκκλησίαις αὐτές «νά

άνθίσουν έκ νέου και με νέα άποστολική δύναμι νά φέρουν εϊς πέρας τήν άποστολή τους». Τὸ σχόλιό του τονίζει τὰ εξῆς: «Δυστυχῶς όμως ή συγκεκριμένη κατάσταση είναι έτσι ώστε κάθε τι, ποῦ λέγεται ή γίνεται πρὸς χάριν τῶν ούνιτικῶν (*unierten*) Ἐκκλησιῶν αὐτῶν, από οικουμενική άποψι γίνεται άσχημα δεκτὸ στις Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαις· διότι κατά τήν πεποιθησί τους τὰ 5% τῶν Ἀνατολικῶν Χριστιανῶν, ποῦ είναι συνηνωμένοι με τή Ρώμη, εϊναι όχι οί κανονικῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίαις, ἀλλὰ μᾶλλον ένα εμπόδιο παρά μία γέφυρα γιὰ τήν άποκατάστασι τῆς ένότητος και θα έπρεπεν έπομένως μᾶλλον νά εξαφανισθοῦν παρά νά άνθίζουν και νά εὔδοκιμοῦν»³⁸. Σχολιάζοντας επίσης τὸ άρθρο 30 τοῦ «Διατάγματος», ποῦ αναφέρεται στή συνεργασία Ἀνατολικῶν και Δυτικῶν Ἐκκλησιῶν, ο πατήρ Hoeck προσθέτει: «Μία τελεσιδίκη λύσις τῶν ύφισταμένων προβλημάτων θα εϊναι μόνον δυνατή, όταν παύσουν νά ύπάρχουν οί Ἐκκλησίαις αὐτές και οί (ούνιτικῆς) Ἱεραρχίαις τους, γιὰ τίς όποίαις τὸ Διάταγμα προορίζεται..., με άλλους λόγους, όταν τὸ Διάταγμα (μετά τήν κατάργησι τῆς Ούνιαις) θα έχη καταστή περιττό», εφ' όσον θα έχη ανοίξει ο δρόμος γιὰ νά εϊναι «άδελφικῶς ένωμένες οί Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίαις με τή Λατινική»³⁹.

Στὸ έπόμενο άρθρο μας θα προσθέσουμε άκόμη μερικῆς ρωμαιοκαθολικῆς κριτικῆς γιὰ τήν Ούνιαι και τίς ούνιτικῆς Ἐκκλησίαις, ποῦ θυμίζουν τὰ «έξ οικείων βέλη».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητής τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

33. Αὐτόθι, σσ. 380 και 411.

34. Ἐνθ' άνωτ., σσ. 382 και 412.

35. Αὐτόθι, σσ. 386 και 413.

36. Ἐνθ' άνωτ., σσ. 377 και 414.

37. *Decretum de ecclesiis orientalibus-Dekret über die katholischen Ostkirchen-Kommentar von Abtpräses Dr. Johannes M. Hoeck*, έν: *Das zweite Vatikanische Konzil — Konstitutionen, Dekrete und Erklärungen, Kommentare*. Παράρτημα τοῦ *Lexikon für Theologie und Kirche*, τόμ. 1, Freiburg-Basel-Wien 1966, σσ. 361-392.

38. Ἐνθ' άνωτ., σ. 365.

39. Αὐτόθι, σ. 391. Πρβλ. Friedrich Heiler, *Die Ostkirchen*, München-Basel 1971, σ. 414.

Ο ΣΥΡΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (1883-1961)*

Τριακονταετής ἀμφιετηρίδα ἀπὸ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας αὐτοῦ (+ 8.6.1961 — 1991)

Καὶ ἀνασυνδέων τὴν δρᾶσιν τῶν ἀειμνήστων τούτων ἀρχιερέων πρὸς τὴν ἐμὴν ποιμαντορικὴν διακονίαν, τῆς ὁποίας χάριτι θεία καὶ εὐχαῖς πάντων ὑμῶν ἔρχομαι ἀπὸ τῆς σήμερον, δειλιῶ μήπως ὑστερήσω εἰς τὴν γενικὴν προσδοκίαν, μήπως δὲν κατορθώσω νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἀρχιερατικῆς μου διακονίας, μήπως ἀποστῶ καὶ ἐπὶ σμικρὸν τῆς ἐνδεδειγμένης γραμμῆς, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ ὁ σημερινὸς Ἱεράρχης. Ἀλλὰ στρέφων τὴν ψυχὴν πρὸς τὸν οὐρανοβάμονα ἀπόστολον Παῦλον, τὸν θεῖον καὶ ὑπέροχον πνευματικὸν διδάσκαλον τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας ἀντὶ τῶν δυνάμεως, καὶ ἡ καρδία μου ἐνισχύεται εἰς τὴν ὁδόν, ἥτις τόσον ἀγνωστος, ἀλλὰ καὶ τόσον σπουδαία διανοίγεται σήμερον πρὸ ἐμοῦ.

Καὶ αἰσθάνομαι ὡσεὶ νὰ λαλῇ εἰς τὴν ψυχὴν μου ὁ θεηγόρος ἀπόστολος καὶ κεντρίζων αὐτὴν νὰ τὴν ἐμπνέῃ καὶ νὰ τὴν προωθῇ εἰς τὴν διανοιγομένην ὁδόν, ἐλέγχων τοὺς δισταγμούς μου καὶ ἐκμηδενίζων τὴν δειλίαν μου. Οὕτω δὲ ἐμφυχούμενος ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ μεγάλου ἀποστόλου καὶ καθοδηγούμενος ἀπὸ τὴν παναλλή δεξιάν τοῦ Κυρίου, θαρρύντως ὁρμῶ εἰς τὸ περιβαλλόμενον νέον ποιμαντορικὸν μου στάδιον, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εὐδοκίμησιν μετὰ Θεοῦ βασίζω εἰς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην.

Πάντες, λοιπόν, ἀγαπητοί, Κληῆρος καὶ Λαός, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, ἐπίσημοι, καὶ ἰδιῶται, περιστοιχίσατε μετ' ἀγάπης, μετ' ἐμπιστοσύνης, μετὰ διαθέσεως εὐκρινούς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐνισχύσατε αὐτὴν εἰς εὐδόωσιν τοῦ ἔργου τῆς, πειθαρχήσατε εἰς τὰς ἐντολάς τῆς, ἀφιερῶσατε τὰς δυνάμεις ὑμῶν ὑπὲρ αὐτῆς. **Ναί!** Πιστεύομεν εἰς Ἐκκλησίαν ζῶσαν, θερμουργὸν καὶ ἰσχυράν. Πιστεύομεν εἰς τὸ θεοσύστατον τῆς Ἐκκλησίας καὶ θεωροῦμεν αὐτὴν φορέα θείων δυνάμεων, ταμιούχον τῆς θείας παρακαταθήκης, ἀγιάζουσαν, ἀλλὰ καὶ φωτίζουσαν καὶ διδάσκουσαν καὶ ποδηγετούσαν.

Πιστεύομεν εἰς μίαν ἀγίαν ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ φρονοῦμεν ἀδιστακτικῶς ὅτι αὐτὴ κατ' ἐξοχίαν σήμερον εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ταύτην περίοδον τῆς δεινῆς ἠθικῆς κρίσεως καὶ τῆς φθορᾶς τῶν ἀξιών, εἶνε ἐνδεδειγμένη νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν διαχάραξιν

νέων ὁδῶν καὶ νέων κατευθύνσεων διὰ τοὺς Λαούς. Πιστεύομεν εἰς τὴν αἰζίζων δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀνειροπολοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸ ὕψος τῶν εὐκλεῶν χρόνων τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς, εἰς αἴγλην καὶ εἰς ἐπιβολὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῶν μεγάλων ἀληθῶς ἐκείνων ἐποχῶν.

Πιστεύομεν ὅτι κατ' ἐξοχίαν σήμερον πρέπει πανταχόθεν νὰ ἐνισχυθῇ ἡ Ἐκκλησία καὶ πάντα τὰ τέκνα τῆς νὰ συντελῶσιν εἰς τοῦτο, διότι τῆς Ἐκκλησίας ἡ δόξα εἶνε δόξα καὶ καύχημα ὅλων ἡμῶν καὶ τῆς ἐκκλησίας ἡ ἐξύψωσις θὰ σημάγῃ καὶ πνευματικὴν ἀναγέννησιν καὶ ἀναστήλωσιν τῆς ἐκπεσοῦσης μεταπολεμικῆς κοινωνίας. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶνε παρήγορος Μήτηρ, ἀποστολὴν ἔχουσα ὅπως πρὸς τοὺς ἄλλοις πρᾶνῃ τοὺς πόνους μας, σπογγίζῃ τὰ δάκρυά μας καὶ διακρατῇ τὰ κλονιζόμενα θήματά μας εἰς περιστάσεις κρίσιμους καὶ στιγμὰς ἀπελπισμοῦ.

Ἄς μὴ λησμονῶμεν τί ὀφείλομεν ὡς γένος καὶ ὡς πατρὶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις ἔδωκε τὴν πνοὴν τῆς καὶ τὴν ζωὴν τῆς, τὴν θερμὴν τῆς ἀγκάλην εἰς τὸ πολύπλαγκτον ἔθνος μας. Ἄς εἶνε ἐμπρὸς μας πάντοτε ἡ μορφὴ τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας μας, τῆς ὁποίας ἡ πορφύρα τσακίς ἐδάφη καὶ ποταμούς αἱμάτων χάριν τοῦ Γένους ὑμῶν ἔχουσε καὶ τσακίς ἡ κεφαλὴ τῆς περιεδλήθη τὸν ἀκάνθινον στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

Ἄς ἀγαπήσωμεν λοιπὸν θερμῶς τὴν Ἐκκλησίαν, ἃς ἐμπνευσθῶμεν ἐξ αὐτῆς, ἃς ἀφοσιωθῶμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, ἃς ἀντλήσωμεν δύναμιν ἀπὸ τῶν ἰδανικῶν τῆς. Ἄς καταστῇ ἐν ἡμῖν συνειδητὴ πίστις, ὅτι ἡ στροφή πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν θὰ σώσῃ τὴν σημερινὴν Κοινωνίαν, αὕτη θὰ ἀποδῇ διὰ τὴν κοινωνίαν ἀπολύτρωσις.

Τοιαύτη ὑπῆρξε καὶ τοιαύτην καὶ ἡμεῖς δραματιζόμεθα τὴν Ἐκκλησίαν. Στόλον Θεοῦ καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας. Καὶ τοιαύτην θέλομεν νὰ τὴν πιστεύσητε καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐλκνόμενοι ἀπὸ τὴν θείαν τῆς αἴγλην νὰ ἐργασθῆτε ὡς κοινωνία, ὡς οἰκογένεια, ὡς κοινότης, ὡς ἄτομα ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς ἀφορώντες εἰς «τὸν ἀρχηγὸν τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ θεμελιωτὴν Ἰησοῦν». Καὶ ὑπὸ τὸν φωτεινὸν χεῖμαρρον τῶν ἱερῶν τούτων αἰσθημάτων, ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς πίστεως αὐτῆς, ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων ἐμπνεύσεων καὶ ἐλπίδων ἀνερχόμεθα τὸν εὐκλεέστατον τοῦτον Θρόνον τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου,

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 118 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχους.

ΟΥΝΙΑ - ΣΚΟΠΙΑ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ *

Ο «Ούνιτισμός» ή «Ούνια» αποτελεί αναμφίβολα την ισχυρότερη έκφραση της εκκλησιαστικής αντιπαράθεσης Έλλήνων και Λατίνων και κατ' επέκταση Ὁρθοδόξου και Ρωμαιοκαθολικής Ἐκκλησίας και είναι συνέπεια της άποτυχίας των Λατίνων, να υποτάξουν εκκλησιαστικά τους Έλληνες, στις συνόδους της Λυών και της Φερράρας - Φλωρεντίας τον 15ο αιώνα.

Όταν η Λατινική Σύνοδος του Λατερανού του 1215 απέφασίεν ότι «επιτρέπεται ή τήρηση των εθνικών των Ὁρθοδόξων ως και ή χειροτονία ανδρών που θα συμφώνουν στην διατήρηση των ανατολικών εκκλησιαστικών εθνικών», υπό τον όρον ότι θα ανεγνώριζαν τον Πάπα ως αρχηγόν της Ἐκκλησίας, έσπερευε τα πρώτα σπέρματα εκείνου που αργότερα επρόκειτο να φυτρώσει με το όνομα της Ούνιας. Όσοι θα ανελάμβαναν να ύπηρετήσουν τους στόχους της, θα τηρούσαν το λειτουργικό τυπικό της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας και όλα τα έξωτερικά γνωρίσματα της λατρείας της, αλλά θα ήταν σε δογματική και διοικητική ενότητα με την Ρώμη. Με άλλα λόγια, έξωτερικά θα έμοιαζαν με ὀρθοδόξους, μια και θα έκτιζαν τους ναούς τους με τον συζαντινό ρυθμό και θα χρησιμοποιούσαν στην λατρεία τους την Ὁρθόδοξη Θ. Λειτουργία και τους ὀρθοδόξους ανατολικούς ύμνους και οι ιερείς τους θα φορούσαν τα ιερά ἄμφια που φορούμε έμεις. Έσωτερικά όμως, στην ούσία, θα ήταν λατίνου. Ο λόγος υπάρξεώς των; Να γίνουν δῆθεν ή γέφυρα της ένωσης των δύο κόσμων, των Λατίνων και των Ὁρθοδόξων. Στην πραγματικότητα όμως να προσαρτηθούν στην ΡΚαθολική Ἐκκλησία τα μέλη των Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιών που ήταν έμπεριστατα, στα όποια επέτρεπαν να διατηρήσουν τα λειτουργικά τους έθιμα και τις παραδόσεις

τους θεολογικές και διοικητικές. Θα κρατούσαν, τι παραδεχόταν. Σ' ένα μόνο δέν χωρούσε κανένας συμβιβασμός κι αυτό ήταν ή ύπαγωγή στον Ἐπίσκοπο Ρώμης, τον Πάπα.

Η ιδέα της δημιουργίας ενός ούνιτικου οργανισμού μέσα στα σπλάχνα της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, αποτελεί μια αναμφιτόλως αντιχριστιανική ιστορία στις σχέσεις των Έλλήνων και Λατίνων κατ' αρχήν, της Ρώμης και της Ἀνατολής γενικώτερα.

Έν τούτοις είναι μια ιστορία που δέν δικαιώσει μέχρι σήμερα την γιγαντιαία προσπάθεια του Παπισμού να υποτάξει την φιλελεύθερη Ἐλληνική Ἐκκλησία στην δεσποτική Ἐκκλησία της Ρώμης. Ο μηχανισμός αυτός της Ούνιας που έχει στοιχίσει την ζωή πολλών αφέλων, πονηρών αλλά και ευσυνειδήτων ρωμαίων ιεραποστόλων, άλλ' ακόμα και πολλών ὀρθοδόξων στις περιοχές Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας, Ρουμανίας, Ουκρανίας και Γιουγκοσλαβίας, είναι ένα φαινόμενο σύγουρα άδικαιολόγητο από την διδασκαλία των Ἀγίων Πατέρων της Ἐκκλησίας. Είναι μια πράξη ύστερόβουλη και ένα έργο υποκριτικό, που δέν είναι δυνατόν, δέν μπορούμε να αποκρύψουμε στις σχέσεις μας με τους σημερινούς ρωμαιοκαθολικούς. Το πρόβλημα του ούνιτισμού που προέκυψε μετά από την θεαϊότητα των παπών, ότι δέν υπάρχει άλλος τρόπος ύποταξης όλης της Ἐκκλησίας στην Ρώμη, άφορά κυρίως στις σχέσεις των Έλλήνων και των Λατίνων. Στο δάθος της πολιτικής αυτής βρίσκεται πάντα ο τελικός σκοπός της ύποταξης των Χριστιανών στην ανώτατη κυριαρχία των παπών της Ρώμης. Είναι άπορίας ἄξιο πώς οι Ρωμαίοι ποντίφικες συνέλαβαν και έφάρμοσαν την ούνιτική πολιτική τους, χωρίς να παραδειγματισθούν από την αποφασιστικότητα των Ὁρθοδόξων Έλλήνων κατὰ την προσηγηθεΐσα περίοδο των σταυροφοριών. Οι Έλληνες είχαν αποδείξει πώς δέν θυσιάζουν

* Ομιλία στην αίθουσα της «Χριστιανικής Έστίας» της Ἰ. Μητροπόλεως Θήρας, που έγινε την 9η Φεβρουαρίου 1992.

Κέας και Μήλου και ήλεημένοι παρά Κυρίου τιθέμεθα την δεξιάν επί το πηδάλιον της νοητής ταύτης ολκάδος του Χριστού, δεόμενοι θερμώς αυτού, ίνα φωτίξη την ὁδόν ήμῶν και λαλή πάντοτε εν τῇ καρδίᾳ ήμῶν αγαθὰ ὑπέρ της άγίας αυτού Ἐκκλησίας.

Άπό του θρόνου τούτου, από του όποίου και άλλοι πρό ήμῶν περιφανείς Ἱεράρχαι ηύλόγησαν ὑμᾶς ως Πατέρες και Διδάσκαλοι ὑμῶν, από του θρόνου τούτου άπευθύνομεν και ήμεΐς προς πάντας ὑμᾶς σήμεραν την

πρώτην άποστολικήν ήμῶν εύλογίαν, ενθέρμως εύχόμενοι, ίνα ή Χάρις του Κυρίου και Θεου και Σωτήρος ήμῶν Ἰησοῦ Χριστού ήγε και μένη πάντοτε μεθ' άπάντων ὑμῶν. Ἀμήν».

(Συνεχίζεται)

† Ο Σύρου ΔΩΡΟΘΕΟΣ

7. «ΚΥΚΛΑΔΕΣ» έφημερίς, έτος Β' άριθμ. φύλλου 21, 27.6.1931.

τὸ χριστιανικὸ ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ποὺ ἦταν τὸ μόνο στοιχεῖο τὸ ὁποῖο μπορούσαν νὰ ἐπιδείξουν σὲς τόσο δύσκολες ἐκεῖνες ἐποχές. Στὴν ἐλευθερία αὐτὴ οἱ Ἑλληνες στήριζαν ὅλη τους τὴν θεολογία. Καὶ στὴν ἐλευθερία αὐτὴ οἱ ἄπλοι Ἑλληνες στήριζαν τὴν ἀξιοπρέπειά τους, ὅταν μερικοὶ καιροσκόποι, πάντα ὑπάρχουν τέτοιοι, δραπέτευαν πρὸς τὴν Ρώμη.

Ὁ Ἅγιος Μάρκος, Ἐπίσκοπος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός, ὁ μεγάλος πρόμαχος τῆς Ὀρθοδοξίας, μὲ βαρεῖς χαρακτηρισμούς, δὲν τοὺς ἀναφέρω, πρὶν 500 καὶ πλέον χρόνια, μίλησε γιὰ τοὺς οὐνίτες, ὑπογραμμίζοντας κυρίως τὴν σύμπτωση διαφόρων καὶ ἀντιφατικῶν στοιχείων μὲ παραπλανητικὸν μάλιστα τρόπο, σὲ στόχους προσηλυτιστικὸς καὶ διασπαστικὸς σὲ θάρος τῶν Ὀρθοδόξων. Ἐγκυριοὶ θεολόγοι καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἱστορικοὶ κατὰ καιροὺς ἐχαρακτήρισαν τὴν «οὐνίαν» ὡς «δοῦρειον ἵππον» καὶ «πολιορκητικὴ μηχανή» ποὺ ἐπιχειρεῖ τὴν ἄλωση τῶν Ὀρθοδόξων ὀχυρῶν. Δὲν θὰ ὑπερέβαλε ἀσφαλῶς κανεὶς ἐν μιλοῦσε γιὰ ἀντιχριστιανικὴ μεθόδευση καὶ ἀδιανόγητη γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα τακτικὴ ποὺ οὐδέποτε ἢ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία δέχθηκε. Ἀκόμα καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας στὴν τελευταία 6η συνέλευση τῆς Ὀλομελείας τῆς Διεθνούς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν, ποὺ συνήλθε στὸ Φράιζινγκ τοῦ Μονάχου ἀπὸ 6-15 Ἰουνίου 1990 εἶπαν: «Ὁ ὅρος “οὐνία” σημαίνει τὴν προσπάθειαν νὰ ἐπιτευχθῇ ἢ ἐνόττης τῆς Ἐκκλησίας μὲ ἀπόσπασιν κοινοτήτων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ Ὀρθοδόξων πιστῶν, χωρὶς νὰ λαμβάνεται ὑπ’ ὄψιν ὅτι ἐκκλησιολογικῶς ἢ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἀδελφὴ Ἐκκλησία, ἢ ὁποῖα παρέχει ἀφ’ ἑαυτῆς τὰ μέσα τῆς Χάριτος καὶ τῆς σωτηρίας. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ἀπορρίπτωμεν τὴν Οὐνίαν ὡς μέθοδον ἀναζητήσεως τῆς ἐνόττης, διότι εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν κοινὴν παράδοσιν τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Ἡ οὐνία ὡς μέθοδος, ὅπου ἐφηρμόσθη, ἀπέτυχε νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν σκοπὸν τῆς προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀντιθέτως προεκάλεσε νέας διαιρέσεις. Ἡ οὕτως δημιουργηθεῖσα κατάστασις ἐγένετο ἀφορμὴ συγκρούσεων καὶ δεινῶν, τὰ ὁποῖα ἐσφράγισαν τὴν συλλογικὴν μνήμην καὶ συνειδήσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἀφ’ ἐτέρου δι’ ἐκκλησιολογικοὺς λόγους, ἐπαγιώθη ἢ πεποιθήσῃς ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναζητηθοῦν ἄλλοι τρόποι. Τώρα ποὺ αἱ Ἐκκλησίαι μας συναντῶνται ἐπὶ τῆς ἐκκλησιολογικῆς θάσεως τῆς κοινωνίας μεταξὺ ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, θὰ ἦτο λυπηρὸν νὰ καταστραφῇ τὸ ἐπιτευχθὲν ἐν τῷ Διαλόγῳ σπουδαῖον ἔργον διὰ τὴν ἐνόττητα

τῶν Ἐκκλησιῶν, μὲ ἐπιστροφὴν εἰς τὴν μέθοδον τῆς Οὐνίας».

Τὸ κείμενο ὅμως αὐτὸ οὐδέποτε καταχωρίσθηκε, ὡς συνέβαινε κατὰ τὸ παρελθόν μὲ τὰ κοινὰ ἀνακοινωθέντα τοῦ Θεολογικοῦ διαλόγου, στὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ Βατικανοῦ «OSSERVATORE ROMANO».

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐγκύκλιό της τὸ 1925 ἐχαρακτήρισε τὴν «Οὐνία» ἀξιοκατάκριτο σύστημα δόλου καὶ ἀπάτης» ποὺ ἐπινοήθηκε κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα. Τὸ 1772 μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ Γ', τὸ 1838 ὡς ἐπίσης καὶ τὸ 1907 μὲ ἐγκύκλιο ποὺ ἐξάπέλυσε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ μέγας ὄντως ἐκεῖνος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ', κατεδικάσθη ἢ ὑπὸ τῆς Ρώμης διὰ τῆς οὐνίας ἀσκουμένη προπαγάνδα. Τὸ κείμενο αὐτὸ ἔχει ὡς ἐξῆς:

ΙΩΑΚΕΙΜ

ἐλέω Θεοῦ

Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως

Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Ἄριθ. πρωτ. 1989

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ’ ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ εὐλαθέστατοι ἱερεῖς καὶ οἰκίωται ἱερομόναχοι οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ’ ἡμᾶς Καταστῆνου, καὶ τιμιώτατοι ἐπίτροποι καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ’ ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Δύο ἱερεῖς καθολικοὶ, φέροντες τὴν περιβολὴν καὶ τὸ σχῆμα τῶν Ὀρθοδόξων κληρικῶν, μετέβησαν κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τὴν ἐν Κοινοσκαλίῳ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τῆς Ἑλπίδος, ἐπὶ προφάσει θέας καὶ ἀκροάσεως τῆς τελομένης ἀρχιερατικῆς λειτουργίας· κατὰ τὴν ἀπόλυσιν δὲ ἐξερχόμενοι προέβησαν, ὑπόβλως καὶ ἐν σπουδῇ, εἰς τὴν διανομὴν πρὸς τὸ ἐξερχόμενον Ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν προσηλυτιστικὸν τινος φυλλαδίου, ἐλληνιστὶ γεγραμμένου, φέροντος δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐρχου καὶ Ἴδε», ἐν ᾧ, ὑπὸ μορφὴν διαλόγου, περιέχονται τὰ γνωστὰ ἐποχρυστικὰ τεχνάσματα καὶ σοφίσματα, ὅτι δηλ. ὁ εἰς τὴν παλικὴν Ἐκκλησίαν προσχωρῶν Ὀρθόδοξος Ἑλληὴν δύναται ἵνα τηρήσῃ τοὺς οἰκείους αὐτῷ καὶ προσφιλεῖς τύπους τῆς λατρείας, ὡσεὶ περὶ τῶν τύπων ἦν ἡμῖν ἢ διαφορὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, ὅτι οὐδόλως διακινδυνεύει τὸν ἐθνισμὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ τοιαῦτα. Κατὰ τοῦ δόλου οὖν τῶν τοιμητιῶν τούτων προπαγανδιστῶν, οἵτινες, τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀ-

πάτην φέρουσιν ἀποτεινωμένα και ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ μειοσηματισμένη περιβολῇ αὐτῶν, προφυλάσσοντες, ἐκ καθήκοντος ἐκκλησιαστικῆς προνοίας, τοὺς εὐσεβεῖς και ὀρθοδόξους χριστιανούς, συνιστῶμεν ὅπως προσέχωσι πάντες ἀπὸ τῶν λύκων τούτων τῶν ἐν σῆμαι προβάτων ἐρχομένων και ἀπὸ τῶν ποικίλων πλεκτανῶν και μεθοδειῶν αὐτῶν. Οἱ αὐτοὶ γὰρ προπαγανδισταὶ και προσηλυτισταὶ ἴδρυσαν και ναὸν ἐν Κοινοκαλίῳ, κατὰ πάντα ὅμοιον πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ναοὺς, ἐν ᾧ αἱ ἀκολοῦθῆναι και αἱ λειτουργίαι πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ τελοῦνται ἐλληγιστὶ κατὰ τὴν τάξιν και τὸ ἡμερολόγιον και ἐροτολόγιον τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. «Ὡσπερ γὰρ ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους πειράζων τὸν Κύριον ἔλεγε «ταῦτα πάντα σοὶ δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς με», οὕτω και οἱ τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας και ἀγάπης λυμεῶνες οἱτοί, οἱ πειράζοντες και ταράττοντες τὴν διδάξασαν τοὺς πατέρας αὐτῶν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, εἰσὶν ἔτοιμοι και πρόθυμοι ἵνα τὰ πάντα ὑποσχεθῶσι και ἐπιτρέψωσιν, ἀρκεῖ μόνον ἵνα προσκυνηθῇ ὁ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας σιήσας ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης. Ἄλλ' ὁμοίως, ἐδραῖοι και ἀκλόνητοι ἐν τῇ πίστει και ταῖς παραδόσεσι τῶν πατέρων, σιῆσετε και μένετε ἐν οἷς ἐμάθετε και ἐπισιτώθητε, εἰδότες παρὰ τίνος ἐμάθετε. Ἀπὸ τῶν τετυφλωμένων δὲ και ἐξεστραμμένων ποικιλονόμων και πολυμόρφων προπαγανδιστῶν τῶν ἐρχομένων ἵνα ἐπιηρεάσωσιν ὁμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφὴν, σιελόμενοι και ἀποστρέφοντες τὸ πρόσωπον ὁμῶν, δέεσθε τοῦ Κυρίου ἵνα φωτίσῃ αὐτοὺς τε και τοὺς ἀποσιέλλοντας αὐτοὺς, ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας και ἀγάπης, ἀφ' ἧς ἐξέκκλιναν. «Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώη ὁμῶν τὴν εἰρήνην διὰ παντός ἐν παντὶ τρόπῳ», οὗ ἡ χάρις και τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὁμῶν. **ΕΝ ΜΗΝΙ ΜΑΡΤΙῼ (καθ') ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Ε'.**

Οἱ Ὄρθόδοξοι πάντοτε διεμαρτύροντο και κατεδικάζαν ἀπροκάλυπτα τίς ὡς ἄνω ἐνέργειες και ἦσαν γι' αὐτοὺς ἡ Οὐνία ὅ,τι εἶναι και γιὰ μᾶς σήμερα, μιὰ μέθοδος ἐπικίνδυνη μάλιστα πού λειτουργεῖ ἀγθενωτικά και δυναμιτίζει ἀναμφισθητῶς τίς ἔντιμες προσπάθειες πού καταβάλλονται πιθανῶς γιὰ τὴν ἐγγύτητα τῶν Χριστιανῶν.

«Ἡ Οὐνία ἀποτελεῖ διεΐσδυση τοῦ Παπισμοῦ στὴν Ὄρθοδοξία», γράφει ὁ Ρουμάνος π. Ἡλίας Φρατσέα στὸ ἄρθρο του με τίτλο «Οὐνία»: «Ἡ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Δύση», πού δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ «Σύναξη» (τεύχ. 40, σ. 23) και συνεχίζει: «Διότι τρέφεται και διεκδικεῖ τὸν πνευματικὸ πλοῦτο τῆς Ὄρθοδοξίας ἀπο-

σκοπώντας στὸν ἐκλατινισμό του. Ἡ Οὐνία τρέφεται ἀπὸ τὴν Ὄρθοδοξία ἀλλὰ συγχρόνως ἐναντιώνεται: σ' αὐτὴν, προσπαθώντας νὰ τὴν ὑπαγάγει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης». Στὴν ὄλη προσπάθεια τῆς Οὐνίας πρὸς ἐξάπλωσὴ τῆς και ἐπιτυχία στοὺς στόχους τῆς, ἐβοήθησε πολὺ ἡ κατὰ τὰ μέσα τοῦ 16ου αἰῶνος ἱδρυθεῖσα στὴ Ρώμη ἀπὸ τὸν Πάπα Γρηγόριο ΙΓ' Σχολή τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου, φυτώριο στελεχῶν τῆς, πού οἱ ἀπόφοιτοὶ τῆς καθὼς ἐξαπελύθησαν στὶς διάφορες χῶρες ἔδρασαν καταλυτικὰ γιὰ τὴν Ὄρθοδοξία.

Θὰ ἔπρεπε, ἀγαπητοί μου, νὰ εἶχε πολλές ὥρες στὴ διάθεσή του ὁ ὁμιλητὴς ἐνὸς τέτοιου θέματος γιὰ νὰ καλύψει θάλεγα τὸ θέμα. Παρατρέχω λοιπὸν ὅσα συνέβησαν στοὺς αἰῶνες πού πέρασαν, στὴν ἐποχὴ μετὰ τὴν Φραγκοκρατία, τὴν Ἐνετοκρατία γιὰ νὰ σταματήσω στὰ γεγονότα τοῦ αἰῶνα μας, και μάλιστα τῶν τελευταίων χρόνων.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Θῆρας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

- ★ Ἐπισκόπου Ἀχελώου Εὐθυμίου, ΛΘΩΣ (ἀπάντηση σὲ 56 ἐρεῖσματα τῆς ἀπιστίας).
- ★ Πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνού, Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.
- ★ Καθηγ. Μάρκου Α. Σιώτη, ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.
- ★ Καθηγ. Ἰωάννου Φουντούλη, ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ, τόμοι Α' και Β'.
- ★ Καθηγ. Βλασίου Φειδᾶ, ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ (988 - 1988).
- ★ Καθηγ. Ἀνδρ. Θεοδώρου, ΑΜΩΜΟΙ ΕΝ ΟΔῼ ΑΛΛΗΛΟΥΪ'Α (ἐρμηνευτικὸ σχόλιο στὴ Νεκρώσιμη Ἀκολουθία).
- ★ Ἁγ. Γρηγορίου Νύσσης, ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ (εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια ἀρχιμ. Π. Μπρούσαλη).
- ★ Ἀρχιμ. Συμεῶν Π. Κούτσα, Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. Γιατί, πότε και πῶς νηστεύουμε.
- ★ Ἀρχιμ. Νικ. Ι. Πρωτοπαπᾶ, ΕΙΣ ΕΠΙΓΝΩΣΙΝ ΘΕΟΥ. Κυριακοδρόμιο στὶς εὐαγγελικὲς περικοπές.

Ο ΟΡΟΣ ΤΗΣ Δ' ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΑΙ Η ΑΡΝΗΣΙΣ ΑΥΤΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΑΝΤΙΧΑΛΚΗΔΟΝΙΩΝ

* Σ η μ ε ί ω σ ι ς « Ε κ κ λ η σ ί α ς »:
Ἡ παρούσα μελέτη δημοσιεύεται ὡς συμμετοχὴ εἰς τοὺς ἐπιπέδους κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας διαλόγους περὶ τῆς σχέσεως τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῶν Προχαλκηδονίων Ἐκκλησιῶν. Σχετικὴ συζήτησις ἐγένετο καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ Συννοδικῇ καὶ λοιπῶν Ἀρχιερέων μετὰ ἐκπροσώπων τῆς Πανεπιστημιακῆς Θεολογίας ἐν τῷ Διορθοδόξῳ Κέντρῳ τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τοῦ ἱ. Φωτίου (6 Φεβρ. 1992).

Παρακολουθοῦμεν ἀπὸ τριακονταετίας περίπου¹ τὴν θεάρεστον προσπάθειαν τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας, ἐγούσης, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, βασικὸν ἐκπρόσωπον αὐτῆς τὸν ἀείμνηστον ὁμότιμον Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκὸν Ἰωάννην Καρμίρη², ὅπως βοήθησεν τὸν

θεολογικὸν τῶν Ὁρθοδόξων διάλογον μετὰ τῶν ἐγγύτερων τῶν ἄλλων ἑτεροδόξων πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἱσταμένων Ἀντιχαλκηδονίων³ τὸν ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν ἐπανένωσιν τούτων μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ διάλογος οὗτος, ὡς γνωστὸν, ἀρχικῶς μὲν ἦτο εἰς ἐπίπεδον θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων, ἐν συνεχείᾳ δὲ κατέστη ἐπίσημος διάλογος τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, δι' ἐκπροσώπων τῶν κατὰ τόπους Ἀυτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐπὶ μέρους σημερινῶν Ἀντιχαλκηδονίων, δι' ἀντιστοιχῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν.

Μετὰ χαρᾶς δὲ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἔχει ἤδη

τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1966. The Dialogue between Orthodox and non-Chalcedonian Churches (Reprinted from «Porefthentes»*, Athens 1966. Σχέσεις Ὁρθοδόξων καὶ Ἀρμενίων καὶ ἰδίως ὁ μεταξὺ αὐτῶν θεολογικὸς διάλογος κατὰ τὸν ἰβ' αἰῶνα, Ἀθῆναι 1967. The Christological Dogma in Orthodox Worship, ἐν «The Greek Orthodox Theological Review» 13 (1968) 241-257. Relations between Orthodox and non-Chalcedonian Churches and the beginning of the preparatory Dialogue between them, ἐν «Abba Salama», Addis Ababa 1 (1970) 138-155. Relations between the Orthodox and Armenian Churches and preparation of their Dialogue, αὐτόθι 2 (1971) 22-42. Ἐκθεσις πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον περὶ τῆς τρίτης συναντήσεως Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων θεολόγων (Ἀνάτ. ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας»), Ἀθῆναι 1970. Die Vorbereitung des theologischen Dialogs zwischen den Orthodoxen und den Nichtchalcedonischen Kirchen (ἀνάτ. ἐκ τοῦ «Kyrios»), Berlin 1970. Ἐισηγήσεις ἐνώπιον τῶν Διασκέψεων Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων θεολόγων, Ἀθῆναι 1970. Ἡ Ἀ' Διάσκεψις τῆς Διορθοδόξου Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν Ἀντιχαλκηδονίων Ἐκκλησιῶν (ἀνάτ. ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθῆναι 1971. Προσπάθειαι ἐπανένωσεως τῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας (ἀνάτ. ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας»), Ἀθῆναι 1983.

3. Ἀντιχαλκηδόνιοι ἢ Προχαλκηδόνιοι ὀνομάζονται συνήθως οἱ Χριστιανοὶ οἱ ἀνάγοντες τὴν ἀρχὴν των εἰς τοὺς μονοφυσίτας τοῦ Ε' μ.Χ. αἰῶνος, τοὺς ἀρνηθέντας τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου (451) καὶ ἀνήκοντες σήμερον εἰς τὰς αὐτοαποκαλουμένας «Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας» Αἰθιοπικῆν, Ἀρμενικῆν, Κοπτικῆν ἐν Αἰγύπτῳ, Μαλαμπαρακικῆν ἢ τοῦ Θωμᾶ τοῦ Μαλαμπάρ ἐν Νοτίῳ Ἰνδία καὶ Συροϊακωβιτικῆν. Περὶ αὐτῶν βλ. Ἰ. ω. Κ α ρ μ ῖ ρ η, Αἰ «ἀρχαίαι» Ἀντιχαλκηδόνιοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ βάσις τῆς ἐπανένωσεως αὐτῶν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1966, σ. 3-77. Ἐκτενέστερον βλ. Ἀ θ. Ἀ ρ β α ν ῖ τ η, Ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς καὶ ἡ Συριακὴ Ἐκκλησία τοῦ Μαλαμπάρ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῷ παρόντι, Ἀθῆναι 1962. Τ ο ὕ α ὕ τ ο ὕ, Ἡ Κοπτικὴ Ἐκκλησία, Ἀθῆναι 1965. Τ ο ὕ α ὕ τ ο ὕ, Ἐπίτιμος Ἱστορία Συρο-ιακωβιτικῆς, Ἀρμενικῆς καὶ Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1967.

1. Πρὸ τριακοντα ἐνός ἐτῶν ἢ Α' ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξος Διάσκεψις (1961) ἀνέγραψεν ἐν πῶ καταλόγῳ τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Πανορθοδόξου Προσυνόδου καὶ τὸ θέμα τῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἀελάσσοντας Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, τὰς καὶ Ἀντιχαλκηδονίους ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων ὀνομαζομένας (βλ. τὸ κείμενον τῆς ἐν Ρόδῳ ἀποφάσεως ἐν Ἰ. ω. Κ α ρ μ ῖ ρ η, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τόμ. Π² Graz 1968, σ. 984 [1082]. Εἰς τὰς ἀελάσσοντας Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας ἐντάσσεται, ἐνίοτε, καὶ ἡ Ἀσσυριακὴ Νεστοριανικὴ ἢ Ἀνατολικὴ Συριακὴ Ἐκκλησία (βλ. Ἀ θ. Ἀ ρ β α ν ῖ τ η, Ἱστορία τῆς Ἀσσυριακῆς Νεστοριανικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι, 1968, σ. 7). Ἐν ἔτει δὲ 1964 συνήλθεν ἡ πρώτη ἀνεπίσημος Διάσκεψις Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων ἐν Aarhus τῆς Δανίας (βλ. Ἰ. ω. Κ α ρ μ ῖ ρ η, ἐνθ. ἀν. σ. 1014 [1094]).

2. Ὁ Καθηγητὴς Καρμίρης ἐκτός τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τοὺς διαλόγους Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων ἐδημοσίευσεν καὶ τὰς ἀκολουθοῦσας σχετικὰς μελέτας: Τὸ πρόβλημα τῆς ἐνώσεως τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου (Ἀνατ. ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας»), Ἀθῆναι 1959. Οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἀρμένιοι Μονοφυσῖται καὶ οἱ μετ' αὐτῶν μικτοὶ γάμοι τῶν Ὁρθοδόξων (Ἀνατ. ἐκ τοῦ «Γρηγορίου Παλαμᾶ»), Θεσσαλονίκη 1961. The problem of the unification of the non-Chalcedonian Churches of the East with the Orthodox of the Basis of the Cyril's formula «mia physis tou Theou Logou sesarkomenen», ἐν «The Greek Orthodox Theological Review», 10 (1964-1965) 61-74, γαλλικῆ μεταφράσις: La question de l'union des Eglises non-Chalcedoniennes avec l'Eglise Orthodoxe sur la base de la formule Cyrillienne de l'unique nature incarnée du Verbe de Dieu, ἐν «Cahiers d'étude chrétiennes orientales» 4 (1966) 17-45. The Ecumenical Patriarchate and the non-Chalcedonian Churches of the East, ἐν «International Relations. A quarterly review of authoritative opinion», Athens 1964-1965. Αἱ ἀρχαίαι Ἀντιχαλκηδόνιοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ βάσις τῆς ἐπανένωσεως αὐτῶν μετὰ

επέλθει συμφωνία τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἀντιχαλκηδονίων, ἐγκριθείσης κοινῆς «δηλώσεως» τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου ἡδη ἀπὸ τοῦ προπαραελθόντος ἔτους καὶ δὴ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28 Σεπτεμβρίου 1990⁴.

Βάσις τῆς δηλώσεως ταύτης ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ κείμενον τῆς «δηλώσεως», ἡ «πρώτη Κοινὴ Δήλωσις περὶ τῆς Χριστολογίας» ἡ «υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν ἱστορικὴν συνάντησιν εἰς τὴν Μονὴν ANBA BISHOP, ἀπὸ 20ῆς μέχρι 24ῆς Ἰουνίου 1989»⁵.

Ἀναμφιβόλως εἶναι λίαν εὐχάριστον τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἀντιχαλκηδόνιοι ἀδελφοὶ μας ἀπορρίπτουν καὶ ἐπισήμως πλέον, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ κειμένου τῶν κοινῶν δηλώσεων, τὸν μονοφυσισμὸν τοῦ Εὐτυχοῦς. Ἡ ὑπὸ τῶν σημερινῶν Ἀντιχαλκηδονίων ἄλλως τε ἀπόρριψις τοῦ ἀκράτου μονοφυσισμοῦ ἔχει ἡδη ἀπὸ ἐτῶν ἐπισημανθῆ⁶.

Τὸ ὅλον κείμενον τῆς «δευτέρας κοινῆς δηλώσεως καὶ τῶν προτάσεων πρὸς τὰς Ἐκκλησίας», ὡς καὶ τῆς πρώτης κοινῆς δηλώσεως, εἶναι καρπός, προφανῶς, σοβαρᾶς θεολογικῆς προσπάθειας Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων καὶ συνετάγη καὶ ἐγένετο δεκτόν, ἀσφαλῶς, ἐν συναισθήσει τῆς εὐθύνης τῶν διατυπωσάντων καὶ τῶν ἀποδεχθέντων, αὐτό.

Τὸ ὅλον ὅμως κείμενον τῆς ὡς ἄνω δηλώσεως ἐγγεῖρει εἰς τὸν μελετητὴν τοῦ ὀρθόδοξου θεολόγου καὶ πολλὰ ἐρωτηματικά, περὶ τῶν ὁποίων προτιθέμεθα νὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν ἰδιαιτέρᾳ μελέτῃ.

4. Τὸ κείμενον τῆς «δηλώσεως» βλέπε ἐν: Συνεδρία τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν «Ἀπόστολος Βαρνάβας» 51 (1990) 419-422.

5. Κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην (τοῦ 1989) ἀπεφασίσθη «ὅτι ἡ ὀνομασία τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς θὰ εἶναι Μικτὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» (βλ. Δεύτερη Συνέλευσις τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν «Ἀπόστολος Βαρνάβας» 50 (1989) 323).

6. βλ. Ἰω. Καρμίρη, Αἱ ἀρχαῖαι Ἀντιχαλκηδόνιοι Ἐκκλησίαι..., σ. 4. Διὸ καὶ ὁ Καθηγητὴς Καρμίρης χαρακτηρίζει (αὐτῶν καὶ ἀλλαγῶν) τὰς ἀρχαίας Ἀντιχαλκηδονίους Ἐκκλησίας ὡς «μονοφυσιζούσας» καὶ ἔχει μονοφυσιστικάς. Πρβλ. καὶ Β. Στ. Φανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία. Ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον, Ἀθήναι 1978*, σ. 226: «Μετὰ τὸν χωρισμὸν φύσεως καὶ προσώπου, οἱ ἐξακολουθοῦντες νὰ κάμνωσι λόγον περὶ μιᾶς φύσεως τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ δύνανται πλέον νὰ ἀποφύγωσι τὴν φράσιν ταύτην, δεκνύουσιν, ὅτι εἶναι πράγματι μονοφυσίται. Μόνον, ὅτι οἱ μετὰ τῆς μιᾶς φύσεως ἔχοντες τὸ «ἀσυγχύτως καὶ ἀτρέπτως» δὲν εἶναι ἀκριο μονοφυσίται, ὅπαδοι τοῦ Εὐτυχοῦς, ἀλλὰ μετριπαθεῖς».

Ἐνταῦθα περιοριζόμεθα νὰ ἐπισημάνωμεν τὴν σημασίαν, τὴν ἀρνητικὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ σαφῶς ἐν τῷ κειμένῳ τῆς «δηλώσεως» διαφαινομένη ἄρνησις τῶν Ἀντιχαλκηδονίων, ὅπως δεχθοῦν τὸν δογματικὸν ὅρον τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τὴν Σύνοδον καθ' ἑαυτήν.

Ὁ ὅρος πίστεως τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου εἶναι τὸ κείμενον τῆς ἀθηντικῆς διατυπώσεως τῆς περὶ τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων ἀποκεκαλυμμένης ὑπερφυσικῆς ἀληθείας⁷.

Τὸ κύριον τμῆμα τοῦ ὅρου ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἐπόμενοι τοίνυν τοῖς ἁγίοις Πατράσιν, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογεῖν Ὑἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν συμφώνως ἅπαντες ἐκδιδάσκωμεν, τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν θεότητι καὶ τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν ἀνθρωπότητι, Θεὸν ἀληθῶς καὶ ἀνθρωπὸν ἀληθῶς τὸν αὐτὸν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα, καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, κατὰ πάντα ὅμοιον ἡμῖν χωρὶς ἁμαρτίας· πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου τῆς Θεοτόκου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Χριστὸν, υἱὸν, κύριον, μονογενῆ, ἐν δύο φύσεσιν ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωριζόμενον, σὺδαμοῦ τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς ἀνηρημένης διὰ τὴν ἔνωσιν, σφζομένης δὲ μᾶλλον τῆς ἰδιότητος ἐκατέρας φύσεως καὶ εἰς ἕνα πρόσωπον καὶ μίαν ὑπόστασιν συντρεχούσης, οὐκ εἰς δύο πρόσωπα μεριζόμενον ἢ διαιρούμενον, ἀλλ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν μονογενῆ, Θεὸν Λόγον, Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καθάπερ ἄνωθεν οἱ προφήται περὶ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξεπαίδευσεν καὶ τὸ τῶν Πατέρων ἡμῖν παραδέδωκε Σύμβολον»⁸.

(Συνεχίζεται)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΥΘ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

7. Κατὰ τὸν Καθηγητὴν Ἰωάννην Καρμίρη καὶ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι διετύπωσαν ἀθηντικῶς ὅρους πίστεως ἀλαθῆτους καὶ ἀμετακινήτους καὶ αἰώνιον καὶ ἀπόλυτον κύρος κεκτημένους καὶ ὑποχρεωτικούς διὰ πάντας τοὺς χριστιανούς πάντων τῶν αἰώνων» (Τὰ δογματικά... 1^α, Ἀθήναι 1960, σ. 105).

8. Παρὰ Ἰω. Καρμίρη, Τὰ δογματικά..., τ. 1^α, σ. 175.

Η ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥΣ ΛΩΔΕΚΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΛΟΓΩΝ, ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΠΡΑΞΕΩΝ *

Στή συνέχεια παρατίθεται στο ίδιο πάντα κείμενο τὸ παράδειγμα τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὑποστηρίξασα τὴν ὑπεροχὴν τῶν κανόνων ἔναντι τῶν πολιτειακῶν διαταγμάτων, ἔξι μόνον ἐθεώρησεν ὡς ἀντικανονικὴν τὴν διὰ πολιτειακῆς ἀποφάσεως διαίρεσιν τῆς Μητροπόλεως Φοινίκης, ἀλλ' ἐπίσης ἐκήρυξεν ἐκπτώτους ἄνευ κρίσεως ἢ ἀπολογίας τοὺς χειροτονηθέντας ἐν τῇ οὕτως ἀντικανονικῶς συσταθείσῃ Μητροπόλει ἐπισκόπους, ὑπὸ τοῦ ἀντικανονικῶς ἀνακηρυχθέντος Μητροπολίτου Βηρυτοῦ Εὐσταθίου (Πρὸβλ. Πρᾶξιν τῆς Ἀγίας Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου «περὶ Φωτίου ἐπισκόπου Τύρου καὶ Εὐσταθίου ἐπισκόπου Βηρυτοῦ» παρὰ Mansi, τ. 7ος, στ. 85-97 καὶ Ε. SCHWARTZ, ACO, II, 1,3, 104 καὶ ἐξῆς)» (σελ. 410α).

Καὶ ἐπαναλαμβάνει: «Ἐπαναλαμβάνομεν: δὲν ἐκρίθησαν καὶ δὲν κατεκρίθησαν οἱ Μητροπολίται, ὥστε νὰ ἀπαιτῆται δίκη καὶ ἀπολογία. Ἐκρίθη κυρίως ὁ τρόπος καταλήψεως τοῦ θρόνου καὶ ὁ τρόπος οὗτος ἦτο ἀντικανονικός. Διὸ καὶ ἐκρίθη κατὰ συνέπειαν ἀντικανονικὴ ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἡ κατάστασις τῶν Μητροπολιτῶν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀντικανονικῶς καταληφθέντας θρόνους των. Τὸ δὲ ἐπιδειχθὲν κατ' ἐξακολουθήσιν πατριαστικὸν πνεῦμα τῶν ἀντικανονικῶς χειροτονηθέντων Μητροπολιτῶν, ἀνέκοψεν ἀπλῶς τὴν ὑπὸ τῆς Ι.Σ.Ι. ἐκδηλωθεῖσαν διάθεσιν ἀσκήσεως τῆς οἰκονομίας καὶ ἀναγνωρίσεως κατ' ἐπιείκειαν καὶ φιλοανθρωπίας τῆς κανονικότητος τῶν ἀντικανονικῶς χειροτονηθέντων Μητροπολιτῶν» (σελ. 410β - 411α).

Καὶ τὸ παράδειγμα τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου, φαίνεται, χρησίμευσε ὡς ὑπόδειγμα γιὰ τὴν σύνταξιν τῶν 3 καὶ 7 Σ.Π. καὶ τὶς σχετικὰς ἐνέργειες τῆς Ἱεραρχίας. Γι' αὐτὸ λέει: «Ποῦτ' αὐτὸ ἄλλωστε ἐπραξε καὶ ἡ περὶ τὸν Μοκαριώτατον κ. Σεραφείμ σептὴ τῆς Ἐκκλησίας κανονικὴ Ἱεραρχία. Περιβλήθησα διὰ τῆς νομιμότητος, ἢ νὰ παρῆσχοιν αὐτῇ αἱ ὑπ' ἀριθμ. 3 καὶ 7) 1974 Συντακτικαὶ Πράξεις, ἔχωρησε κανονικώτατα εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διασαλευθείσης κανονικῆς τάξεως καὶ διεδήλωσε τὴν σταθερὰν ἀπόφασίν της, ὅπως παραμείνῃ ἀκλινῆς εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ὀριζόμενα» (σελ. 415α).

Καὶ ἐπεξηγεῖ: «Προκειμένου συγκεκριμένου τινὸς παραπτώματος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδοθῇ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, ἀπόντος τοῦ κατηγορουμένου. Καὶ ὁ (Τύρου) Φώτιος ἄλλωστε διὰ συγκεκριμένον παράπτωμα κατηγορεῖτο, ἦτοι διότι "ἀνακόλουθὰ τινὰ ἐπραξε". Ἀλλ' ὅταν πρόκειται διὰ γενικῆς φύσεως κανονικὰ παραπτώματα τότε οὐδόλως χρειάζεται ἡ κλήσις τοῦ κατηγορουμένου, ἡ παρουσία καὶ ἡ ἀπολογία του ἐν τῇ Συνόδῳ. Διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς τοῦτον καὶ ἡ Ἀγία Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως διὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ Βηρυτοῦ χειροτονηθέντας Ἐπισκόπους, ἐπροχώρησεν ἐρήμην αὐτῶν καὶ τοὺς κατεδίκασεν εἰς ἐκπτώσιν» (σελ. 416).

Ἡ σχέση μεταξὺ τῆς αἰτιολογίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ «τῆς σιωπῆς» τῶν Συντακτικῶν Πράξεων (Σ.Π. 3 καὶ 7/1974) τῆς Πολιτείας, καθὼς καὶ ἀντιστρόφως μεταξὺ τῶν «Πράξεων» αὐτῶν τῆς Πολιτείας καὶ τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι προφανῆς.

Παρὰ τὴν προφανῆ σχέση δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀντιδράσει κάποιος καὶ νὰ (ἀντι)παρατηρήσει: Γιατὶ χρησιμοποιεῖται καὶ παρεμβάλλεται ἓνα (αὐτὸ τὸ) ἐκκλησιαστικὸ κείμενο, ἔστω τῆς περιόδου ἐκείνης, γιὰ νὰ προσδιορίσετε τὸ περιεχόμενον, τὸ βούλημα, μᾶς πολιτειακῆς νομοθετικῆς πράξεως; Στὴν ἐνδεχομένη αὐτῇ ἐρώτησι θὰ εἶχαμε νὰ προβάλομε τὸν ἐξῆς ἀπλὸ συλλογισμό ὡς ἀπάντησι: α) Ἐπειδὴ, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν παράθεσιν τῶν ἀνωτέρω κειμένων, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ μὴ συμμετεῖχε στὴ σύνταξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιεχομένου Σ.Π. 3 καὶ 7) 1974 ἐκκλησιαστικὸ πρόσωπον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης¹, καὶ β) Ἐπειδὴ δὲν μπορούμε νὰ ἔχομε ἀπὸ τὸ πρόσωπον ἢ τὰ πρόσωπα αὐτὰ ἄμεση καὶ αὐθεντικὴ μαρτυρία² γιὰ τὴν ἐρμηνεία τῶν Σ.Π., γι' αὐτὸ εἴμαστε ὑποχρεωμέ-

1. Τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἴσως μετέφερε ἢ ὑπέβαλε στὴν Πολιτεία τὶς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιπλέον ἐγνώριζε τουλάχιστον τὴν Πράξιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν παράδοσίν της, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ γραφόμενα περὶ τῆς στάσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἴσως μάλιστα νὰ εἶναι τὸ ἴδιον πρόσωπον ἢ τὰ ἴδια πρόσωπα τὰ ὁποῖα συνέταξαν καὶ τὸ ἄρθρον τῆς «Ἐκκλησίας».

2. Βεβαίως τὸ καλλίτερον γιὰ τὴν ὀρθὴν καὶ πραγματικὴ ἀπάντησιν στοῦ ἐρώτημα αὐτὸ θὰ ἦταν νὰ ἀποφάσιζε ὁ συντάξας τὶς ἐν λόγῳ Σ.Π. νὰ μᾶς δώσει τὴν αὐθεντικὴν ἐρμηνεία (μαρτυρία). Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη ἀπαιτήσις. Γι' αὐτὸ εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ περιορισθῶμε στὰ ὑπάρχοντα δεδομένα στοιχεῖα καὶ στὶς ἀνάλογες σχετικὰς ἐρμηνευτικὰς μεθόδους τοῦ νόμου, γιὰ νὰ ἐρευνησομε τὸ βούλημα τοῦ νομοθέτη καὶ νὰ διαλευκάνομε τὸ θέμα τῆς ἀκροάσεως.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 127 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχους.

νοι, για να εξιχνιάσουμε το βούλημα του νομοθέτη, να ανατρέξουμε σ' αυτές τις έμμεσες μαρτυρίες.

Έμεις, λοιπόν, νομίζουμε ότι μάλλον έσ κ ε μ μ έ ν ω ς δέν εισήλθαν αυτές οι διατάξεις περί άκροάσεως του κρινόμενου στις 3 και 7)1974 Σ. Πράξεις. Και δέν εισήλθαν, γιατί στηρίχθηκε ή έπηρεάσθηκε ό νομοθέτης από τη γενικότερη κανονική παράδοση και πράξη της Έκκλησίας (Δ' Οίκ. Σύνοδος), ή όποία άπηχεί τό πνεύμα και τό νόημα τών ι. κανόνων, άσχέτως ότι, όπως φαίνεται, για να μη τούς άναφέρει, δέν έ γνώριζε συγκεκριμένως τούς σχετικούς ι. κανόνες.

Ό άντιπαρατηρών ίσως υποβάλει και μία περαιτέρω έρώτηση: Γιατί προσπαθεíte και επιδιώκετε μ' αυτόν τόν τρόπο να ανακαλύψετε τό βούλημα του νομοθέτη (τών 3 και 7/1974 Σ.Π.) και δέν άρκείσθε στο τί λέει ό ίδιος ό νόμος, τό κείμενο, τό γράμμα, του νόμου; Έτσι έδώ φθάνουμε στο σπουδαίο θέμα της έρμηνείας του νόμου, τό όποιο συνοψίζεται στο έρώτημα: «Ό νόμος ή ό νομοθέτης;». Δηλαδή για να βρούμε τί επιτάσσει ό νόμος, πρέπει να ανατρέχουμε στο τί λέει τό κείμενο του νόμου, σ' αυτό να περιοριζόμαστε, σ' αυτό να βασίζομαστε και αυτό να έρευνούμε (άντικειμενική μέθοδος έρμηνείας) ή αντίθετως όφειλουμε να ανατρέχουμε στο βούλημα, στη σκέψη, στη θέληση του συντάξαντος τό νόμο, δηλαδή στο νομοθέτη (υποκειμενική ή ιστορική μέθοδος έρμηνείας).

Στήν προκειμένη περίπτωση τών Σ.Π. 3 και 7/1974 νομίζουμε, ότι είμαστε υποχρεωμένοι να εφαρμόσουμε την υποκειμενική ή ιστορική μέθοδο, γιατί βρισκόμαστε (βρισκόμασταν) σε περίοδο δικτατορίας, όπότε οι νόμοι θεσπίζονται από ένα πρόσωπο ή έστω από ένα όρισμένο άριθμό προσώπων, και όχι σε περίοδο δημοκρατίας, όπότε οι νόμοι ψηφίζονται από όλόκληρο βουλή άντιπροσώπων. Στήν πρώτη περίπτωση (της δικτατορίας) εύχερόστερα μπορούμε να ανακαλύπτουμε τό βούλημα, τη θέληση του νομοθέτη, γιατί είναι ένας ή έστω μερικοί παρά στη δεύτερη (της δημοκρατίας), επειδή σ' αυτή ένα νόμο ψηφίζουν πολλοί με ένδεχομένως διάφορες άντιλήψεις και έννοιες και φυσικά είναι άδύνατο να ανακαλύψουμε τη θέληση όλων αυτών. Και γι' αυτό αναγκαζόμαστε να καταφεύγουμε και να περιοριζόμαστε στο κείμενο του νόμου, να εφαρμόζουμε δηλαδή την αντικειμενική μέθοδο έρμηνείας του νόμου³.

3. Στο σημείο αυτό άς μάς επιτραπεί να μεταφέρουμε μια άρχή της έρμηνείας του νόμου στην όποια καταλήγουμε σε προηγούμενες σχετικές μελέτες και ιδίως στη μελέτη «Η έρμηνεία του νόμου (Ό συσχετισμός υποκειμενικής και αντικει-

Είναι ένδεχομένο να άντιπαρατηρήσει πάλιν ό ένιστάμενος, ότι οι 3 και 7)1974 Σ.Π. δέν άναφέρουν τόν ουσιώδη όρο της άκροάσεως από παραδρομή και μάλιστα γιατί —όπως και ή άπόφαση του Σ.τ.Ε. άναγράφει— εύχερώς έννοείται, προβλέπεται και επιβάλλεται «τό εκ γενικότερας και θεμελιώδους άρχής του δικαίου... στοιχειώδες (αυτό) δικαίωμα ύπερασπίσεως... παντός κρινόμενου προσώπου». Έμεις όμως μετά την παράθεση τών άνωτέρω εύγλόττων έκκλησιαστικών κειμένων και πάλιν ύποστηρίζουμε, ότι έσκεμμένος —και προφανώς έναρμονιζόμενος ό νομοθέτης με την Πράξη της Έκκλησίας— δέν άναφέρει τό λόγο αυτό της άκροάσεως.

Ίσως μόνο εκείνο πού θα μπορούσε κανείς να δεχθεί είναι, ότι ό συντάκτης της 7 Σ.Π. έξ άπροσεξίας (;) —και αυτό άμφίβολο— πα ρ α σ ύ ρ θ η κ ε από την 3 Σ.Π. και δέν άναφέρει τόν όρο τουτο της άκροάσεως και στην 7. Πιο άναλυτικά στο θέμα αυτό θα μπορούσε να λεχθεί και τό έξης: Έπειδή στην 7 Σ.Π. γίνεται λόγος περί «έκδηλώσεων και ενεργειών», οι όποιες «διαταράσσουν την ειρήνην και ένότητα της έκκλησίας», και άναφέρονται εις «τήν έν γενεί σ υ μ π ε ρ ι φ ο ρ ά ν έκάστου ιεράρχου», δηλ. γίνεται λόγος περί παραπτωμάτων, ή άπόφασις του Σ.τ.Ε. μπορεί να έχει δικαίο, θα έπρεπε να προβλέπεται και να επιβάλλεται ή άκρόαση του κρινόμενου. Προφανώς όμως ό συντάκτης αυτής (της 7 Σ.Π.) πα ρ α σ ύ ρ θ η κ ε, έκουσίως ή άκουσίως, από την 3 Σ.Π., ή όποία άναφέρεται «εις την άποκατάστασιν της έκκλησιαστικής τάξεως συμφώνως προς τούς ιερούς κανόνες, ιδίως όσον άφορᾶ εις την πλήρωσιν μητροπολιτικών έδρών... «ύπό όργάνου παρανόμως συγκεκριομένου», όπου ούτε προβλέπεται ούτε επιβάλλεται ή ά-

μενικής μεθόδου), Άνάτυπο από «Άξίες και Πολιτισμός» (Άφιέρωμα στον καθηγ. Εδ. Θεοδώρου), Άθήνα 1991, σελ. 378: «Όσο περισσότερο τέλειος είναι ό νόμος (ένας νόμος) ως προς τη διατύπωση και τό περιεχόμενό του, όσο περισσότερο οι τόν έχουν ψηφίσει, όσο περισσότερες φορές και κατά περιόδους έχει επαναψηφισθεί (όπως π.χ. συμβαίνει με πολλά άρθρα του Συντάγματος), και όσο περισσότερα παράλληλα σε άλλες νομοθεσίες έχει, τόσο περισσότερο είναι υποχρεωμένος ό έρμηνευτής του να στηρίζεται και να έμμένει στο γράμμα του νόμου, στο λεκτικό σχήμα του νόμου παρά στην υποτιθέμενη θέληση του νομοθέτη. Όσο περισσότερο ύπεριστορικό ή διαχρονικό είναι ένα κείμενο, τόσο περισσότερο είμαστε υποχρεωμένοι να εφαρμόζουμε την ύπεριστορική έρμηνεία (τήν κατά γράμμα, την αντικειμενική)». Δ ι α φ ο ρ ε τ ι κ ᾶ ἰ σ χ ὴ σ ε ι τ ὸ ἄ ν τ ἰ θ ε τ ο: «Όσο λιγότεροι έχουν θεσπίσει ένα νόμο, τόσο περισσότερο είμαστε υποχρεωμένοι να διερευνούμε τη θέληση του νομοθέτη, ανατρέχοντας και στα συγκεκριμένα «συμβελητότα». Όσο περισσότερο ιστορικό είναι ένα κείμενο, τόσο περισσότερο είμαστε υποχρεωμένοι να εφαρμόζουμε την ιστορική ή υποκειμενική μέθοδο.

Έπίκαιρες αναφορές σε καιρία έθνικά θέματα

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ *

ΙΙΙ. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

Στή συνέχεια παραθέτω ένα πολύ συνοπτικό «Μ ν η μ ό ν ι ο» των Ιστορικών περιόδων ή γεγονότων της περί Μακεδονίας πλούσιας ύλης, επισημαίνοντας μόνο τὰ παρακάτω κεφάλαια:

1. Η Έλληνική Μακεδονία από τὰ Όμηρικά Έπη και έξής (Φιλολογικές Μαρτυρίες).

(*) Συνέχεια έκ της σελ. 131 του ύπ' άρ. 4 τεύχους.

κρόαση και γι' αυτό ούτε στην 7 Σ.Π. την προέβλεψε, ούτε την παρέθεσε.

Όποτε δέν είμαστε βέβαιοι, άν έχει δικίο κάθε ένιστάμενος και ίσχυριζόμενος, ότι παρελείφθη ό ούσιώδης όρος της άκροάσεως από τας 3 και 7 Σ.Π., επειδή αποτελεί γενικώτερη και θεμελιώδη άρχή του δικαίου. Και λέμε, ότι δέν γνωρίζουμε και άμφιβάλλουμε, άν έχει δικίο ό έν λόγω ένιστάμενος και άκολουθών την άπόφαση του Σ.τ.Ε., τοσούτω μάλλον καθ' όσον τό ίδιο τό Σ.τ.Ε. στην παράγραφο 7 ά π ο ρ ρ ί π τ ε ι άλλον, ύποβληθέντα από τούς ένδιαφερομένους Μητροπολίτες, λόγο άκυρώσεως της έκπτώσεώς τους με τό σ κ ε π τ ι κ ό, ότι ό λόγος αυτός της άκυρώσεως στηρίζεται «εις την έσφαλμένη ένδοχήν ότι έπεβλήθη έν προκειμένω πειθαρχική ποινή, ένώ αί ρηθεΐσαι Σ.Π. π ρ ο β λ έ π ο υ ν ά π λ ω σ τ ή ν λ ή ψ ι ν δ ι ο ι κ η τ ι κ ω ν μ έ τ ρ ω ν». Τό γεγονός, ότι τό Σ.τ.Ε. χαρακτηρίζει άκόμη και τὰ βάσει της 7 Σ.Π. ληφθέντα μέτρα ως διοικητικά και όχι πειθαρχικά, δίδει βάση δικαιολογήσεως της παραλείψεως του ούσιώδους όρου της άκροάσεως, άκόμη και για την περίπτωση αυτή.

Έν πάση περιπτώσει έμεΐς νομίζουμε, ότι οι 3 και 7) 1974 Σ.Π. είτε έσκεμμένως και έν γνώσει, είτε έν μέρει και άκουσίως και έν άγνοΐα (π.χ. ή δεύτερη) δέν π ρ ο β λ έ π ο υ ν την άκρόαση τών κρινόμενων προφανώς, επειδή ήθελαν να έναρμονισθούν —έντυχώς ή έσφαλμένως— με τή διδασκαλία και την πράξη της Έκκλησίας.

Μετά τὰ άνωτέρω θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στα έξής σημαντικά σ υ μ π ε ρ ά σ μ α τ α : α) Όπως έμφανίζονται τὰ πράγματα, μ π ο ρ ε ΐ ε ύ χ ε ρ ω ς να άμφισβητηθεΐ τό σύν-

2. Η Έλληνική Μακεδονία στα χρόνια τών πρώτων Βασιλέων.

3. Η Έλληνική Μακεδονία στα χρόνια του Φιλίππου (Πέλλα - Βεργίνα).

4. Η Έλληνική Μακεδονία στα χρόνια του Μ. Άλεξάνδρου και του Άριστοτέλη.

5. Οι κάτοικοι της Μακεδονίας είναι άνεκαθεν Έλληνες (έθνολογικές και γλωσσικές άποδείξεις).

6. Τό Μακεδονικό κράτος από τό 700 - 148 π.Χ.

ν ο μ ο ν της άποφάσεως του Σ.τ.Ε. Άντιθέτως, ή νομιμότητα (μιλάμε για την νομιμότητα, όχι κανονικότητα) της άποφάσεως «της Πρεσβυτέρας» Έραρχίας, ως προς τό σημείο αυτό της άκροάσεως τών δώδεκα Μητροπολιτών δύσκολα μπορεί να άμφισβητηθεΐ.

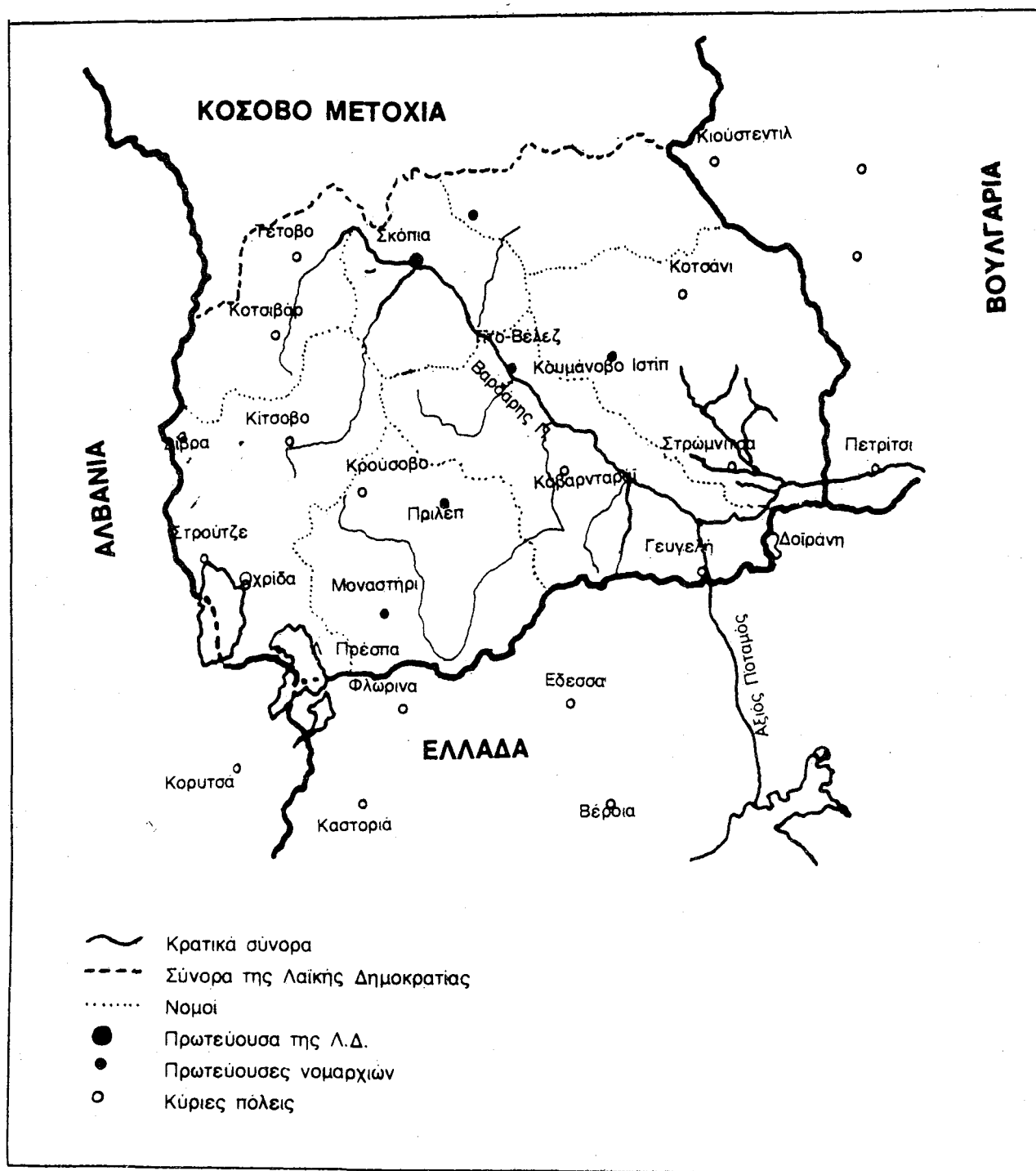
β) Ίσως άκόμη θα μπορούσε κανείς να παρατηρήσει ότι οι άποφάσεις του Σ.τ.Ε. (παρά την επιθυμία του και την άποστολή του) ίσως έχουν μεγαλύτερη κανονικότητα —τουλάχιστον μερικώς— παρά νομιμότητα.

γ) Σε προηγούμενη παράγραφο είπαμε, ότι κινδυνεύουν πολλοί να νομολογύν και να νομοθετούν πέρα του δέοντος, πέρα τών ί. κανόνων. Επίσης λέγεται ότι τό Σ.τ.Ε., νομολογεί, έχει τό δικαίωμα να νομολογεί συνήθως εκεί που δέν διευκρινίζουν ή αντίτίθενται οι νόμοι. Όμως σ' αυτή έδω την παράγραφο, ίσως δίνει σ' άλλους τό δικαίωμα μετά τὰ άνωτέρω να διερωτηθούν: Μήπως κινδυνεύει τό Σ.τ.Ε. να κατηγορηθεΐ, ότι με την έν λόγω άπόφασή του νομολογεί πέραν τών νόμων, παρά τούς νόμους, μήπως παρεσύρθη και αυτό και νομοθετεί;

δ) Τέλος, έτσι άντιλαμβάνεται ό καθένας που όφείλεται ή άναστάτωση τών συνειδήσεως τών πιστών, αλλά και της Συνειδήσεως του πληρώματος της Έκκλησίας της Έλλάδος, που όφείλεται ή διεκυστίδα τών σχέσεων Έκκλησίας και Πολιτείας, που όφείλεται τό πρόσκομμα της άλληλοκατανοήσεως και συνεννοήσεως, που όφείλεται ή δυσχέρεια της λύσεως του συγχρόνου εκκλησιαστικού προβλήματος, αλλά και τών άλλων σχετικών προβλημάτων.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΜΠΟΥΤΜΗΣ
Καθηγητής Παν/μίου Άθηνών

Τό σημερινό κράτος τών Σκοπίων. Στο νότιο τμήμα του οι περισσότερες πόλεις έχουν ελληνικά ονόματα. (Τό σχεδιάγραμμα ελήφθη από ειδικό αφιέρωμα τής «Καθημερινής»).

7. Τό Μακεδονικό κράτος επί Ρωμαιοκρατίας (148 π.Χ. και εξής).

8. Ἡ Ἑλληνική Μακεδονία ὡς «φυτώριο» τοῦ Χριστιανισμοῦ. Περιοδείες τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καί

οἱ ἀξιόλογες ἐπιστολές του πρὸς Φιλιππησίους καί πρὸς Θεσσαλονικεῖς.

9. Περὶ τῆς σπουδαιότητος τών Ἑλληνικῶν Μνημείων τῆς Μακεδονίας, ὅπως π.χ.: 1) τῆς Πέλλας,

2) τής Βεργίνας, 3) του Δίου, 4) των Φιλίππων, 5) τής Καστοριάς, 6) τής Θεσσαλονίκης, 7) του Άγίου Όρους κ.λπ., κ.λπ.

10. Η Παλαιοχριστιανική και Βυζαντινή Μακεδονία (μέχρι το 1453). Ός γνωστόν, στην περίοδο αυτή υπάρχουν πολλά και αξιόλογα Χριστιανικά Μνημεία με ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, έπιγραφές, καθώς και αξιόλογα έργα μικροτεχνίας, χειρόγραφα, νομίσματα κ.λπ., όπως έξάγεται από τα πλούσια συμπεράσματα των πολλών σχετικών μελετών.

11. Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος (= Μακεδόνες) ως Άεραπόστολοι των Σλάβων. Όλα τα κράτη των Βαλκανίων αποτελούσαν Βυζαντινές - Έλληνικές έπαρχίες.

12. Η Μεσαιωνική Μακεδονία και η Έκκλησιαστική πολιτική του Βυζαντίου (το Άλλυρικό και ο Παπικός έπεκτατισμός - σκοταδισμός).

13. Η Έλληνική Μακεδονία μετά την Άλωση τής Κωνσταντινουπόλεως: Τουρκοκρατία, Άπελευθέρωση, Μακεδονικοί και Βαλκανικοί Άγώνες. (Γνωστή είναι π.χ. η συμβολή τής Κρήτης στους Μακεδονικούς Άγώνες).

14. Το Μακεδονικό Ζήτημα στην εποχή μας. Οι «δικαικλήσεις» των Γιουγκοσλάβων και των Βουλγάρων επί τής Μακεδονίας είναι έντελως ανιστόρητες. Το αποδεικνύουν όλα τα παραπάνω στοιχεία.

15. Η Ελλάδα και το Μακεδονικό, σε συνδυασμό με άλλα θέματα...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Η Έλληνική ιστορία είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την ιστορία τής ελληνικότατης Μακεδονίας. Μακεδονία είναι ή ίδια ή Ελλάδα!

IV. ΕΠΙΣΗΜΕΙΩΣΗ - ΨΗΦΙΣΜΑ - ΧΑΡΤΕΣ.

Έγνοείται ότι όλα τα σημεία του παρατεθέντος «Μνημονίου» χρειάζονται μεγάλη ανάπτυξη. Πρέπει να συνταχθούν πολλά ειδικά άρθρα, άπευθυνόμενα κυρίως προς τον μέσο αναγνώστη και όχι μόνο προς τους ειδικούς επιστήμονες.

Στο τέλος του παρόντος σημειώματος κρίνω σκόπιμο να παραθέσω το πάρα πολύ σημαντικό ΨΗΦΙΣΜΑ του Τμήματος Θεολογίας τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών, με αριθμό πρωτοκόλλου 562/20.1.1992, ενώ ιδιαίτερα έπισημαίνω τή σπουδαιότητα του έν λόγω ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ, το όποιο έχει ως εξής:

«Το Τμήμα Θεολογίας τής Θεολογικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Άθηνών παρακολουθεί με ιδιαίτερη άνησυχία τις προγραμματισμένες προσπάθειες του Βατικανού να ενεργοποιήσει τα ιστορικά κατάλοιπα τής Ούνίας στην Ούκρανία, στην Μολδαβία, στη Γιουγκοσλαβία, στην Άλβανία και στην Τσεχοσλοβακία έναντι των έμπερίστατων ορθοδόξων λαών, για να επιβάλει την κυριαρχία του Παπισμού στην Άνατολική Εύρώπη. Το Βατικανό έπωφελεΐται, ως μη άφειλε, από την καιρική σύγχυση των δυτικοευρωπαϊκών κρατών ενόπιον των ραγδαίων εξελίξεων στους λαούς τής Άνατ. Εύρώπης, για να εκθιάσει πιεστικές καταστάσεις εις βάρος των Όρθοδόξων.

Οι άπερίγραπτες δολιότητες και βιαιότητες έναντι των Όρθοδόξων στις περιοχές αυτές:

Άνασούρουν στη μνήμη τής Όρθοδόξου Έκκλησίας τις τραγικές έμπειρίες από το στανροφορικό και άποικιοκρατικό σύνδρομο του Παπισμού στο ιστορικό παρελθόν.

Τροφοδοτούν με άνεξέλεγκτη και άνεξάντλητη έκρηξη φανατισμού και μισαλλοδοξίας λαούς, οι όποιοι χρειάζονται τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, ήρεμία και άμοψυχία, καιτοι ή ήγεσία του Βατικανού θα έπρεπε να γνωρίζει ότι ή θρησκευτική μισαλλοδοξία δεν θα εξαντληθώ θεάτως μόνο στον πρώτο γύρο των ούνιτικών βιαιότητων.

Έπιβεβαιώνουν τή γνωστή ύποκριτική σιάση του Βατικανού έναντι τής Όρθοδόξου Έκκλησίας γενικότερα, αφού ο παπικός θρόνος άποδοκιμάζει μεν σιόν Διάλογο την Ούνία ως όδο προς την Ένότητα, αλλά συγχρόνως κατευθύνει τή βίαη δράση των Ούνιτών σε κάθε συγκεκριμένη περιοχή.

Έξανεμίζουν τους καρπούς των θεικτών πρωτοβουλιών του Διαλόγου τής Άγάπης και του έπισήμου Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ των δύο Έκκλησιών.

Κατασιρέφουν με κοινόφθαλμη και μη ρεαλιστική εκκλησιαστική πολιτική την όδο για μιá μελλοντική συνέχιση τής ειλικρινούς και άνυπόκριτης κοινής πορείας προς την Ένότητα, για την όποία καταβλήθηκαν μέχρι σήμερα τόσο κόποι και από τις δύο πλευρές, και, τέλος

Άποκαλύπτουν σαφέστερα τή βαθύτατη σύγχυση του Βατικανού μεταξύ τής μεσαιωνικής ταυτότητας και των σύγχρονων εκκλησιαστικών ούτοπικών και εκκλησιολογικά άπαράδεκτων άναζητήσεων του παπικού θρόνου.

Το Τμήμα Θεολογίας τής Θεολογικής Σχολής του

Η ΠΕΝΘΕΚΤΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟ*

Με τὸν καν. 5 ἐπαναλαμβάνεται (χωρὶς ὅμως μνεία τῶν προγενέστερων κανόνων, δηλαδή τῶν κανόνων 3 Νικαίας, 19 Ἀγκύρας, 88 Μ. Βασιλείου) ἡ παλαιὰ ἀπαγόρευση, νὰ διατηροῦν οἱ κληρικοὶ συνεισάκτους — ἀπαγόρευση ποὺ ρητῶς ἐπεκτείνεται καὶ στοὺς εὐνούχους⁴¹, τόσο κληρικούς ὅσο καὶ λαϊκούς. Συναφῆς εἶναι, κατὰ κάποιον τρόπο, καὶ ὁ καν. 30, ποὺ ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνο τοὺς κληρικούς βαρβαρικῶν περιοχῶν. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς συνέχιζαν μὲν νὰ συνοικοῦν μὲ τὶς γυναῖκες τους, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ κοινὴ συμφωνία (πρὸβλ. καὶ καν. 13 Τιμοθέου) εἶχαν διακόψει τὶς μεταξὺ τους σχέσεις. Οἱ Πατέρες τῆς συνόδου, τροποποιώντας ὡς πρὸς τὸ σημεῖο αὐτὸ τὸν καν. 5 τῶν Ἀποστόλων, ἐπιβάλλουν τὴ διάσπαση τῆς συμβιώσεως «ὡς ἂν ἡ μὶν ἐν τεῦθε ἐντελῆ τῆς ὑποσχέσεως παρέξοιεν τὴν ἀπόδειξιν». Τονίζουν ὅμως, ὅτι ἡ παραχώρηση αὐτὴ (ἀπέναντι στὴν ἀντίθετη ρητὴ ἐπιταγὴ τοῦ ἀποστολικοῦ κανόνα) δὲν γίνεται γιὰ ἄλλο λόγο, πρὶν «διὰ τὴν τῆς γνώμης μικροψυχίαν καὶ τὸ τῶν ἡθῶν ἀπεξείνωμένον καὶ ἀπαγές».

Διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἶναι ὁ καν. 4, ποὺ ἀπειλεῖ μὲ ποινὴ καθαιρέσεως τὶς γενετήσιες σχέσεις κληρικοῦ ὁποιοδήποτε βαθμοῦ μὲ γυναῖκα ἀφιερωμένη στὸ Θεό, ἀλλὰ καὶ λαϊκοῦ, ὁπότε ἡ ἀπειλούμενη

ποινὴ εἶναι ἀφορισμός. Ἡ ἀπαγόρευση εἶναι ὡς πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὴ μορφή τῶν σχέσεων τόσο γενικὰ διατυπωμένη, ὥστε περιλαμβάνει ὄχι μόνον ἐξώγαμες σχέσεις, ἀλλὰ καὶ σχέσεις ἐντὸς γάμου. Ἐπίσης γενικὸς εἶναι καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς «γυναῖκα ἀφιερωμένη στὸ Θεό», ὥστε νὰ καλύπτει κάθε μορφή ἀφιερώσεως, δηλαδή διακόνισσες, μοναχές, ἀσκήτριες. Ἐπειδὴ γιὰ τοὺς κληρικούς ἡ ἀπαγόρευση εἶναι αὐτονόητη καὶ ἀφορᾷ ὅλες τὶς γυναῖκες καὶ ὄχι μόνο τὶς ἀναφερόμενες στὸν καν. 4, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι γιὰ τὶς τελευταῖες δὲν προβλέπεται στὸν κανόνα αὐτὸ ποινὴ (ἐπειδὴ τέτοια πρόβλεψη περιέχουν οἱ κανόνες 18, 20 καὶ 60 Μ. Βασιλείου), νομίζω ὅτι ὁ καν. 4 θεσπίσθηκε μᾶλλον γιὰ τοὺς λαϊκούς. Ἡ σύναψη γενετήσιων σχέσεων μὲ μοναστρίες ἢ ἄλλες γυναῖκες ταγμένες στὴν ὑπηρεσία τοῦ θεοῦ ἐτιμωρεῖτο ἀπὸ τὴν ἰουστινιάνεια νομοθεσία (γ. 6.6, 123.43) μὲ τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου⁴². Πιθανότατα λοιπὸν σκοπῆθηκε μὲ τὸν καν. 4 ἡ συμπλήρωση τῶν κυρώσεων καὶ μὲ ποινὴ ἐκκλησιαστικὴ.

Ἀπὸ τοὺς κανόνες αὐτῆς τῆς κατηγορίας ἄφησα τελευταῖο τὸν καν. 12 λόγῳ τοῦ ἀξημένου ἐνδιαφέροντος ποὺ παρουσιάζει. Ἀφορᾷ τὴν ἀγαμία τῶν ἐπισκόπων. Γιὰ νὰ γίνῃ καλύτερα κατανοητὸ τὸ πρόβλημα ἐπιβάλλεται μία σύντομη ἱστορικὴ ἀναδρομὴ. Οἱ ἐπίσκοποι δὲν ἦσαν σὲ ὅλη τὴ διαδρομὴ τοῦ βίου τῆς Ἐκ-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 129 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχους.

41. Βλ. σχετικὰ Ἐλευθερίας Παπαγιάννη, Οἱ κληρικοὶ τῶν βυζαντινῶν γυναικείων μονῶν καὶ τὸ ἄβατο, Βυζαντινὰ 6 (1986) 25-93 (ἐδῶ 88).

42. Πρὸβλ. Σπ. Ν. Τρωιάνου, Ὁ «Ποινάκιος» τοῦ Ἐκλογαδίου. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐξελίξεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ Corpus Iuris Civilis μέχρι τῶν Βασιλικῶν [Forschungen zur byzant. Rechtsgeschichte, 6], Frankfurt a. M. 1980, σ. 79 ἐπ.

Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, σὴ σημερινή του συνεδρία (20.1.1992) ὁμοφώνως:

Καταγγέλλει τὴν πολιτικὴ αὐτὴ τοῦ Βατικανοῦ στοὺς ἐμπεριστατοὺς Ὁρθοδόξους λαούς,

Καταδικάζει μὲ ἀποσιροφὴ τὴ χρησιμοποίησιν τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς τυφλῆς θίας γιὰ τὴν παρεμπόδιση καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς θείας Λατρείας τῶν Ὁρθοδόξων σὺς συγκεκριμένους περιοχάς,

Ἀποδοκιμάζει τὴν κινήσεισιν δολίων διπλωματικῶν μέσων ἐκεῖ ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ λειτουργεῖ μόνο τὸ πρωτεῖο τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, καί, τέλος,

Ἐπισημαίνει εἰδικότερα τὴν ἀπαράδεκτη προσπά-

θεια τοῦ Βατικανοῦ νὰ προσεταιριθῆ διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας καὶ μὲ ἀδέμια μέσα τὴν περιστασιακὰ ἀπεσχισμένη καὶ ἀπομονωμένη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς περιοχῆς τῶν Σκοπίων, προβάλλοντις μία μεταπολεμικὴ νεοφανὴ καὶ κατασκευασμένη ἐθνότητα καὶ γλώσσα γιὰ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἐπὶ 3.000 χρόνια ἀσιασίστη ἐλληνικότητα τῆς Μακεδονίας. Τὸ Βατικανὸν σπεύρει ἀνέμους καὶ θὰ θερίσῃ θύελλες».

(Τέλος)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΑΝΤΟΥΡΑΚΗΣ
Καθηγητῆς Παν/μίου - Ἀρχαιολόγος

κλησίας ἄγαμοι. Ὑπῆρχαν καὶ ἔγγαμοι ἐπίσκοποι, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ 17ο ἀποστολικὸ κανόνα πού ἀπαγορεύει στοὺς κληρικούς, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐπισκόπων, τὴ συνάφη δ ε υ τ ε ρ ο υ γάμου, ἀπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διαταγῆς 6.17.1, ὅπου γίνεται ἔμμεση ἀναφορά στοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Α' Τιμ. 3.2, Τίτ. 1.6), ὅτι ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ εἶναι «μῖα γυναικὸς ἀνὴρ», κατ' ἐξοχὴν ὁμοίως ἀπὸ τὸν 5ο ἀποστολικὸ κανόνα, πού προανέφερα, ὁ ὁποῖος —ὅπως εἶδαμε— ἀπειλεῖ μὲ ἀφορισμὸ ἢ καὶ καθαίρεση ὅσους ἐπισκόπους, πρεσβυτέρους ἢ διακόνους διακοποῦν τὴν προϋφιστάμενη γαμικὴ συμβίωση «προφάσει εὐλαθείας».

Μία σειρά σημαντικῶν μεταβολῶν ἄρχισε ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Μὲ διάταξη τοῦ ἔτους 528 (C. 1.3.41 [42]. 2 καὶ 4) ἀπαγορεύτηκε ἡ χειροτονία στοὺς ἀνώτερους βαθμοὺς ὅσων εἶχαν κατιόντες, μὲ τὴν αἰτιολογία ὅτι ἔτσι, χωρὶς δηλαδὴ τῆς βιωτικῆς φροντίδας πού προκαλοῦν τὰ παιδιὰ στοὺς γονεῖς, θὰ μπορούσαν νὰ εκπληρώσουν καλύτερα τὰ ἐκκλησιαστικὰ τους καθήκοντα. Εἰδικῶς δὲ γιὰ τοὺς ἐπισκόπους, γιὰ νὰ μπορούσαν νὰ εἶναι (πνευματικοὶ) πατέρες ὄλων τῶν πιστῶν καὶ ὄχι μόνο τῶν κατὰ σάρκα τέκνων τους. Ἐκτὸς ὁμοίως ἀπὸ αὐτὴν τὴν, πειστικὴ κατὰ θάση, αἰτιολογία, ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι λόγοι. Αὐτοὶ συνίσταντο στὴ μέριμνα γιὰ τὴν προστασία τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, τῆς ὁποίας ὁ ἐπίσκοπος ἦταν ὁ ἀνώτατος διαχειριστής, ἀπὸ κληρονομικῆς διεκδικήσεις στενῶν συγγενῶν μετὰ τὸ θάνατο τοῦ ἐπισκόπου. Πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ εἶχε ἀρχίσει καὶ ἡ Ἐκκλησία νὰ λαμβάνει μέτρα μὲ τὴν κανονικὴ τῆς νομοθεσία, ἐπιτάσσοντας τὸν ἀπόλυτο καὶ σαφῆ διαχωρισμὸ τῆς ἰδιωτικῆς περιουσίας τοῦ ἐπισκόπου ἀπὸ τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησίας (καν. 24 Ἀγτιοχ., 40 Ἀποστόλων' πρὸλ. καὶ καν. 25 Ἀγτιοχ., 38, 41 καὶ 76 Ἀποστ., 22, 32 καὶ 81 Καρχ.).

Τὸ περιεχόμενο τῆς παραπάνω διατάξεως ἐπαναλαμβάνεται τρία χρόνια ἀργότερα (C. 1.3.47 [48], ἔτ. 531) καὶ ἐπὶ πλέον δριζύεται —γιὰ πρώτη φορά—, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔγγαμος, ὄχι ὑπὸ τὴν ἔννοια, ὅτι ὀφείλει νὰ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἄγαμος, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ χωρισθεῖ ἀπὸ τὴ γυναίκα του πρὶν ἀπὸ τὴ χειροτονία. Ἀνάλογες διατάξεις ἀπαντοῦν καὶ στὶς νεαρῆς 6.1 (ἔτ. 535), 123.1 (ἔτ. 546) καὶ 137.2 (ἔτ. 565), ὅπου στερεοτύπως δριζύεται, ὅτι πρὸ τῆς χειροτονίας πρέπει νὰ πιστοποιηθεῖ, πῶς ὁ ὑποψήφιος δὲν ἔχει σύζυγο ἢ παλλακὴ καὶ οὔτε ἔχει ἢ εἶχε ποτὲ τέκνα νόμιμα ἢ φυσικά. Αὐτὴ ἦταν ἡ κατάστασις τῆς

πολιτειακῆς νομοθεσίας, τὴν ὁποία ἀντιμετώπιζαν οἱ Πατέρες τῆς Πενθέκτης συνόδου⁴³.

Φαίνεται ὁμοίως, ὅτι οἱ διατάξεις αὐτὲς εἴτε δὲν ἦσαν παντοῦ γνωστῆς, εἴτε δὲν γίνονταν παντοῦ σεβαστές. Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸν καν. 12, σὲ μερικῆς χώρες, ἰδίως στὴν Ἀφρική καὶ στὴ Λιβύη⁴⁴, οἱ ἐπίσκοποι συνέχιζαν καὶ μετὰ τὴ χειροτονία στὸν τρίτο βαθμὸ τῆς ἱερωσύνης τὴ συμβίωση μὲ τῆς γυναῖκες τους, πράγμα πού σκανδαλίζε τοὺς πιστοὺς. Θέσπισε λοιπὸν ἡ σύνοδος ἀπόλυτη ἀπαγόρευση αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς, ἀπειλώντας τοὺς παραβάτες μὲ καθαίρεση. Γνωρίζοντας ὁμοίως οἱ Πατέρες, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀπαγόρευση ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ «ἀποστολικῶς νενομοθετημένα» (βλ. πρὸ πάνω), ἀποσαφηνίζουν ὅτι αὐτὸ γίνεται ὄχι γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τους, ἀλλὰ γιὰ χάρις «τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐπιτέδου κρεῖττον προκοπῆς τῶν λαῶν». Γιὰ τὸ ὅτι ἡ ρύθμισις αὐτὴ προϋπῆρχε ἤδη (στὴν ἰουστινιάνεια νομοθεσία) δὲν γίνεται ρητὴ ἀναφορά, ἔμμεση ὁμοίως καί, γιὰ τὴν ἀλλιώδη θὰ ἐρμηνευθεῖ ἡ ἀποδοκιμασία τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἐπισκόπων, πού ἐξακολουθοῦν νὰ συμβιοῦν μὲ τῆς γυναῖκες τους, ἂν αὐτοὶ δὲν εἶχαν κάποια νομικὴ, ὑπὸ ὁποιαδήποτε ἔννοια, ὑποχρέωσις νὰ διακόψουν τὴ συμβίωση αὐτή;

Ὁ τρόπος τῆς διακοπῆς τῆς συμβιώσεως δὲν καθορίζεται στὸν κανόνα, ἴσως γιὰ τὴν θεωρεῖται γνωστὸς. Προκύπτει πάντως κατὰ ἔμμεσο τρόπο ἀπὸ ἄλλον κανόνα τῆς ἴδιας συνόδου, τὸν καν. 48, μὲ τὸν ὁποῖο ρυθμίζεται ἡ τύχη τῆς τέως συζύγου τοῦ ἐπισκόπου. Ὁρίζεται λοιπὸν ἐκεῖ, ὅτι μετὰ τὴ διάζευξη, ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνῃ «κοινῇ συμφωνίᾳ» (ἐπομένως δὲν χωρεῖ μονομερῆς λύσις τοῦ γάμου) πρὶν ἀπὸ τὴ χειροτονία, ἡ γυναίκα εἰσέρχεται σὲ μοναστήρι, κείμενο μακριὰ ἀπὸ τὴν ἔδρα τοῦ ἐπισκόπου - τέως συζύγου, ὁ ὁποῖος ὁμοίως ἐξακολουθεῖ νὰ φέρει τὴν ὑποχρέωσις νὰ τὴν φροντίζει, δηλαδὴ —ὑποθέτω— νὰ παρέχει τὰ

⁴³ Βλ. γιὰ τὸ συσχετισμὸ τῆς ἀγαμίας τῶν ἐπισκόπων μὲ τὴ μέριμνα γιὰ τὴν προστασία τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας S p. N. Troianos, Zölibat und Kirchenvermögen in der früh- und mittelbyzantinischen kanonischen Gesetzgebung, «Beiträge zu Eherecht und Familienrecht in Antike und Mittelalter» (München 1992) 133-146.

⁴⁴ Ἐξ αἰτίας τῆς ἀναφορᾶς τοῦ καν. 12 στὶς ἐκκλησιαστικῆς Ἀφρικῆς καὶ Λιβύης ὑποστηρίχθηκε (N. Θ. Μπουγάτσου, Ἐγγαμὸς καὶ ἔγγαμος ἐπίσκοπος, Ἀθήναι 1968, σ. 16 ἐπ.), ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς χειροτονίας ἐγγάμων πρεσβυτέρων στὸν ἐπισκοπικὸν βαθμὸ δὲν ἦταν γενικὴ, ἀλλὰ ὅτι ὁ κανόνας αὐτὸς εἶχε περιστατικὸν χαρακτῆρα καὶ ἀφοροῦσε μόνον αὐτὰς ἐπισκοπὰς τῶν ἀπολιτιστῶν καὶ μὴ χριστιανικῶν χωρῶν, τὰς ὀνομαζόμενας σήμερον ἱεραποστολικῆς ἐπισκοπᾶς». Πῶς ἀποφῆ αὐτὴ ὁμοίως δὲν μπορεῖ νὰ εὐσταθήσῃ, ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀντίθεσης πρὸς τὴν ἰουστινιάνεια νομοθεσία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐναρμονίζεσθαι μὲ τὸ περιεχόμενο τοῦ καν. 48 (βλ. πρὸ κάτω).

Ο ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ (1914-14.2.1992)

Μόλις είκοσιτριετής ο Σιαῦρος Ματθαϊάκης, εισέρχεται εις τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου ἐν ἔτει 1937, χειροτονηθεὶς Διάκονος παρὰ τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου τοῦ Α'. Ὡς Διάκονος ὑπηρετήσεν τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ θητείαν ὡς Στρατιωτικὸς ἱεροκέρυξ μονάδων τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1937 - 1939. Ἐν ἔτει 1940 ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος, σεπιῆ ἐντολῆ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου ὑπὸ τοῦ τότε Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Ταλαντίου Παντελεήμονος, προχειρισθεὶς ἀκολούθως Ἀρχιμανδρίτης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Ἐξῆρσεν ὡς νέος Ἀρχιμανδρίτης ὁ Τιμόθεος Ματθαϊάκης τὰς σκληρὰς τοῦ πολέμου ἡμέρας, ὑπηρετήσας ὡς Στρατιωτικὸς ἱερεὺς, μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου (1940 - 1941), ἐργασθεὶς ἀόκνως διὰ τὸν πνευματικὸν καταρ-

τισμὸν τῶν νοσηλευομένων εις τὸ Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης. Τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας προσέφευρον καὶ πάλιν, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ Γερμανοϊταλικοῦ ζυγοῦ, κατὰ τὰ ἔτη 1944 - 1946, εις τὴν ταξιαρχίαν τοῦ Ρίμινι.

Ἐν ἔτει 1941, διωρίσθη ὡς ἐφημέριος, Ἱ. Προϊστάμενος καὶ Ἱεροκέρυξ εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Προφήτου Ἡλιοῦ Χαγκρατίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνέπτυξεν οπουδαίαν καὶ παντοειδῆ δρασίμ, ιδρύσας χριστιανικοὺς ὁμίλους Νέων καὶ Νεανίδων καὶ Κυριῶν, ὡς καὶ λαϊκὰ σοσίστια, χάριν τῶν δοκιμαζομένων τότε ἐνοριτῶν του. Εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν αὐτὸν ὑπηρετῶν, ἐξέδωκεν τὸ μηνιαῖον περιοδικὸν «Λυχνία» διὰ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὁποῖου, ἐστήριξε τοὺς Ἐνορίας του, εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εἰς τὰς ἑλληνορθόδοξους χριστιανικὰς παραδόσεις. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1936 ἕως 1951 ὑπηρετήσεν ὡς Γραμματεὺς, Προϊστάμενος καὶ διευθυντὴς κηρύγματος παρὰ τῆ Ἀποστολι-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 123 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχους.

μέσα τῆς διατροφῆς τῆς, ὥστε νὰ μὴν ἐπιβαρύνεται ἡ μονή⁴⁵. Δὲν καθορίζεται στὸν κανόνα, ἂν ὀφείλει νὰ καρεὶ μοναχῆ. Αὐτὸ ἐπιβλήθηκε 500 χρόνια ἀργότερα μὲ ἓνα «σημείωμα» (= νεαρὰ) τοῦ αὐτοκράτορα Ἰσακίου Ἀγγέλου τὸ 1186⁴⁶ καὶ ἐπικράτησε στὴν ἑκκλησιαστικὴ πρακτικῆ⁴⁷. Τέλος, προδλέπει ὁ καν. 48 ὅτι

ἂν ἡ γυναίκα φανεῖ ἄξια, «πρὸς τὸ τῆς διακογίας ἀναδιδασθῆ ἄξιωμα». Ἐπομένως ἔχουμε ἐδῶ ρητὴ πρόβλεψη χειροτονίας διακονισσῶν.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ μειώσω τὴ σημασία τῶν παραπάνω κανόνων σχετικὰ μὲ τὸ γάμο τῶν κληρικῶν, φρονῶ ὅτι οἱ κανόνες, μὲ τοὺς ὁποίους ρυθμίστηκαν θέματα τοῦ γαμικοῦ δικαίου ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἶχαν μεγαλύτερες ἐπιπτώσεις, ἐπειδὴ εἰσήγαγαν σοβαρὰς καινοτομίες. Πρόκειται γιὰ τοὺς κανόνες 53, 54, 72, 87, 93 καὶ 98. Θὰ ἀρχίσω μὲ ἐκείνους ποὺ ἀφοροῦν γαμικὰ κωλύματα⁴⁸.

(Συνεχίζεται)

ΣΠΥΡΟΣ Ν. ΤΡΩΙΑΝΟΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

45. Στὰ σχόλιά τους στὸν καν. 48 ὑποστηρίζουν οἱ Ἰωάννης Ζωναρᾶς καὶ Θεόδωρος Βαλσαμών (P.-II. τ. Β' σ. 419 ἐπ.), ὅτι ἡ ὑποχρέωση αὐτὴ ὀφίσταται μόνον ἂν ἡ γυναίκα στερεῖται ἰδίων οικονομικῶν πόρων. Θεωρῶ ἀπίθανο, ὅτι ἡ ἐρμηνεία αὐτὴ ἀνταποκρίνεται στὶς προθέσεις τῶν Πατέρων τῆς συνόδου καὶ πιστεύω, ὅτι μᾶλλον ἀποτελεῖ μεταγενέστερη ἐπιπόνηση.

46. Βλ. Ἱ. καὶ Π. Ζέπου, Jus graecoromanum, τ. Α' (Ἀθήναι 1931, ἀνατύπ. Aalen 1962), σ. 436: «(...) ἡ βασιλεία μου παρ' αὐτὰ διωρίσατο, (...) ἐν γυναικεῖσι μοναστηρίοις ἀνυπερθέτως εἰσαγαεῖν τὰς πρὸ τῆς χειροτονίας συναφθείσας γαμετὰς τοῖς χειροτονηθεῖσι ἀρχιερεῦσι, πᾶσιν τῆς τῶν ἀρχιερέων ὀικοδομημένοις καταμονῆς, καὶ ἀποκείρεσθαι ταύτας, καὶ κανονικῶς κατὰ μοναχὰς διάγειν ἐκάστην αὐτῶν ἐν ἡ μονῆ καὶ τὴν τρίγα ἀπέθετο· ἢ μὴ βουλομένων τῶν γυναικῶν ἐκουσίως τὴν ἀπόκασιν δέξασθαι, τοὺς πρὸ τῆς χειροτονίας συναφθέντας αὐταῖς ἀπογενημωμένους εἶναι τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου καὶ ἀξιώματος, καὶ ἑτέρους ἀντ' αὐτῶν ἐπὶ ταῖς λαχούσας αὐτοὺς ψηφίζεσθαι (...)». (= F. Dölger, Regesten der Kaiserurkunden des oströmischen Reiches, München 1925, ἀριθ. 1573).

47. Βλ. τὸ σχετικὸ σχόλιο τοῦ Βαλσαμώνος (P.-II. τ. Β' σ. 420 ἐπ.) καὶ τὴν ἀπόκριση ἀριθ. 29 τοῦ Δημητρίου Χωμα-

τιανοῦ σὲ ἐρώτημα τοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου Κωνσταντίνου, στὸν I. B. P i t r a, Analecta sacra et classica spicilegio solesmensi parata. VI. Iuris ecclesiastici Graecorum selecta paralipomena (Paris-Roma 1891, ἀνατύπ. Farnborough 1966/1967) 679-686.

48. Βλ. ἀντὶ ἄλλων Κ. Πιτσάκη, «Παίζοντες εἰς ἀλλοτρίους βίους». Δίκαιο καὶ πρακτικὴ τῶν γαμικῶν κωλυμάτων σπὸ Βυζάντιο. Ἡ τομῆ, Πρακτικὰ κ.λπ. (ὅ.π. σημ. 30) 217-236.

κῆ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀμείβουσα τὴν ἐν γένει προσφορὰν αὐτοῦ, ἀνύψωσεν αὐτὸν τὴν 1ην Μαρτίου 1951 εἰς τὴν ἀρχιερατικὴν τιμὴν, ὡς βοηθὸν Ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς «Μυρέων», ὑπηρετήσας παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης Γενναδίῳ, ἕως τοῦ ἔτους 1954 ὅτε τὴν 26ην Μαρτίου αὐτοῦ ἐξελέγη Μητροπολίτης Μαρωνας.

Τὴν 22αν Μαΐου 1974 ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατεστάθη πρῶτος Μητροπολίτης τῆς ἀριτυσιᾶτος Ἱ. Μητροπόλεως Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας, ἀναπτύξας εἰς ἀπάσας τὰς θέσεις εἰς ἃς ὑπηρετήσεν, σπουδαιότητα τὴν ποιμαντικὴν δραστηριότητα, μεταξὺ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, τιμηθεὶς διὰ πλήθους παρασῆμων, μεταλλίων, διπλωμάτων τιμῆς, εὐφώνων μνημιῶν καὶ λοιπῶν διακρίσεων. Θὰ ἦτο δὲ παρὰλειπνὸς νὰ μὴ σημειωθῆ, ὅτι ὁ Μητροπολίτης Τιμόθεος, εἰργάσθη μετὰ ζήλου, καὶ ὡς γνωστὸν διὰ τοῦ ζήλου ὁ κληρικὸς, κατορθοῖ τὰ σεμνὰ καὶ τὰ πολύπονα καὶ θαρῆα καθήκοντα τοῦ μεγάλου τῆς ἱερωσύνης ἀξιώματος, ὑπερβαίνων εὐθαρσῶς τὰς προσπιπούσας ἀντιστάσεις. Φεύγει ἐν ταυτῷ καὶ τὴν δειλίαν, ἀλλὰ καὶ τὸ θρόσος. Καὶ τὴν ἀπρακτικὴν νοσηρότητα ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλογον θερμοότητα, συναρμύζων τὸ πρᾶον, μετὰ τοῦ δραστικοῦ καὶ τοῦ καρτερικοῦ καὶ γενναῖον, μετὰ τῆς χρησιότητος καὶ φιλάνθρωπίας, στηρίζει τὴν ἀγαθοεργίαν ἐπὶ τῆς εὐσεβείας, καὶ πληροῖ οὕτως τὰ χρέη τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἰσοσύνη περὶ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ συρρεῦσασα πληθύς, καὶ τὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγραίνοντα δάκρυα, πόθου καὶ συμπαθείας. Νῦν ἀποχωριζόμενος τοῦ ποιμνίου του, πρὸς ὃ ὡς φιλόστοργος Πατήρ δὲν ἀπέκρυπτε τὴν ποιμαντικὴν αὐτοῦ ἀγάπην, ἀπευθύνει τὸν Χρυσοστόμειον λόγον, καὶ πρὸς ἀπαντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν λέγει: «Ὅπου ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἐκεῖ, ὅπου ὑμεῖς, ἐκεῖ καὶ ἐγώ, ἐν σῶμά ἐσμεν. Οὐδὲ σῶμα κεφαλῆ, οὐ κεφαλὴ σῶματος χωρίζεται. Διειρογόμεθα τῷ τόπῳ ἀλλ' ἠνώμεθα τῇ ἀγάπῃ. Οὐδὲ θάνατος διακόπτει δυνήσεται. Κὰν ἀποθάνῃ μου τὸ σῶμα, ζῆ ἢ ψυχῆ, καὶ μέμνηται τοῦ δήμου. Ὑμεῖς ἐμοὶ πατέρες· πῶς ὑμῶν δύναμαι ἐπιλαθέσθαι; ὑμεῖς ἐμοὶ ζωὴ, ὑμεῖς ἐμοὶ εὐδοκίμησις».

Ὁ ἀπελθὼν ἀρχιερεὺς οὗτος, ὑπῆρξεν ὁ Ἐπίσκοπος ἐκεῖνος ὅστις ἐγνώριζεν κάλλιον παντὸς ἄλλου, τὸν πατερικὸν λόγον τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὅτι ὡς Ἐπίσκοπος ὑποχρεοῦται, «πιερώσαι ψυχὰς, ἀρπᾶσαι κόσμον καὶ δοῦναι Θεῷ... καὶ Θεὸν

ποιῆσαι τὸν ἄνθρωπον». Ἡ ὑπὲρ ἑσσαρακονταετῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρχιερατικὴ δοῦσις αὐτοῦ, ἀναδεικνύει αὐτὸν μέγα Ἱεράρχην, τιμήσαντα τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα αὐτοῦ ἀνωτάτου φορέως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καὶ ἀναπτύξαντα ὡς ἕνα, ἀπαντας τοὺς τομεῖς τῆς ποιμαντορικῆς φροντίδος, μηδὲ τοῦ συγγραφικοῦ ἔργου ἐξαιρουμένον, ὃ ἐπλούτησεν μὲ λόγους, μελέτας καὶ μὲ τὸ γνωστὸν Ἐγκόλπιον Εὐχολόγιόν του, τὸ περιέχον πρωτοτύπους περιστασιακὰς εὐχὰς. Ἄγγελοι οὐράνιοι, οἵτινες παρέστησαν ἀοράτως εἰς τὰς ἀναιμάκτους θυσίας ἃς ἐπὶ πενήκοντα καὶ δύο ἐνιαυτοὺς ἐτέλει ὁ Μητροπολίτης Τιμόθεος, ὡς πρεσβύτερος καὶ ὡς Ἐπίσκοπος, πραγματοποιῶν τὸν τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου λόγον, καθ' ὃν «ὅταν συνέρχῃσθε πυκνῶς εἰς εὐχαριστίαν καθαιροῦνται αἱ δυνάμεις τοῦ σατανᾶ, καὶ οἵτινες ἀνέφερον εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου τὸ θυμίαμα τῶν ἁγίων αὐτοῦ προσευχῶν, αὐτοὶ μόνον ὡς φιλάνθρωπα πνεύματα, δύνανται νὰ παραστήσουν καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν ζέσιν τῆς καρδίας ἐκείνου, τῆς τετριωμένης ἐπὶ τοῦ θέλου τοῦ Θεοῦ πόθου, δι' ἧς ἀνυφῶντο εἰς τὴν θεωρίαν τῶν τῆς πίστεως μυστηρίων.

Ἐξ αὐτῶν τῶν καθαρωτάτων Νόων ἐκκινουῦντες, οἵτινες ἔβλεπον συγχάκεις προχεόμενα τὰ τακερὰ τῶν δακρύων αὐτοῦ ρεῖθρα, οἵτινες μαρτυροῦσιν περὶ τῶν μετὰ τῆς θείας Λατρείας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ δεσμῶν, καὶ διερχόμενοι διὰ τῶν τιμιῶν συνεργατῶν του, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁποίων ἐμεγαλοῦργει ὄντως, μάλιστα δὲ κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν καθ' ὃν αἱ σωματικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις ἤρξαντο ἐγκαταλείπουσαι αὐτόν, διὰ τῶν χειρῶν καὶ διὰ τῶν δυνάμεων τῶν ὁποίων, ἐποίει τὸ ἔργον αὐτοῦ, οἵτινες μαρτυροῦσιν περὶ τοῦ προσηγοῦς καὶ εὐπροσηγόρου ἀρχιερέως τοῦ τιμήσαντος τὰς ἀρχιερατικὰς αὐτοῦ χεῖρας, δι' ἔργων πολλῶν καὶ μεγάλων καὶ διαδραματίζοντες μέσῳ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων, ἵνα μαρτυροῦσιν περὶ τοῦ καλοῦ καγαθοῦ ποιμένου καὶ τοῦ οἰοργικοῦ Πατρός, δρομώμενον πρὸς τὴν Ἀνωτάτην τῆς Ἐκκλησίας Ἀρχὴν, πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, ἧς ὑπῆρξεν Μέλος καὶ ἀντιπρόεδρος, ἵνα ὁμολογήσωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ περὶ τοῦ μεγαλοπροεποῦς, περὶ τοῦ γλυκέος, περὶ τοῦ σοφοῦ, περὶ τοῦ περιπουδάστου, περὶ τοῦ χαριτολόγου, περὶ τοῦ εὐαισθητοῦ, περὶ τοῦ πραέως καὶ ταπεινοῦ, περὶ τοῦ χαρίεντος καὶ εὐγενοῦς Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας Τιμοθέου. Δέχεται ἡ Μητρη ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ τὸ πολυπαθὲς γένος ἡμῶν κατ' ἀδιάς, ἀνιστορήτους κραδασμοὺς. Εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ πόνου Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, δοκιμάζει

ὡς χρυσὸν εἰς τὸ χωνευτήριον τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ὑποταγήν, τὴν πρὸς τοὺς ἰ. κανόνας ὑπακοήν, τὸ πρὸς τὴν φιλιότητα ἡμῶν πατρίδα φίλιον καὶ ἔπειτα σφραγίζει ἡμᾶς μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Ἐσιανθρωμένου Υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως αἱ Κυβερνήσεις τοῦ κόσμου σφραγίζουσιν τὸν ἀμιγῆ χρυσὸν ἵνα μὴ ἀναμιχθῆ μετὰ τοῦ κιβδήλου. Ἄλλ' ἄς ἀναπολήσωμεν τί πράττουσιν οἱ κηπουροὶ εἰς τὰς κέδρους, εἰς τὰ μαστιχόδενδρα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀρωματώδη δένδρα! Χαράσσουν μὲ τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαιρίου των οὐθείας ἐπὶ τοῦ κορμοῦ αὐτῶν ἀμυχάς, διὰ τὰ ἐκρέση οὕτως ἐξ αὐτῶν ὁ λίθανος, ἡ οὐρόνα, ἡ ἀλόη, ἡ μαστίχη. Οὕτω καὶ ἡμᾶς, Μακαριώτατε Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας, ὁ Θεὸς δοκιμάζει διὰ τοῦ θανάτου Ἱεροσολίτου τοῦ ἕνους τοῦ προκειμένου πρώτου τῆς τάξεως Μητροπολίτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ἡμεῖς, τῆς Ὑμετέρας Σεπτιῆ εὐλογίᾳ, ὡς ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες, ὡς νεοέλληνες ἀντάξιτοι ἀνδρῶν μεγάλων καὶ ἐπιφανῶν τε καὶ ἁγίων ἐξηγητῆτε ὅπως δεχθῶμεν ἀρωματώδη δένδρα, ἐκ τῶν κορμῶν τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς θὰ μεταπλάσῃ τὰ δάκρυα εἰς ἀδάμαντας οἵτινες μέλλουσιν νὰ κοσμήσωσιν τὸ στέμμα τῶν αἰωνίων ἡμῶν μισθοδοσιῶν, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Τιμοθέου, οὗ ἡ μνήμη εἶη αἰωνία. Ἀμήν.

Ἡ ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Δ. Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΣΕΒ. ΠΑΤΡΩΝ κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

«Ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσει».

«Ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἀρχιερατεία 41 ἐτῶν ἔφερε τὸν ἀειμνήσιον Μητροπολίτην Τιμόθεον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὰ προσβεβία τῆς ἀρχιερωσύνης. Καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς τοῦ πρωτάνεως, ὡς λέγεται, τῶν Μητροπολιτῶν, μετεκλήθη—ὡς εὐχόμεθα— εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον θυσιαστήριον.

Εἶπεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ—καὶ θεβαιώνει ἡ πραγματικότης— ὅτι «ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν». Κανεὶς δὲν ἐξαιρεῖται τοῦ κανόνος.

Ἀλλὰ δι' ἡμᾶς ὑπάρχει ἡ πίστις καὶ ἡ προσοπική τῆς αἰωνιότητος. Καί, διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, «ἢ ἐλπίς αὐτοῦ ἀθανασίας πλήρης», εἶπεν ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Π.Δ., θὰ συμπληρώσῃ δὲ ἡ Κ.Δ., διὰ τοῦ θεολόγου Εὐαγγελιστοῦ, «ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέ-

λημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα». Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς θὰ εἶπῃ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν:

«Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποδηήσαντες ἀπ' ἄβυ».

»Ναί, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν».

»Καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν».

Ἐντεταλμένος ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὁμιλητὴς θὰ ἀναφερθῆ εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἔργα τοῦ μακαριστοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, ἀειμνήστου Μητροπολίτου Τιμοθέου.

Δι' ἐμὲ ἐπρότεινε τὸ χρέος, νὰ ἀναπέμψω, μετὰ τῶν συμπαραισταμένων ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, τὰς ἐξοδίους εὐχὰς καὶ δεήσεις τῆς Ἐκκλησίας ὑπερ αὐτοῦ, ὡς ἐκπρόσωπος καὶ τοῦ ἀσθενούντος Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθεὶς Μητροπολίτης.

Ὁ δὲ Μέγας Ἀρχιερεὺς καὶ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν Χριστὸς ὁ Κύριος, ἄς εὐχηθῶμεν νὰ τὸν προσδεχθῆ μετ' ἀγγέλων φωτεινῶν, καὶ νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς τὴν πανήγυριν τῶν ἐκλεκτῶν Του, λειτουργῶν αἰώνιον, («ἐν ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων»). Ἀ μ ἡ ν.

Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜ. κ. ΚΩΝ. ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΥ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΥ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

«Ὁ τοῦ κόσμου Βασιλεὺς ἀποθανόντας ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νόμων, εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἀναστήσει» (Β' Μακ. 7,9).

Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας Κύριε Παρθένιε,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Πατρῶν Κύριε Νικόδημε, Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἱεράρχαι,
Πανοσιολογιώτατε Ἅγιοι Ἀρχιεραγματεῦ,
Εὐλαβέστατοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,
Ἀξιότιμοι Κύριοι Ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἑθνικῆς Ἀμύνης,

Κύριοι Βουλευταί,
Κύριοι Δήμαρχοι καὶ λοιποὶ Ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν,

Δαὲ τοῦ Κυρίου,

Χρέος ἱερὸν συνεκέντησε πάντας ἡμᾶς εἰς τὸν πάνσεπιον τοῦτον Ἱερόν Ναόν, νὰ συνοδεύσωμεν εἰς

τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν τὸν αἰόδιμον Ποιμενάρχην ἡμῶν Μακαριστὸν Μητροπολίτην Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Κυρὸν Τιμόθεον, καὶ δεηθῶμεν τοῦ Κυρίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς.

Ἡ ταπεινότης μου, στενὸς καὶ ἄμεσος συνεργάτης τοῦ ἐκλιπόντος σεπιτοῦ Ἱεράρχου, θὰ σιρῶμαι τὸν λόγον, περὶ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ μορφήν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ἔργον, πρὸς ἀπόδοσιν φόρου τιμῆς καὶ θαθείας ἐνγρωμοσύνης πρὸς τὸ σεβάσιμον καὶ ἱερὸν αὐτοῦ πρόσωπον.

Πρὸ τῆς σεπιτῆς σοφοῦ τοῦ μακαριστοῦ Ποιμενάρχου καὶ Πατρὸς ἡμῶν ἱστάμενοι, πρὸς τὸν «Θεὸν τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς» προσευχόμενοι, ἄς ἀναπολήσωμεν, ὡς οἶόν τε τάχιον, τὴν μακαρίαν θιοτήν αὐτοῦ, καί, «ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς αὐτοῦ», ἄς μιμηθῶμεν τὴν Θεοφιλή προσφορὰν του πρὸς τὴν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν.

Ὁ μακαριστὸς αὐτὸς Ἱεράρχης, ὡς ἀλόγος καιόμενος ἠγάλλωσε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸ ἱερὸν καθῆκον του, ἐπιταχύνας διὰ τοῦτο τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, τιμῆας ὅσον ὀλίγοι τὸ Ἀρχιερατικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα καὶ δοξάσας διὰ τῶν ἔργων του τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Νεώτατος τὴν ἡλικίαν ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος νὰ διαποιμάνῃ, «μετ' ἐπιστήμης», τὴν ἱερὰν ὀλκάδα, εἰς τὴν πάντιμον Μακεδονίαν καὶ Θράκην μας, ἀρχικῶς, ὡς Ἐπίσκοπος Μυρῶν καὶ Μητροπολίτης Μαρωονείας, καὶ ἀκολούθως ὡς πρῶτος Μητροπολίτης τῆς Θεοφρουρήτου νεαρῆς Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας, καταστήσας, ἀμφοτέρως τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ἐπάλλξεις, κέντρα Ὁρθοδόξου ἀκτινοβολίας, ὥστε ἐπὶ τοῦ σεπιτοῦ προσώπου του νὰ εὐρίσκη τὴν ἐφαρμογήν του ὁ λόγος τοῦ σοφοῦ Σειράχ «ἐν χειρὶ Κυρίου ἐξουσία γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐργεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς».

Γνώστης θαθὺς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, σοφὸς καὶ συνειτὸς ὁ αἰόδιμος Ἱεράρχης, διεκρίνετο διὰ τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ πείραν, εἰς πάντας τοὺς τομεῖς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, καθὼς καὶ τῆς φιλανθρωπικῆς καὶ κοινωνικῆς δράσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀφοσίωσιν του εἰς τὰς Ἑλληνοχριστιανικὰς μας παραδόσεις, καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν λαόν, τὸν ὁποῖον διεποιεῖται.

Διορατικὸς καὶ εὐστροφος, ἔφερεν εἰς αἴσιον πέρας ὅσας ὑπηρεσίας ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἠργάσθη, μὲ ζῆλον ἔνθεον καὶ μὲ ὄλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, διὰ τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος τοῦ χριστιανύμου λαοῦ τῶν Μητροπόλεων

του, διὰ τὴν σιελέχωσιν αὐτῶν, δι' ἱκανῶν προσώπων, καθὼς καὶ διὰ τὴν πύκνωσιν τοῦ Θείου Κηρύγματος καὶ τὴν ἐδραίωσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ἐνῶ Βασιλεὺς ὀλόκληρος Ἐδαγῶν Ἱδρυμάτων ἀνηγέρθη μὲ πρόνοιάν του, καὶ ἡ ὁποία κοσμεῖ ἀμφοτέρως τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Παροικίας, τὰς ὁποίας διεποιεῖται, χωρὶς θεαίως νὰ ὑστερῇ εἰς προσφορὰν καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα ἡμῶν, καὶ πρὸς τὴν Θεολογικὴν Ἐπιστήμην, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἐργάτης φιλότιμος.

Ἐν τῇ ἐνασχῆσει τῶν ποιμαντορικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ὁ ἐκλιπὼν Ποιμενάρχης μας ὑπῆρξε φιλόπονος μέλισσα, ὀργανώσας ἐκ θάθρων τὰς ἐπάλλξεις, τὰς ὁποίας ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν Ποιμαντορίαν του ἡ Ἐκκλησία, ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ὁποίας οὐδὲν ποτὲ παρέλειπεν.

Ἐχων ὑπ' ὄφει, ὅτι ὡς Ἐκκλησιαστικὸς ἠγέτης ἔδει νὰ ἀκτινοβολῇ παντοῦ καὶ πάντοτε τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν του, εἰργάζετο νυχθημερόν, ὥστε νὰ ἐκπέμπῃ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς ἐγγυὺς καὶ τοὺς μακρὰν, ἀναλισκόμενος καθ' ἡμέραν, ὑπὲρ τῆς ἐκλείας τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς ποτὲ νὰ θαμβωθῇ ἀπὸ τὸν ὄγκον τῆς προσφορᾶς του ἢ ἀπὸ τὴν αἴγλην τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ.

«Ἐπιλήφει με διηγούμενον ὁ χρόνος», περὶ τῆς ἀφοσίωσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν μας, διὰ τὴν ὁποίαν ἀφοσίωσιν ἀνήκει εἰς αὐτὸν ὁ δίκαιος ἔπαινος καὶ ὁ μακαρισμὸς τοῦ σεπιτοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, διότι ἐπολιτεύθη κατὰ τὰς ἐπιτολάς τοῦ Κυρίου καὶ τὰς ἐπιταγὰς τῶν Ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας μας Κανόνων, μὴ παρεκκλίνας, οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον, τοῦ φρικτοῦ αὐτοῦ ὄρκου, τὸν ὁποῖον ἔδωκεν πρὸς τὸν Κύριον, κατὰ τὴν ἱερὰν ὄραν τῆς εἰς Ἀρχιερεῖα χειροτονίας αὐτοῦ.

Ταπεινὸς τὸ φρόνημα, πραῖς καὶ μευίχιος, νονηχῆς καὶ σόφρων, σεμνὸς καὶ ἄτυφος, ἐλεήμων καὶ πλήρης στοργῆς, καὶ ἀγάπης πρὸς πάντας, ἠγαπᾶτο ὑπὸ πάντων, ὑπὸ μικρῶν καὶ μεγάλων, ὑπὸ ἀσῆμων καὶ ἐπισήμων, ὡς Πατὴρ καὶ Ποιμὴν καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

Ὁ αἰόδιμος καὶ μακαριστὸς αὐτὸς Ἱεράρχης, ὁ Πατὴρ καὶ Ποιμενάρχης μας, πληρώσας τὸ κοινὸν χρέος, ἀπῆλθεν ἤδη τοῦ ματαίου τούτου κόσμου καὶ ἀναπαύεται νῦν εἰς τὰς ἀβλὰς τοῦ Κυρίου, συμμαρτυροῦσαν ἔχων τὴν συνείδησιν αὐτοῦ, ὅτι ἐμόχηθη, μεθ' ὄλων αὐτοῦ τῶν δυνάμεων, ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Κυρίου, καὶ πιστεύων ὅτι δὲν ἐκοπίασεν εἰς κενόν.

Σεπέ μας Γέροντα καὶ Πατέρα πεφιλημένε,

Κατόδυννοι σὲ ἀποχωριζόμεθα σήμερον ὁ Ἱερός

«ΗΧΟΣ ΕΥΜΕΛΗΣ»

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1991 ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (89,4 F.M.)

Συνηθίζεται στο τέλος του χρόνου να γίνεται κάποιος απολογισμός του έργου που επιτελέστηκε στη διάρκεια του με σκοπό την επισήμανση των λαθών και τη λήψη αποφάσεων για βελτίωση και αποφυγή νέων σφαλμάτων.

Ένα σύντομο απολογισμό του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Έκκλησίας (89,4 FM) θα επιχειρήσουμε στις γραμμές που θα ακολουθήσουν, για να γνωρίσει ο καθένας τί επιτελέστηκε σ' αυτόν κατά το διαρρηυσαν έτος 1991 και τί προβλήματα αντιμετώπισε. Με γλώσσα ειλικρινή θα περιγράψουμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινήθηκε και θα προσφέρουμε πλήρη διαφάνεια για να μπορέσει κάθε καλόπιστος κριτικός να θγάλει τὰ συμπεράσματά του. Ο Ρ/Σ της Έκκλησίας άνήκει σέ όλους και άφορά όλους. Γι' αυτό θέλει όλους συνοδοιπόρους και συμμετόχους τών προβληματισμών του.

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΤΩΝ FM

Μέσα σέ μιá μεγαλούπολη που καθημερινά βομβαρδίζεται από τὰ έρτζιανά 300 περίπου ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών υπάρχει και έκπέμπει ο Ραδιοφωνικός Σταθμός της Έκκλησίας της Ελλάδος (89,4 FM), ο επίσημος Ρ/Σ της Έκκλησίας της Ελλάδος, ο όποιος από την Κυριακή της Όρθοδοξίας του έτους 1989 άγγελπιώς έκπέμπει τή φωνή της άγάπης και της έλπίδας από τó κεντρικό κτίριο της Άποστ. Διακονίας (Μ. Πετράκη). Ήδη συμπληρώνει τρία χρόνια λειτουργίας (1989 - 1992) και εδελπιστεί, ότι σόν τῷ χρόνῳ και με τήν συμπαράσταση τών στελεχών του θα άναδειχθεί ο πρώτος σέ κύρος και ποιό-

τητα Ρ/Σ της Ελλάδος. Ή μέχρι τώρα εύρωστη παρουσία του και σταθερή πορεία του άνάμεσα σέ πολλές προκλήσεις και παντοειδείς έκρήξεις του ραδιοφωνικού τοπίου έξασφαλίζει τήν πρόδό του.

Είται άλήθεια, ότι στο χώρο της ραδιοφωνίας ύπάρχει μεγάλη σύγχυση. Γόρδιος δεσμός κατάντησε ή ιδιωτική Ραδιοφωνία. Ο νόμος 1230/86 και τó Προεδρικό Διάταγμα 25/88 «περί τοπικής ραδιοφωνίας» δέν ήταν σέ θέση να προβλέψουν τήν ταχύτητα της έκρήξεως στο νέο ραδιοφωνικό τοπίο τών 620 Ραδιοφωνικών Σταθμών. Ο νέος νόμος 1866/89 για τή ραδιοτηλεόραση προβλέπει τήν αντικατάσταση του 28/88 π.δ. από νέο π.δ. τó όποιο θα όρίσει κάθε άναγκαία λεπτομέρεια. Προβλέπει κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας (δημοσιογραφικού, διαφημιστικού, προγράμματος), κανονισμού λειτουργίας και πλήθος άλλων ρυθμίσεων. Έως ότου όμως γίνουν αυτές οι ρυθμίσεις επικρατεί μεγάλη σύγχυση και άταξία. Ίσχύει ο νόμος του ίσχυροτέρου και ο άθέμιτος άνταγωνισμός. Ή έλεύθερη Ραδιοφωνία έγινε έμπορική. Κίνητρο για κάθε δραστηριότητα έγινε τó κέρδος και μόνο. Και επειδή ίσχύει έδῶ ότι και στο έμπόριο, συγκεντρώθηκε ή έξουσία τών Μ.Μ.Ε. σέ λίγους και ίσχυρους, οι όποιοι δίνουν τή δική τους γραμμή. Και φυσικά κανείς δέν μπορεί να αποκλείσει από τó πανδαιμόνιο τών έρτζιανών τις σκοτεινές δυνάμεις, οι όποιες με πολλή τέχνη και επικάλυψη δρούν και έπηρέάζουν τή μάζα.

ΣΤΑΘΕΡΗ ΑΝΟΔΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Μέσα σ' αυτό τó γεωγραφικό τοπίο του άνταγωνισμού και της έγωϊστικής επικρατήσεως, σάν μεστό

Κλήρος και ο λαός σου. Όμως ή σκέψις, ότι ο χωρισμός αυτός είναι μόνον πρόσκαιρος, αναπιερώνει τās έλπίδας μας, ότι θα σέ συναντήσωμεν και πάλιν εις τήν αιώνιαν κατοικίαν σου, εις τήν Βασιλείαν τών Ουρανών, κατά τήν μεγάλην και έπιφανή ήμέραν του Κυρίου μας. Προσεύχον, λοιπόν, Γέροντα, υπέρ πάντων ήμῶν τών τέκνων σου, και υπέρ της Μητροπόλεως σου, τήν όποίαν τόσον ήγάπησας και υπέρ της όποίας ήγάλωσας έαυτόν.

Μακαριώτατε,

Σεπιτή χορεία τών Αγίων Ίεραρχών,
Δαέ του Κυρίου περιούσιε,

Άς δεηθῶμεν πρό της σεπιτης σορού του άοιδίμου Ποιμενάρχου μας, όπως «Ο Θεός τών πνευμάτων και πάσης σαρκός, αναπαύση τήν ψυχήν αυτου έν Χώρα ζώντων» και όπως «τόν αποθανόντα υπέρ τών νόμων αυτου, εις αιώνιον αναβίωσιν ζωής άναστήσει».

Αίωνία ή μνήμη αυτου!

(Τέλος)

στάχου ανάμεσα σε πολλά ζιζάνια και σαν άηδόνι ανάμεσα σε τέττιγες ύψώνει τη φωνή του ο Ρ/Σ της Έκκλησίας. Μας είπαν, ότι θα μας πνίξουν οι ήχηρες φωνές των άλλων οργανωμένων Ρ/Σ, ότι στη φάλαγγα των δρομέων της επικαιρότητας θα μείνουμε τελευταίοι και εξαντλημένοι, ότι δεν θα μπορέσουμε να ακολουθήσουμε την ταχύτητα της σκέψης και της πρόδου της νεολαίας, ότι θα αναλωθούμε μέσα στο κακοκλίμα του εκκλησιαστικού έπαρχιωτισμού, ότι θα κινδυνεύσουμε από τα μοντέλα του κρατικού ραδιοφώνου, ότι θα αποτύχουμε γιατί δεν διαθέτουμε εκπαιδευμένα στελέχη και υποδομή. Στόν άγώνα της πορείας πολλοί μας απογοήτευαν μεγαλοποιώντας τα σφάλματα και αποσιωπώντας τις επιτυχίες. "Άλλοι πάλι θέλοντας να περάσουν τη δική τους γραμμική άσκηση σκληρή κριτική. Μερικοί στο φόβο μιας αποτυχίας ξεχώρισαν τον εαυτό τους και έμειναν εκτός μάχης. Παρ' όλες όμως τις επιφυλάξεις και τις φοβίες ή νέα δραστηριότητα της Έκκλησίας μας στο χώρο της ραδιοφωνικής επικοινωνίας προοδεύει και όσο περνά ο καιρός γνωρίζεται από το λαό και αναγνωρίζεται. Δεχθήκαμε όλες τις κριτικές, προβληματισθήκαμε από όσα ειπώθηκαν και γράφτηκαν εναντίον του Ρ/Σ της Έκκλησίας, πρώτοι άσκήσαμε αυστηρή κριτική σε κάθε μας πρωτοβουλία και κίνηση, με το πνεύμα της αγάπης αντιμετώπισαμε όλους, γιατί είχαμε τη βαρεία εθύνη να διακονούμε τον Ρ/Σ της Έκκλησίας. Τελικά το «εκκλησιαστικώς σκέπτεσθαι» επικρατεί. Πολλοί Ρ/Σ που για ένα χρονικό διάστημα μεγαλούργησαν, έπεσαν. "Άλλοι που έμειναν πεισματικά σε συγκεκριμένες κομματικές, ιδεολογικές, κοινωνικές αρχές άπερρίφθησαν από τους άκροατές τους πολύ γρήγορα. "Ο Ρ/Σ της Έκκλησίας με τα συνετά ανοίγματα του και τις προσεγμένες πρωτοβουλίες του όχι μόνο δεν έχει κουράσει, αλλά κατορθώνει να δημιουργεί την προσμονή του νέου στους άκροατές του, πράγμα το όποιον έντυπωσιάζει και οίκοδομεί.

Η ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ

Η άκροαματικότητα του κατά κοινή όμολογία ανεβαίνει σταθερά. "Ωρισμένα προγράμματά του σημείωσαν έκπληκτική άκροαματικότητα. Σε κανένα Ρ/Σ δεν παρατηρείται σταθερή άκροαματικότητα. Κυμαίνεται ανάλογα με τα γεγονότα, την επικαιρότητα και τις προτιμήσεις. Στήν εποχή του Περσικού πολέμου π.χ. είχαν μεγάλη άκροαματικότητα τα είδησεογραφικά - ένθημερωτικά προγράμματα. Η ποιότητα των εκπομπών, το κύρος των παραγωγών και ή επιλογή των θεμάτων πολύ συνετέλεσαν στην δημιουργία της ταυτό-

τητος του Ρ/Σ της Έκκλησίας. Οι φίλοι του ραδιοφώνου έχουν κουραστεί από τον καταγιισμό των διαφημίσεων, από την πλύση έγκεφάλου που έντεχνα άσκειται, από την ξενόφερτη μουσική, από τα προγράμματα που δημιουργούν την ήδονή της άπογειώσεως κι ύστερα φέρουν τον ίλιγγο της άνασφάλειας. Τò στέρεο έδαφος της άπλοϊκότητας πάνω στο όποιο πατάει κανείς και αισθάνεται ότι ζει, προσφέρει ο Ρ/Σ της Έκκλησίας. Δεν επιδιώκει να κάνει φανατικούς φίλους και όπαδούς. "Απλά, ανθρώπινα, άληθινά και γνήσια θέλει να συντροφεύει και να ξεκουράζει τον άνθρωπο. Να προσφέρει τη νέα πνοή της λεπτής αύρας. Αυτό του είδους ή μεταχείριση προς τους άκροατές δημιουργεί δεσμούς αγάπης και επικοινωνίας. Γι' αυτό όποιος μία φορά άκούσει το Ρ/Σ της Έκκλησίας θέλει να τον ξανακούσει. Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινίσουμε ότι έτσι αισθάνονται οι πολιτικά και θρησκευτικά αγένταχοι, οι έλεύθεροι άνθρωποι της καθημερινότητας. "Ο "Έλληνας άκροατής άναζητεί ένα σοβαρό Ρ/Σ με έλληνική μουσική, με ήθος και ύφος έλληνικό, με "Ορθοδοξία και παγκοσμιότητα, που να προσφέρει καθάρη τροφή, ύγια ψυχαγωγία και πρόπαντός να μορφώνει. Σταθμοί που προβάλλουν ξένα πρότυπα ζωής και σκέψης και που άλλούνουν το φρόνημά του είναι γι' αυτόν άπορριπτέοι. Τò μέλλον του Ρ/Σ της Έκκλησίας διαγράφεται λαμπρό. "Αν κατορθώσει να ξεπεράσει τις δυσκολίες και να αγαπηθεί από το σύνολο του εκκλησιαστικού πληρώματος θα επικρατήσει ως «ό ένας», ο μόνος Ρ/Σ που εκπληρώνει τις προσδοκίες κάθε ύγιως σκεπτομένου "Έλληνας.

ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σ' αυτό το πλαίσιο λειτουργήσε και κατά το δικρεύσαν έτος 1991 ο Ρ/Σ της Έκκλησίας. Με την πατρική φρονίδα του Μακαριωτάτου "Αρχιεπισκόπου "Αθηνών και πάσης "Ελλάδος κ.κ. Σεραφείμ, προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, την άκοίμητη παρακολούθηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηδών και Λεβαδείας κ.κ. "Ιερωνύμου, αντιπροέδρου, και των μελών του Δ.Σ., τη συμπάρασταση των ύπαλλήλων και των συνεργατών συνέβαλε στην άναζωογόνηση του εκκλησιαστικού ίστου, στόν επανευαγγελισμό του λαού και στην ένίσχυση της επικοινωνίας. Τα προγράμματά του, τα όποια άναγεώθησαν την άνοιξη και το φθινόπωρο, άγκάλιασαν όλα τα ένδιαφέροντα και τις άναζητήσεις των άκροατών. "Εκτός από τις καθιερωμένες εκπομπές θεολογικού, ιστορικού, λογοτεχνικού, κοινωνικοάτρικου, μουσικού κ.λπ. περιεχομένου, έντάξαμε δύο νέες, για την όδική συμπεριφορά και το δη-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Μήνυμα τῆς ἡνωμένης Ὁρθοδοξίας.

Τὸ παρὸν τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας» εὐρίσκειτο περαιοθὲν ὑπὸ ἐκτύπωσιν ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου, ὅταν οἱ αἰθέρεις ἐδονήθησαν ἐκ τῶν μηνυμάτων, τὰ ὅποια διὰ τοῦ ραδιοφώνου, τῆς τηλεοράσεως καὶ τῶν λοιπῶν μέσων ἐπικοινωνίας ἐστάλησαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὑπὸ τῆς Συνόδου τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων, οἵτινες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν ἀγαστῇ ταπεινώσει, ἀγάπῃ καὶ συμπνοίᾳ συνήλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν Φαναρίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἵνα ἐξετάσσουν τὰ ἀπασχολούντα τὴν καθ' ὅλον Ὁρθοδοξίαν ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ προβλήματα. Ἡ παρὰ Θεοῦ ἠδολογημένη αὕτη Σύναξις, — ἣτις συνεκροτήθη πρωτοβουλία καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πρωτοθρόνου Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου τοῦ Α' καὶ τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Ἀρχιεπισκοπικοῦ παρ. ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνοῦ Καρπαθάκη—, διετύπωσε βαρυσήμαντον τελικὸν Ἀνακοινωθὲν - Μήνυμα καλῆς θελήσεως, ὅπερ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Συνδικῷ Γραφείῳ ἀρχιεπισκοπικοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλadelphείας κ. Μελίτωνος ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν διάκρισιν τοῦ ἱστορικοῦ Συλλειτουργοῦ τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Ἀποκεφάλων Ἐκκλησιῶν, κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῶ.

Ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» παρουσιάσωμεν τὸ γραπτὸν κείμενον τοῦ Ἀνακοινωθέντος τούτου, ὅπερ σήμερον ἀκουστικῶς διὰ τοῦ ραδιοφώνου ἢ τῆς τηλεοράσεως περιήλθεν εἰς γνῶσιν μεγάλων τμημάτων τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου

πληρώματος, σημειοῦμεν ὅτι οἱ ἀνὰ τὴν ὑφήλιον Ὁρθόδοξοι πιστοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐτερόδοξοι καλῆς θελήσεως αἰσθάνονται ἀγαλλίασιν καὶ ἀνακούφισιν ἐκ τοῦ ἐλπιδοφόρου γεγονότος, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἡνωμένη ἔχει τὴν πρόθεσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀποφασιστικῶς τὰ «ὀξεία καὶ ἐπείγοντα» προβλήματα. Ταῦτα δημιουργοῦνται λ.χ. ἐκ τῶν ἐναντίων τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπιβουλῶν «ὀρισμένων κύκλων» ἐντὸς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίως τῆς Οὐνίας, ἐκ ρωμαιοκαθολικῶν καὶ προτεσταντικῶν προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν, ἐξ ἐκκεντρικῶν τάσεων ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐκ τῆς προσπαθείας πρὸς ἄρσιν τῶν ἐμποδίων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος μετὰ τῶν μὴ Χαλκηδονεῶν «Ἀνατολικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν», ἐκ τῶν ἀνθρωποκεντρικῶν καὶ παραδορηκεντικῶν ιδεολογιῶν, ἐκ τῶν παρεκτροπῶν τῆς Ἐπιστήμης, τῆς Τεχνολογίας καὶ τῆς Γενετικῆς, ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ οικολογικοῦ περιβάλλοντος, ἐκ τῶν συγκρούσεων ἐν Σερβίᾳ, Κροατία καὶ Μέσῃ Ἀνατολῇ, ἐκ τῆς πορείας πρὸς ἐνοποίησην τῆς Εὐρώπης καὶ ἐκ τῆς καθ' ὅλον προσπαθείας πρὸς καταλλαγὴν καὶ πρὸς ἐπικράτησιν τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης.

Ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας ὁργανωθείσα «λογία».

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἔτη 1987 καὶ 1988 δημοσίευσιν δύο βιβλίων προβαλλόντων τὴν στοργικὴν συμπαραστάσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ πολυειδῶς πληγέντας ἐκ τῶν καταστροφικῶν σεισμῶν, ἐδημοσίευσεν καὶ τρίτον βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ “λογία” — ἦτοι ὁ οικονομικὸς ἀπολογισμὸς εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν τῶν δωρεῶν διὰ

μογραφικὸ πρόβλημα, τίς ὅποτες παρουσιάζουν εἰδικὸν μελετητὴς ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Δημοσίας Τάξεως καὶ ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα Δημογραφικοῦ προβλήματος. Ἐκατὸν πενήντα (150) παραγωγοὶ καὶ συνεργάτες ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἴκοσι ὀκτὼ (28) κληρικοὶ ἀφιλοκερδῶς παρουσίασαν στὶς ἐκπομπὰς τοὺς διάφορα θέματα, μεταδίδοντας τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ὑγιὲς σκέπτεσθαι καὶ φρονεῖν. Στὶς ἐορταστικὰς περιόδους τοῦ Πάσχα, τοῦ Δεκαπενταυγούστου καὶ τῶν Χριστουγέννων οἱ ἑκτακτες ἐκπομπὰς ἀπέσπασαν πολλὰ κολακευ-

τικὰ σχόλια καθημερινῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν. Ἐπίσης προγράμματα ἀφιερωμένα στὰ ἐθνικὰ μας θέματα τῆς Κύπρου, τῆς Βορείου Ἠπείρου, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κ.ἄ. προκάλεσαν εὐμενεῖς σχολιασμοὺς ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος, τῶν ὁποίων ἡ κρίσις ἔχει ἰδιαίτερη ἀξία.

(Συνεχίζεται)

Ἀρχιμ. ΝΙΚ. Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ
Γεν. Δ/ντῆς τοῦ Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας

τὰ ἐν Καλαμάτῃ καὶ εἰς κοινότητας πλησίων αὐτῆς πληγέντα Ἐκκλησιαστικὰ κτίρια ἐκ τῶν καταστρεπικῶν σεισμῶν τῆς 13ης καὶ 15ης Σεπτεμβρίου 1986» (Καλαμάτα, 1991).

Τὸ βιβλίον τοῦτο διὰ τῆς ξηρᾶς, ἀλλ' εὐγλωτίτου γλώσσης τῶν ἀριθμῶν ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν του τέκνων αὐτοθυσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, ἦτις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔχει ἰδιαίτερος ἐπισημανθῆ ὑπὸ τῶν σιγῶν τούτων, ἔδωκε τὸ καλὸν παράδειγμα πρὸς ἀντιβίωσιν —δι' ἄλλην μίαν φροσᾶν— τῆς «λογίας» τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ πρὸς συνέχισιν τῆς λαμπρᾶς ἀλιτρούσιτικῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς θυζαντινῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ κατὰ τὰς περιόδους μεγάλων θεομηριῶν κατὰ θαυμαστὸν τρόπον ἐξεδηλοῦτο ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ πρόνοια ὑπὲρ δεινοπαθούτων ἀδελφῶν ἢ ὑπὲρ πασχουσῶν ἀδελφικῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν. Οὕτω τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νέον βιβλίον τοῦ πολυγραφωτάτου Ἁγίου Μεσσηνίας, ὅστις —ὡς καὶ ἄλλοι Ἱερόραχοι— ἔχει ἀνακηρυχθῆ Ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καθιστᾷ γνωστόν, ὅτι «διὰ τὴν κτιριακὴν ἀποκατάστασιν τῶν θαρῦτατα σεισμοπλήκτων ἢ καὶ ὀλοσχερῶς καταστραφέντων Ἱερῶν Ναῶν, Ἱερῶν Μονῶν καὶ Εὐαγῶν Ἱδρυμάτων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας» διετέθησαν 423.913.537 δραχ., αἵτινες συνελέγησαν δι' εἰσφορῶν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας καὶ δι' ἀποστολῆς χρηματικῶν ἐπιστολῶν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὰς Μητροπόλεις τῆς Κρήτης καὶ τῆς Δωδεκανήσου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Διασπορᾶς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Ἱερᾶν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς καὶ ἀπὸ τὸ Ἁγιον Ὅρος, ἀπὸ διαφόρους κληρικούς, ἀπὸ ὁργανισμοῦς καὶ συλλόγους καὶ σωματεῖα καὶ ἀπὸ ιδιώτας κ.λπ.).

«Παποκεντρικὴ» ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ.

Ὁ ἔχων καταπληκτικὴν γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ πατερικῆς θεολογίας Σεβ. Ἐπίσκοπος Μπράτσικας (Νοβισάνι) κ. Εἰρηναῖος (Μπούλοβις), ὅστις εἶναι Διδάκτωρ τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν καὶ λίαν γνωστὸς ἐν Ἑλλάδι ἐκ πλήθους θαυμασιῶν ὁμιλιῶν εἰς ἀπαισιον ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐν συνεντεύξει του εἰς τὴν ἐφημερίδα «Τὰ Νέα», ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τονίζει ὅτι ὁ Πάπας συνετέλεσεν τόσον εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἀποσχίσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σκοπίων ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ὅσον καὶ εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Γιουγκοσλαβίας. «Υπάρχει, —προσο-

θέτει—, σαφῆς ἀπόκλιση τοῦ σημερινοῦ Πάπα ἀπὸ τοὺς ἄλλους σὲ θέμα τῆς Οὐνίας. Οἱ προηγούμενοι Πάπαι ἦσαν στὴν πράξιν πρόθυμοι νὰ θυσιάσουν τὴν Οὐνία ὡς ἓνα σχίσμα ἱστορικὰ ξεπερασμένο καὶ ἀπονηχθέντο χάριν ἐνὸς γνησίου διαλόγου μὲ τὴν Ὀρθοδοξία. Ὁ σημερινὸς ὅμως ἀνέκρουσε πρῶτμαν καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὸν διάλογον χάριν τῆς Οὐνίας. Φαίνεται νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ παποκεντρικὴ Ἐκκλησιολογία τοῦ Μεσαίωνα ἔχει ἀκόμα ἰκμάδα, καὶ πὸν δὲν πιστεύουν σοβαροὶ καθολικοὶ θεολόγοι. Ἔτσι ὄχι μόνον ἀνέχεται, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ ἐξαπλώσῃ τὴν Οὐνία ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ μέχρι τὸν Εἰρηναῖο Ὠκεανό. Στόχος του εἶναι νὰ καταστρέψῃ τὴν Ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὴν ὁργάνωσιν, τοὺς θεομῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, νὰ βοηθήσῃ... σχισματικὰς τάσεις καὶ κινήσεις καὶ νὰ καθυποτάξῃ τὴν Ὀρθοδοξίαν στὸν Ρωμαιοκαθολικισμόν» («Τὰ Νέα», 5.3.92).

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεντεύξει ὁ ἐπιφανὴς Σέρβος ἐπίσκοπος ἐξῆρε τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς ἐν Φαναρίῳ Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν συντονιστικὴν ἀποστολὴν τοῦ Σεπιῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, «τὸ ὁποῖον ὅλοι πρέπει νὰ σεβώμεθα».

Διάψευσις ἀδίκου ἰσχυρισμοῦ.

Ὁ ἐπιφανὴς ρωμαιοκαθολικὸς ἱερεὺς Dr. Nikolaus Wyrwoll, Συνδιευθυντῆς ἐν τῷ Ἀνατολικο-εκκλησιαστικῷ Ἰνστιτούτῳ (Ostkirchliches Institut) τοῦ Regensburg (Γερμανίας) καὶ Ἐπιτετοραμμένος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐπισκοπῆς Hildesheim διὰ τὰς ἐπαφὰς μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν ἄρθρῳ του, ὅπερ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἐφημερίδι» (Kirchenzeitung) τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης, ἀξιεπαίνως διαφεύδει τὸν ὑπὸ δυτικῶν δημοσιογράφων ἐπαναλαμβανόμενον ἰσχυρισμόν, ὅτι δῆθεν οἱ Ὀρθόδοξοι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ στραφῇ τὸ 1940 ὁ Stalin ἐναντίον τῆς Οὐντικῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας. Ἐναντίον τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος προφανῶς προβάλλεται ὡς ἀντιπερισπασμὸς εἰς τὰ καταγγελλόμενα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας διὰ τὰ ὑπὸ Οὐντικῶν διαπραττόμενα ἐν Οὐκρανίᾳ, ὁ πατὴρ Νικόλαος Wyrwoll τονίζει, ὅτι (ἢ ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν Ὀρθοδόξων) (die Kampagne gegen die Orthodoxen) γίνεται «ὡς ἐὰν οἱ Ὀρθόδοξοι ἐγγνωμότως εἶχαν παραλάβει ἀπὸ τὸν Stalin τὰ (ὑπ' αὐτοῦ ἀρπαγέντα) ἐκκλησιαστικὰ οἰκοδομήματα». Ἐν τῇ πραγματικότητι εἶχον διωχθῆ καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι, ἐφ' ὅσον (αὐτὸ 1946 ἐκ τῶν 102 Ὀρθοδόξων ἐπισκόπων μόνον τέσ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

—Στις 18 και 19 Δεκεμβρίου ο Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Ἀγαθόνικος, βοηθούμενος από ομάδα κληρικών και λαϊκών διένειμε μεγάλες ποσότητες τροφίμων και χρημάτων σε άπορες οικογένειες στις ένορίες Λαυρίου, Σπάτων, Ἀνθούσης, Γέρακα, Σταυροῦ, Γαργητοῦ, Γλυκῶν Νερῶν,

Κορωπίου, Κερατέας, Καμαρίζης, Πλάκας και Παλλήνης.

—Βοηθήματα 1.600.000 δρχ. έδωσε τὸ Γεν. Φιλόπρωχον Ταμείον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος σὲ άπόρους τίς παραμονές τῶν Χριστουγέννων.

—Μία άκόμη νέα ένοριακή αίθουσα θεμελίωσε ο Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης κ. Μάξιμος στήν ένορία Τιμ. Σταυροῦ Λευκοτοπίου.

—Τὸ Ἀναστασιάδειο Ἑκκλ. Ὀρφανοτροφείο Ἀρρέ-

σαρες εδρίσκοντο άκόμη έν τῇ ύπηρεσία, ένῶ οί ύπόλοιποι ἦσαν έν τῇ φυλακῇ ἢ εἶχον δολοφονηθῆ). Ἡ πρὸς άνασυνγκρότησιν προσπάθεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ἔχει, κατὰ τὸν αὐτὸν άρθρογράφον, άνάγκην («άδελφικῆς άλληλεγγύης») και οὐχί «άδίκου κριτικῆς» (ungerechte Kritik).

Νέα εὔχρηστα λειτουργικά βιβλία.

Ἐν μιᾷ έποχῇ, κατὰ τὴν ὁποίαν οί θησαυροί τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας γίνονται ὀλονέν και περισσότερον γνωστοί και εἰς αὐτὴν τὴν Δύσει, τὰ δὲ λειτουργικά βιβλία αὐτῆς ἢ μεγάλα τμήματα αὐτῶν μεταφράζονται εἰς διαφόρους γλώσσας, πρέπει νὰ καταβληθῆ ιδιαίτερα προσπάθεια, ὥστε και οί Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες νὰ γνωρίζουν αὐτὰ οὐ μόνον άκουστικῶς κατὰ τὴν ὥραν τῆς λατρείας, αλλά και ὁπικῶς διὰ προσιτῶν εἰς αὐτοὺς εκδόσεων

Κύριον μέλημα τοῦ ὀρθοδόξου ποιμαντικῶ ἔργου πρέπει νὰ εἶναι ἡ λειτουργικὴ μόρφωσις τῶν πιστῶν τόσον διὰ τὴν λατρείαν, ι.έ. διὰ τὴν ένουνειδητιον συμμετοχῆν των εἰς τὰ έν αὐτῇ τελούμενα, ὅσον και εκ τῆς λατρείας, ι.έ. διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ μορφωτικῶ —μουσικαγωγικῶ και άναγωγικῶ— περιεχομένου τῶν ὀρθοδόξων λειτουργικῶν βιβλίων.

Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ χαιρετισθῆ ιδιαίτερος τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία εσχάτως ἔχει άναπτύξει άξιόπαινωσ τὴν εκδοτικὴν τῆς δραστηριότητα, μετὰ τὴν παλαιότεραν ὑπ' αὐτῆς εκδοσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων εἰς μέγα σχῆμα, άπεφάσισε τὴν εκδοσιν αὐτῶν εἰς μικρότερον σχῆμα, τὸ ὁποῖον εἶναι εὔχρηστον οὐ μόνον διὰ τοὺς ιεροφάλας, αλλά διὰ πάντα πιστῶν, διὰ πάντα μελειτητῆν και διὰ πᾶσαν χοιριανικὴν οἰκογένειαν. Ἡ εκδοσις γίνεται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ —προεδρομένου ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ— Κεντρικῶ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας» μετὰ εὔστοχον εἰσήγησιν τοῦ άναπληροῦντος τὸν Γεν.

Διευθυντῆν παρὸς. Ἀρχιμ. κ. Πέτρον Δακτυλίδην.

Τὰ Μηναια τοῦ Ἰανουαρίου, τοῦ Φεβρουαρίου και τοῦ Μαρτίου.

Ἐν συνεχείᾳ σημειοῦμεν, ὅτι εἰς τὸ μνημονευθέν μικρότερον (8ον) σχῆμα ἐξεδόθησαν ἤδη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας» τὰ Μηναια Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου και Μαρτίου ἐπὶ άρίστον χάριτον εἰς ὠραίαν δίχρωμον εκτύπωσιν διὰ στοιχείων λίαν εὔαναγνωστῶν. Καὶ τὰ τρία Μηναια, αὐτα ἔχουν διορθωθῆ ὑπὸ Βαρθολομαίου Κοιτιλομουσιανοῦ τοῦ Ἱμβρίου και ἔχουν αὐξηθῆ ὑπ' αὐτοῦ «τῆ τοῦ Τυπικῶ προσοθήκη κατὰ τὴν διάταξιν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας», ἐξεδόθησαν, κατόπιν ἐγγράφου άδείας Αὐτῆς, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας» άναθεωρηθέντα και ακριβῶς επιδιορθωθέντα. Εἰς τὸ Μηναιον τοῦ Φεβρουαρίου προσετέθησαν Ἀπολυτίκια και Ἀκολουθία Φωτίου τοῦ Ἰσαποστόλου και ὁσίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας. Ἡ εκδοσις, ἣτις ἐγένετο ἐπιμελεία και ἐπιστάσις τοῦ παρ' αὐτῇ Διευθυντοῦ Ἐκδόσεων κ. Εὐαγγέλου Λέκκου διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ κ. Ἀποστόλου Βαλληνοῦ και ὑπὸ τὴν ἐδύνην τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας» κ. Ἰωάννου Μιχαήλ, εἶναι έν λαμπρὸν δείγμα τῆς προσφορᾶς τῶν μονάδων φωτισοισιοχειοθεσίας, σελιδοποίησεως, φωτογραφίσεως —μονιτᾶς και εκτυπώσεως offset, διὰ τῶν ὁποίων ἐξωπλίσθη τὸ ὀλονέν και περισσότερον εκσυγχρονιζόμενον Τυπογραφεῖον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας».

Πρόκειται τῶ ὄντι περὶ λαμπρᾶς εκδόσεως, ἣτις δέν θὰ διευκολύνη μόνον τὸν ἱ. κλήρον και τοὺς ιεροφάλας, αλλά θὰ κοσμήσῃ και πολλὰς άτομικὰς και οἰκογενειακὰς βιβλιοθήκας και θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν άνάπτυξιν τῶν λειτουργικῶν μελειτῶν τόσον έν τῇ ἡμεδαπῇ, ὅσον και έν τῇ άλλοδαπῇ, έν τῇ ὁποία και πολλοί ἐτερόδοξοι μετ' ἀληθοῦς δάφνης έντονα εἰς τὴν μελέτην τῶν ὀρθοδόξων λειτουργικῶν μελιμένων.

νων «Ο Άγιος Τιμόθεος» θεμελίωσε στις 23 Δεκεμβρίου στο Ήράκλειο Άττικής σε οικόπεδο που παραχωρήθηκε ευγενώς για τὸ σκοπὸ αὐτὸ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ίωνίας καὶ Φιλαδελφείας κυρὸς Τιμόθεος.

—Ύστερα ἀπὸ συνεννόηση μὲ τὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Παύλου τοῦ Ἁγ. Ὅρους τὰ Τίμια Δῶρα τῶν Μάγων μεταφέρθηκαν γιὰ προσκύνημα ἀπὸ τοὺς πιστοὺς στις 14.12 στὴν Ἱ. Μ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν καὶ στις 18.12 στὴν Ἱ. Μ. Φωκίδος.

—Στὶς Ἱ. Μητροπόλεις εἴθισται κατὰ τὶς ἑορτές τῶν Χριστουγέννων νὰ γίνονται ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τῆς Νεότητος. Χαρακτηριστικὰ παραδείγματα ἢ ἐκδήλωση τῆς Ἱ. Μ. Ναυπάκτου στὴν Παπαχαραλάμπειο αἴθουσα, στὶς 27 Δεκεμβρίου, τῆς Ἱ. Μ. Κεφαλληνίας στὶς 28 Δεκεμβρίου, στὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρο καὶ κατόπιν στὴν Ἱ. Μ. Ἁγ. Γερασίμου, τῆς Ἱ. Μ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν στὴν αἴθουσα τοῦ Οἰκοτροφείου ἀρρένων, στὶς 31 Δεκεμβρίου, τῆς Ἱ. Μ. Φωκίδος στὶς 3 Ἰανουαρίου καὶ τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος στὴν αἴθουσα τοῦ Πνευμ. Κέντρου στὶς 4 Ἰανουαρίου.

—Μὲ μεγαλοπρέπεια ἐορτάσθηκαν τὰ Θεοφάνεια στὴν Ἱ. Μ. Ζακύνθου κατὰ τὴν τοπικὴ τάξη. Τὸ θράδου τῶν Θεοφανείων, κατὰ τὴν τοπικὴ παράδοση, εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Ἐπίσκοπο τοῦ νησιοῦ, στὸ πρόσωπο τοῦ ὁποῦ θάβει οἱ Ζακυνθῖνοι τὴ Φανέρωση τοῦ Θεοῦ, ἀποδίδοντάς του τὴν πρέπουσα τιμὴ, γι' αὐτὸ καὶ εἶναι γνωστὴ ἢ λαϊκὴ ἔκφραση «Ἀπόψε θὰ πάμε στὰ Κάλαντα τοῦ Δεσπότη».

—Κληρικολαϊκὴ συνέλευση μὲ θέμα τὸ «Σχίσμα μεταξὺ Ὁρθόδοξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ αἱ ἀπόπειραι πρὸς ἔνωσιν» πραγματοποιήθηκε στὴν Ἱ. Μ. Ὁσίου Θεοδώρου Κυθήρων στὶς 26 Δεκεμβρίου. Εἰσηγητὴς ὁ Σεβ. Κυθήρων κ. Ἰάκωθος.

—Τὸ 17ο Συνέδριο τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μ. Μεσογαίας καὶ Λαυρεατικῆς πραγματοποιήθηκε στὶς 2 καὶ 3 Δεκεμβρίου στὸ Ἱ. Προσκύνημα Ἀναστάσεως Χριστοῦ Σπάτων. Εἰσηγητὴς ὁ πρωτοπρ. Ἄντ. Ἀλεβιζόπουλος, ἢ κ. Αἴμ. Βασιλάκη καὶ ἢ κ. Νικολ. Κατερινόπουλος καὶ θέματα: «Πεντηκοστιανοὶ - Νεοπεντηκοστιανοί», «Τὸ παιδικὸ παιχνίδι καὶ ἔντυπο» καὶ «ἀποκρυφισμὸς μὲσω τῆς Μουσικῆς».

—Τὸν Πύργο ἐπισκέφθηκε στὶς 15 Δεκεμβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κιτίου κ. Χρυσόστομος μὲ πρόσκληση τοῦ Σεβ. κ. Γερμανοῦ.

—Σὲ διάκονο χειροτονήθηκε στὶς 8 Δεκεμβρίου στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Ἀθανασίου Εὐόσμου ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιον ὁ μοναχὸς Γεράσιμος Τουλιπάκης, ἢ κουρὰ τοῦ ὁποῦ εἶχε γίνε τὴν προηγούμενη.

—Στὶς 15 Δεκεμβρίου στὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Τριάδος Πολυκάστρου ὁ Σεβ. Γουμένισσης κ. Δημήτριος χειροτόνησε σὲ πρεσβύτερο καὶ χειροθέτησε σὲ ἀρχιμανδρίτη τὸν ἄλλοτε ἀρχιδιάκονο τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν Βησσαρίωνα Βάσσο, θεολόγο - φιλόλογο. Ἐπίσης τὴν ἴδια ἡμέρα χειροτόνησε σὲ διάκονο τὸν Μ. Μούζας, σπουδαστὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Κατερίνης ἐνῶ στὶς 22 Δεκεμβρίου στὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Δημητρίου Ἀξιουπόλεως χειροτόνησε σὲ πρεσβύ-

τερο καὶ χειροθέτησε σὲ ἀρχιμανδρίτη τὸν ἀρχιδιάκονο Δωρόθεο Πάπαρη, φιλόλογο - θεολόγο καὶ χειροθέτησε σὲ ἀρχιδιάκονο τὸν διάκονο Νικόδημο Δαούλικα. Οἱ δύο τελευταῖοι εἶχαν ἐργασθεῖ ὡς ἀναπλ. διευθυντῆς ὁ α' καὶ τεχνικὸς διευθυντῆς ὁ β' στὸν Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν πρῶτο χρόνο λειτουργίας του.

—Τὸν μαθητὴ τοῦ Ἐκκλ. Γυμνασίου Καλαμάτας Σπυρίδωνα Ζοπάνο χειροτόνησε σὲ διάκονο στὶς 7 Ἰανουαρίου στὴ Ναύπακτο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἀλέξανδρος. Ἐξέλλου στὶς 19 Ἰανουαρίου ὁ Σεβ. Καλαθρῦτων κ. Ἀμβρόσιος χειροτόνησε σὲ πρεσβύτερο καὶ χειροθέτησε σὲ ἀρχιμανδρίτη τὸν ἀδελφὸ τῆς Ἱ. Μ. Ἁγ. Τριάδος Τραπέζης διάκ. Δαμασκηνὸ Γαβαλά.

—Μὲ τὸ χρυσὸ μετάλλιο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τιμήθηκε γιὰ τὶς μεγάλες ὑπηρεσίες του στὸ νομὸ ὁ Σεβ. Ἡλείας κ. Γερμανός.

—Μὲ θέμα «Ἡ ἀλληλοκατανόησις μεταξὺ τῶν τριῶν γενεῶν» μίλησε στὴν αἴθουσα τῆς Ἀποστ. Διακονίας τῆς Ἱ. Μ. Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλείας ὁ δρ. Ἰωάν. Κιτσαράς.

—«Ἡ Ἐκκλησία ὡς παιδαγωγὸς τῆς Κοινωνίας» ἦταν τὸ θέμα θεολογικοῦ Συνεδρίου ποὺ πραγματοποιήθηκε τὸ πρῶτο Σαββατοκύριακο τοῦ Φεβρουαρίου ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἁγ. Βλασίου στὴν Ἱ. Μονὴ Μεταμορφώσεως. Εἰσηγητὴς ἦσαν ὁ κοινωνιολόγος Π. Γιωτόπουλος, οἱ καθηγητὲς Π. Πάσχος καὶ Ἰω. Παναγόπουλος καὶ ὁ ἀρχιμ. Φιλ. Φάρος.

—Μεγάλῃ Χριστουγεννιάτικῃ ἐκδήλωσῃ πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Χαλκίδος στὴν αἴθουσα τελετῆς τῆς Σχολῆς Πυροβολικοῦ μὲ τὴν εὐθύνη τῆς θεολ. κ. Μ. Ἀργυράκη, ὁμιλητὴ τὸν ἱεροκήρυκα ἀρχιμ. Χρυσ. Τριανταφύλλου καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ τῆς 150μελοῦς χορωδίας καὶ ὀρχήστρας νέων ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Π. Κουρμπέτη.

—Τὸ συνολικὸ ποσὸν τῶν 250.000 δρχ. προσέφερε ὁ Σεβ. Χίου ἀπὸ τὶς προσωπικὲς ἀποδοχὲς του σὲ παιδιὰ τῶν ἐνοριῶν τοῦ νησιοῦ καὶ παιδιὰ εἰκοσι πολυτέκνων οἰκογενειῶν, τὰ ὁποῖα δέχθηκε στὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρο, τὰ φιλοξένησε καὶ τοὺς εὐχήθηκε γιὰ τὰ Χριστούγεννα. Ἐπίσης κατὰ τὴν κοπὴ τῆς πίττας τοῦ συλλόγου ἱεροψαλτῶν Χίου «Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς» ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος ἀνήγγειλε τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τους.

—Μὲ συνοδεία πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν τῆς Μητροπόλεως τοῦ ὁ Σεβ. Γουμένισσης κ. Δημήτριος ἐπισκέφθηκε τὰ συνοριακὰ φυλάκια Εἰδομένης, Φανοῦ, Μεταμορφώσεως, Εὐζώνων, Κορώνας καὶ 162 κ' προσέφερε δῶρα, ἀνταλλάσσοντας εὐχὲς καὶ μοιράζοντας δῶρα στὶς 27 Δεκεμβρίου.

—Μὲ τὴ διοργάνωση ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων στὶς ἐνορίες ἐόρτασαν τὰ παιδιὰ τῆς Χριστ. Νεολαίας Δημητριάδος τὰ Χριστούγεννα, δίδοντας στοὺς ἑαυτοὺς τοὺς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφραστοῦν χριστιανικά. Ἐπιστέγασμα τῶν ἐκδηλώσεων ἦταν ἡ μεγάλη ἐορτὴ τῆς 22ας Δεκεμβρίου στὸ Πνευματικὸ Κέντρο.

—Στὴν κατάμεστη αἴθουσα τῆς Ἀποστ. Διακονίας στὸ Αἴγιο πραγματοποιήθηκε στὶς 29 Δεκεμβρίου ἡ Χριστουγεννιάτικῃ ἐκδήλωσις τῶν κατηχητικῶν σχο-

λειών τῆς Ἱ. Μητροπόλεως με πλούσιο πρόγραμμα πού ἐπιμελήθηκε ὁ ἱεροκήρυξ ἀρχιμ. Σάββας Χριστοδουλιᾶς. Τὴν χορωδία διηύθυνε ἡ Εὐαγγ. Διαμαντοπούλου, κατηχήτρια.

—Ἡ χριστουγεννιάτικη ἑορτὴ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱ. Μ. Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς πραγματοποιήθηκε, παρουσίᾳ τοῦ Σεβ. κ. Ἀγαθονίκου στίς 20 Δεκεμβρίου στὸν Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Παλλήνης.

—Μὲ ἐπισημότητα καὶ εὐλάβεια καὶ με ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβ. κ. Χρυσόστομο ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς Μήθυμνας ὑποδέχθηκε τὴν ἡμέρα τῶν Θεοφανείων τὰ ἱερά λείψανα τοῦ Ἀγ. Ἀρσενίου, τὰ ὁποῖα παρέμειναν στὸν Ἱ. Ν. Ἀγ. Παρασκευῆς ἐπὶ μίᾳ ἐβδομάδα γιὰ προσκύνηση.

—Σὲ τελετὴ πού πραγματοποιήθηκε στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ν. Τιμίου Προδρόμου στὴν Ἱ. Μ. Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος ἐπέδωσε τὰ διπλώματα στοὺς ἀποφοίτους τοῦ προγράμματος ἐπιμορφώσεως ἀνέργων νέων —120 τὸν ἀριθμὸ— πού ἀσχολήθηκαν με ἠλεκτρονικούς προγραμματιστές, ἀγιογραφία, ὑαλογραφία, συντήρηση εἰκόνων καὶ βυζ. Μουσικὴ. Τὸ πρόγραμμα ἐπιδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Ταμεῖο.

—Τὸ Σάββατο 21.12 στὴν αἴθουσα τοῦ Δημαρχείου Ληξουρίου καὶ τὴν Κυριακὴ 22.12 στὴν αἴθουσα τῆς Κοργιαλλενίου Βιβλιοθήκης πραγματοποιήθηκαν οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις γὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Νέο Ἔτος πού διοργάνωσε ἡ Ἱ. Μ. Κεφαλληνίας παρουσίᾳ τοῦ Σεβ. κ. Σπυριδωνοῦ, τῶν ἀρχῶν τοῦ νησιοῦ καὶ πλήθους κόσμου.

—Ἀνήμερα τῶν Χριστουγέννων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς του καὶ τίς Ἀρχές τῆς πόλεως Τρικάλων ἐπισκέφθηκε τίς φυλακές, τὸ Νοσοκομεῖο καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Γηροκομεῖο Μεγ. Καλυθίων. Στοὺς φυλακισμένους, στοὺς ἀσθενεῖς καὶ στοὺς γέροντες εὐχήθηκε δεόντως, μοίρασε γλυκά, τὸ ἐγκόλλιο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως 1992 καὶ σὲ ὅλους γενικὰ πρόσφερε τὴν ἡμέρα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ χαρὰ καὶ εὐλογία. Σὲ συνεργασία ἐξάλλου με τὸ Σύλλογο Πολυτέκνων Τρικάλων ἡ Ἱ. Μ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν διοργάνωσε στίς 29.12.1991 στὴ Σταγιάδειο αἴθουσά της μιά σεμνὴ καὶ ὠραία γιορτὴ γιὰ τοὺς πολυτέκνους καὶ τίς οἰκογενεῖές τους. Σ' αὐτὴν μίλησε ὁ Σεβ. κ. Ἀλέξιος, ὁ Νομάρχης Τρικάλων κ. Νικόλαος Βατάλης, οἱ Βουλευτὲς κύριοι Γεωργολίδς καὶ Καμπαγιάννης καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Πολυτέκνων κ. Δημήτριος Τριανταφύλλου, ὁ ὁποῖος εἶπε πὼς γιὰ δέκατη φορὰ καὶ φέτος πραγματοποιεῖται στὴν πόλη ἡ γιορτὴ αὐτῆ τῶν πολυτέκνων, ὅσα καὶ τὰ ἔτη τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Ποιμενάρχου της. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Σεβασμιώτατος μοίρασε ἑνδεκα βιβλιάρια σὲ παιδιά πολυτέκνων κι ἔδωσε οἰκονομικὴ ἐνίσχυση σὲ εἰκοσιεπτὰ φοιτητές, παιδιά πολυτέκνων οἰκογενειῶν.

—Τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων με ἀφετηρία τὸ Ἐπισκοπεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στὴν Ἀμφισσα, ξεκίνησε πορεία ἀγάπης, πρωτοστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρα καὶ με τὴ

συμμετοχὴ κληρικῶν, λοιπῶν συνεργατῶν τῆς Μητροπόλεως καὶ με μεγάλο ἀριθμὸ παιδιῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς πόλεως. Ἀρχὴ ἔγινε ἀπὸ τίς φυλακές, ὅπου μοιράσθηκαν δέματα καὶ ἐψάλησαν τὰ Κάλαντα καὶ συνεχίστηκε στὸ Γενικὸ Νομαρχιακὸ Νοσοκομεῖο Ἀμφισσας, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος ἐπισκέφθηκε ἰδιαίτερα τὸν κάθε ἀσθενὴ εὐλογώντας καὶ προσφέροντας δῶρα. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψη στὸ Νοσοκομεῖο Ἀμφισσας ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὴν Ἱτέα ὅπου καὶ ἐπισκέφθηκε τὸ Λιμεναρχεῖο. Τὴν ἐπομένη μετέβη στὴν Ἀντίκυρα ὅπου ἐπισκέφθηκε τὴν Ἀεροπορικὴ Βάση, εὐχήθηκε στοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτες καί, κατόπιν ἐπισκέφθηκε τὸ Λιμεναρχεῖο Ἀντίκυρας. Νὰ σημειωθεῖ, ἐπίσης, πὼς τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιάς ὁ Σεβ. Φωκίδος, μετὰ τὴ θ. Λειτουργία, ἀθόρυθα καὶ με τὴ συνοδεία κληρικῶν ἐπισκέφθηκε στὴν Ἀμφισσα καὶ τὴν Ἱτέα κατὰκοίτους καὶ ἐμπερίστατες οἰκογένειες, τὸνώνοντας τὸ ἡθικὸ ὄσων ὑποφέρουν καὶ προσφέροντας ταυτόχρονα διάφορα δῶρα καὶ ὕλικὴ βοήθεια.

—Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἱ. Μ. Κερκύρας καὶ Παξῶν διοργάνωσε στίς 22 Δεκεμβρίου στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Κερκύρας χριστουγεννιάτικη γιορτὴ με πλούσιο πρόγραμμα καὶ πολυἀριθμους συντελεστές.

—Στὴν αἴθουσα τῆς «Χριστιανικῆς Ἑστίας» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς νήσου διοργάνωσαν ἑορταστικὴ ἐκδήλωση κατὰ τίς ἡμέρες τῶν ἀγίων ἑορτῶν. Οἱ μαθητὲς καὶ οἱ μαθήτριες με πολλὴ ἐπιτυχία παρουσίασαν τὸ πρόγραμμά τους, ἔψαλαν πολὺ σωστὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς ὕμνους, τραγούδησαν τὰ ἄσματά τους καὶ ἀπήγγειλαν ὠραιότατα ποιήματα. Ὁ Σεβ. Τιμόθεος πού παρέστη στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ μαζί με ὅλο τὸν Ἱ. Κληρὸ τῆς νήσου, ἀφοῦ ὠμίλησε καταλλήλως πρὸς τοὺς παρευρισκομένους πού εἶχαν πράγματι κατακλύσει τὴν αἴθουσα, συνεχάρη καὶ εὐχαρίστησε τὰ παιδιά τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ὁμορφὴ προσφορὰ τους.

X.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀξώμης

Στίς 18 Ἰανουαρίου, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Π.Σ.Ε. Δρ. EMILIO CASTRO μετὰ κλιμακίου τῆς Κ.Ε. ἐκ τῶν Δρ. MITRI τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, τοῦ ἐκ Τανζανίας πρεσβυτεριανοῦ Πάστορος κ. Λασουάγι, τῆς Κας Σιμονιάν καὶ ἐνὸς ἀκόμη, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀντί-Ἀμπέμπα, διὰ νὰ μετᾶσχουν τῶν ἐργασιῶν PEACE CONFERENCE, πού ὠργάνωσε ἡ Αἰθιοπικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν μετέσχον ἐπίσης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀξώμης κ. Πέτρος πού ὠμίλησε, καὶ οἱ Ἐκπρόσωποι τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁργανισμῶν, πού ὑπάρχουν εἰς Αἰθιοπία. Καθολικοί, Ἀγγλικανοί, Πρεσβυτεριανοί, Λουθηρανοί, Μεκάνε YESUS, Μουσουλμάνοι κ.ἄ.

Ὁ Δρ. EMILIO CASTRO συνειργάσθη με τὸν Μητροπολίτην Πέτρον, ἐπὶ τῆς μελλούσης συμπαραστάσεως τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὴν Αἰθιοπία, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, δι' ἔργα θελιώσεως τῆς ζωῆς

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ
ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ, ΔΙΑΚΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ**Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν**

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1992, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ α) τὸν Ἀρχιμ. Θεόκλητον Γιαννακόπουλον κατὰ κόσμον Χρήστον τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος καὶ β) τὸν Πρεσβύτερον Νικόλαον Χαριομπόλην τοῦ Πέτρου, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος, κατηγορουμένους ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι ἐπέβαλεν αὐτοῖς τὴν ποινὴν τῆς Καθαρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊ-

τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἱδρυμάτων καὶ διὰ θέματα προσφύγων.

Τὴν Κυριακὴν, 19ην, τὸ ἑσπέρας, ὁ Μητροπολίτης ἔδωκε δεξιῶσιν εἰς τὸ Μ. Μέγαρον πρὸς τιμὴν τοῦ Γ. Γραμματέως καὶ τοῦ Κλιμακίου τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Αἰθιοπίας, Ἐκπρόσωποι τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, Θρησκευτῶν, Ὁμολογιῶν, τοῦ Κράτους, ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Β. Βασάλος, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλλ. Κοινότητος κ. Θ. Ἀσημακόπουλος μετὰ τὰ Μέλη τοῦ Δ.Σ., Δ)νται τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων, ἡ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Ὀλυμπιακός» κ. Εἰρ. Μαγαληνοῦ, Μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, Ἀντιπρόσωποι τοῦ ξένου καὶ ἐγχωρίου Τύπου καὶ μερικοὶ πάροικοι. Ὁ Δρ. EMILIO CASTRO ἐπεκοινώνησε μετὰ τὰ Μέλη τῆς Ἑλλ. Παροικίας Α. Α. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Πέτρος προσεφώνησε τὸν Γενικὸν Γραμματέα καὶ οὗτος ἀντιφώνησε καταλλήλως. Τὴν ἐπομένην 20ὴν τὸ μεσημέρι, τὸ κλιμάκιον ἐπισκέφθη καὶ πάλιν τὸν Μητροπολίτην καὶ εἶχον ἰδιαίτεραν συνομιλίαν.

Ὁ Δρ. EMILIO CASTRO κατὰ τὴν ἐπὶ 4ήμερον παραμονὴν του εἰς Α. Α. ἔσχε συνεργασίαν μετὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον τοῦ Πατριαρχείου Αἰθιοπίας, μετὰ Κυβερνητικοὺς ἐκπροσώπους καὶ ἐκπροσώπους ἄλλων θρησκευτῶν, μετέσχε τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων τῶν Αἰθιόπων π. ἡμερ., ὠμίλησε πρὸς τὸν Αἰθιοπικὸν λαόν, ἐπίσης εἰς τὴν PEACE CONFERENCE, καθὼς πρὸς ἀξιωματούχους τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ δημοσίως. Ἀνεχώρησαν τὴν 21ην τὸ ἑσπέρας, ἐπιστρέφοντες εἰς Γενεύην.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

κῶν, ἐκδὼν τὰς ὑπ' ἀριθμ. 1)1992 καὶ 2)1992 ἀποφάσεις Αὐτοῦ.

Ὁ Πρόεδρος
† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Πρὸς
τὸν Ἀρχιμανδρίτην Θεόκλητον Γιαννακόπουλον
κατὰ κόσμον Χρήστον τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν
τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος
(καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Διὰ τοῦ παρόντος κοινοποιούμεν σοι κατωτέρω τὴν ἐρήμην σου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 1/5.2.1992 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοθαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 122 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τοῦτο τίθεται καὶ ἰσχύει συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1714)1942 καὶ κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 44 τοῦ Ν. 590)1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἵνα οὕτω λάθῃς γνῶσιν αὐτῆς καὶ ἀσκήσης κατ' αὐτῆς τὰ κατ' ἄρθρον 126 καὶ 133 τοῦ προειρημένου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Νόμου, ἔνδικα μέσα τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας καὶ τῆς ἐφέσεως.

Προσεπιδηλούμεν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 5383)1932 καθοριζομένης προθεσμίας, θέλει ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις καταστῆ συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 151 Αὐτοῦ, τελεσίδικος, ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος.

Ὁ Γραμματεὺς τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 1η/1992

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, συγκαείμενον ἐκ τοῦ Προέδρου Αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου καὶ ἐκ τῶν Τακτικῶν Μελῶν Αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολιτῶν α) Ὑδρας, Σπεσιῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἱεροθέου, β) Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθονίκου, γ) Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Μαξίμου καὶ δ) Μηθύμνης κ. Χρυσοστόμου, Ἀναπληρωματικοῦ Μέλους, ἀναπληροῦντος τὸν ἐκ τῶν τακτικῶν Μελῶν κωλυόμενον ὅπως παραστῆ Σεβ. Μητροπολίτην Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμον.

Συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τῆ 5ῃ Φεβρουαρίου 1992, ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Τετάρτη καὶ ὥρα 5ῃ ἀπογευματινῇ, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ καὶ τῇ συνήθει τῶν Συνεδριῶν Αἰθούσῃ ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Γραμματέως Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλου, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ τὸν Ἀρχιμ. Θεόκλητον Γιαννακόπουλον, κατὰ κόσμον Χρήστον τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος κατηγορούμενον ἐπὶ α)

καί θ) αντικανονικούς παραπτώμασι καί συγκεκριμένως ὅτι

Δικάζον ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου, νομίμως κληθέντος δις διὰ τοῦ περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς 1.12.1991 καί 15.1.1992, ὡς καί τῆς ἡμερησίας Ἐφημερίδος τῶν Ἀθηνῶν «ΕΣΤΙΑΣ» τῆς 28.11.1991 καί 29.11.1991, καί μὴ προσελθόντος καί παραστάντος κατὰ τὴν σημερινὴν δικάσιμον.

Διεξεληθὸν καί ἐπισταμένως μελετήσαν ἅπαντα τὰ ἐν τῷ φακέλλῳ τῆς δικογραφίας ἔγγραφα καί στοιχεῖα.

Λαθὸν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ Συνέδρου Μέλους Αὐτοῦ, Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καί Νιγρίτης κ. Μαξίμου.

Σκεφθὲν κατὰ τοὺς θείους καί ἱεροὺς Κανόνας καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐμβριθοῦς μελέτης τοῦ ὅλου φακέλλου τῆς δικογραφίας ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσις εἰσάγεται πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον Αὐτοῦ, τηρηθειῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», προβλεπομένων καί καθοριζομένων διαδικασιῶν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης καί ἀξιολογήσεως τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας, τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, προσηκόντως ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐκτιμωμένων, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἐν γένει περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας, περιλαμβανούσης καί τὰ στοιχεῖα τῆς προδικασίας, ὡς καί ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων, κατ' ἐλευθέρην ἐκτίμησιν, δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 57 Ν. 5383)1932 ἀπεδείχθησαν τὰ κάτωθι πραγματικά περιστατικά ὅτι ὁ κατηγορούμενος Ἀρχιμ. Θεόκλητος Γιαννακόπουλος, Κληρικὸς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος,

.

Ἐπειδὴ ὁ κατηγορούμενος ὡμολόγησεν ἐν τῇ ἀπὸ 5.9.1989 ἰδιογράφῳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ, ἣν ἀπήρθυσε ἰὼ κυριάρχῃ αὐτοῦ Μητροπολίτῃ, Σεβ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνῷ τὴν διάπραξιν τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ κανονικῶν ἐγκλημάτων, ἀναφέρων: καί κατέκλεισε αὐτὴν διὰ τῆς, ἐν αὐτογνωσίᾳ τῆς πτώσεως αὐτοῦ, γενομένης δηλώσεως: «Σὰς ζητῶ συγγνώμη χίλιες φορές, Ὁ τραγικὸς σὰς υἱὸς Θεόκλητος». Ἐπειδὴ τὰ ἀδικήματα τοῦ κατηγορητηρίου, θεωροῦνται ὡς ἄμεσος ἐπίθεσις κατὰ τοῦ κύρους τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τοῦ Δικαίου τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελοῦν διαγωγὴν «χειρόνα» καί ὡς ἐκ τούτου τυγχάνουν καταπολεμητέα, συνιστοῦν ἐκδηλώσεις ἐγκληματικῆς βουλήσεως καί ἐκθέτουν εἰς κίνδυνον τὴν παρεμβολὴν τῶν Πιστῶν ἐκ τῆς εἰς δὲ τὴν θείαν Γραφὴν τιμωροῦνται διὰ τῆς αἰωνίου κολάσεως, ὡς θανάσιμοι ἁμαρτία

Ἐπειδὴ, τὰ ἀποδειχθέντα παραπτώματα τοῦ κατηγορητηρίου, σαφῶς προβλέπονται καί ρητῶς τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν θείων καί ἱερῶν Κανόνων, ὡς καί ὑπὸ τῶν Γραφικῶν Λογιῶν διὰ τῆς ποινῆς τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος, τῆς ἀφαίρεσεως τοῦ Μοναχικοῦ Σχήματος καί τῆς ἐπανα-

φορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν καί δὴ ὑπὸ τῶν

.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

κηρύσσει ὁμοφώνως τὸν κατηγορούμενον Ἀρχιμανδρίτην Θεόκλητον Γιαννακόπουλον κατὰ κόσμον Χρήστον τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος, ἔνοχον ἐπὶ α) καί θ) ἀντικανονικούς παραπτώμασι καί συγκεκριμένως ὅτι

καί παμφηφεί ἐπιβάλλει αὐτῷ τὴν ποινὴν τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὕψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος, μετ' ἀφαίρεσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτοῦ Σχήματος, ἀπογυμνοῦν αὐτὸν τέλεον παντὸς Ἱερατικοῦ βαθμοῦ καί τίτλου ὡς καί τοῦ Μοναχικοῦ Σχήματος, κατὰγον αὐτὸν καί ἐπαναφέρον εἰς τὴν τῶν λαϊκῶν τάξιν, μὴ δυνάμενον ἔσαι ποιῆσαι Ἱεροπραξίαν τινὰ καί ὡς λαϊκὸν ἐφεξῆς γνωριζόμενον καί προσφωνούμενον, καταδικάζον ἅμα εἰς θάρος αὐτοῦ καί ὑπὲρ τοῦ Τ.Α. Κ.Ε. τὴν ἐκ 40.000 δρχ., τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμῶν, δικαστικὴν δαπάνην. Διατάσσει δὲ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης, συνωδὰ τοῖς ἀρθροῖς 55 καί 122 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 5383)1932 καί 372 Κ.Π.Δ., δις εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καί δις εἰς τὴν ἡμερησίαν Ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν «ΕΣΤΙΑ», δίχα τῆς ἀναλυτικῆς ἀναφορᾶς τοῦ κατηγορητηρίου καί τοῦ αἰτιολογικοῦ αὐτῆς μέρους.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καί ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Τὰ Μέλη

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης ΙΕΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

† Ὁ Σερρῶν καί Νιγρίτης ΜΑΞΙΜΟΣ

† Ὁ Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοὺς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθὸν εἰς Συνεδρίαν τὴν 3.3.1992 (ἵνα κρίνῃ καί δικάσῃ α) τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Γεώργιον - Στυλιανὸν Παρασκευαδάκην τοῦ Στυλιανοῦ, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος, β) τὸν Πρεσβύτερον Κων)νον Μπαρμπάτσην τοῦ Γεωργίου, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος, γ) τὸν Πρεσβύτερον Δημήτριον Κοσμᾶ τοῦ Λεωνίδου, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος καί δ) τὸν Πρεσβύτερον Παναγιώτην Σκαλτσᾶ τοῦ Νέστορος, Κληρικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας, κατηγορουμένους ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπέβαλεν αὐτοῖς τὴν ποινὴν τῆς ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ἐκ τοῦ ὕψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος καί τῆς ἐπανα-

φορᾶς αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐκδὸν ἀντιστοιχῶς τὰς ὑπ' ἀριθμ. 3)1992, 4)1992, 5)1992 καὶ 6)1992 ἀποφάσεις Αὐτοῦ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοθαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ, ΔΙΑΚΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τὴν 4ην Μαρτίου 1992, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ α) τὴν ἔφεσιν τοῦ Πρεσβυτέρου Φωτίου Στεργίου τοῦ Δημητρίου, Κληρικοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κορίνθου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 13)1991 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοθαθμίου Συνοδικοῦ τοιοῦτου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν καὶ β) τὴν ἔφεσιν τοῦ Πρεσβυτέρου Νικολάου Χαριομπόλη τοῦ Πέτρου, Κληρικοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου καὶ Ὁρρεσιᾶδος, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2)1992 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοθαθμίου Συνοδικοῦ τοιοῦτου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὕψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, τὴν μὲν πρώτην ἀπέρριψε ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμον καὶ ἀόριστον καὶ ἐπεὶ ἐκ τῶν ἐφεσεῖν τὴν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινὴν, τὴν δὲ δευτέραν ἐδέχθη ἐν μέρει, κηρύξαν μὲν τὸν ἐφεσεῖοντα ὡς ἔνοχον τῶν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀποδοθειῶν αὐτῷ κατηγοριῶν, μὴ ἐπιμετρήσαν δὲ αὐτῷ κανονικὴν τινα ποινὴν, λόγῳ ἐπιδείξεως ἐκ μέρους αὐτοῦ ἐμπράκτου μεταμελείας, ἐκδὸν τὰς ὑπ' ἀριθμ. 2)1992 καὶ 3)1992 ἀποφάσεις Αὐτοῦ.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις, εἶναι συνφῶδὰ τῷ ἄρθρῳ 151 τοῦ Νόμου 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας, τελεσίδικου, ὀριστικαὶ καὶ ἀμετάκλητοι.

Ὁ Προεδρεύσας τοῦ Δευτεροθαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37, πρῶτ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθμ.

2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίων Κωνσταντίνης - Μοσχάτου, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Μαρτίου 1992

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀγιάς καὶ Συκουρίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου Ποταμιᾶς τῆς περιφερείας Ἀγιάς, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀγιά τῇ 2ῃ Μαρτίου 1992

† Ὁ Ἀγιάς καὶ Συκουρίου ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δράμας

Προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς —κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5)1978 Κανονισμοῦ— πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως κλάδου ΠΕ ἢ ΜΕ (Διοικητικοῦ) τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κατὰ Νόμον ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν.

Οἱ υποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως δέον, ἵνα ἔχωσιν καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἄρθροις 6 ἕως 13 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5)1978 Κανονισμοῦ. Ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος συγκλήσεως τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς θέλουσι ἀνακοινωθῆ τοῖς ἐνδιαφερομένοις δι' ἰδιαιτέρας ἀνακοινώσεως τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως.

Ἐν Δράμᾳ τῇ 6ῃ Μαρτίου 1992

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν

των κενών θέσεων τακτικών Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς
α) Ἁγίας Τριάδος (Μητροπολιτικός) Μυρίνης Λή-
μνου καὶ β) Παναγίας Μυρίνης,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Δια-
κονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου
34/16' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱε-
ρῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα
κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρῦξεως εἰς τὸ
Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενο-
μισμένον δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 11ῃ Μαρτίου 1992

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38
παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρ-
του τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων
33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημε-
ρίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργα-
νικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν
1) Ἁγ. Τριάδος Μυρίνης, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Μυρίνης,
3) Ἁγ. Παντελεήμονος Μυρίνης, 4) Ἁγ. Δημητρίου
Κοντοπουλλίου, 5) Εὐαγγ. Θεοτόκου Μούδρου, 6) Γενέσ.
Θεοτόκου Παναγίας, 7) Εἰσοδ. Θεοτόκου Πορτα-
νοῦ, 8) Ἁγ. Ἀναργύρων Δάφνης, 9) Ἁγ. Παχωμίου
Καρπασίου, 10) Ἁγ. Δημητρίου Λύχνων, 11) Ἁγ. Δη-
μητρίου Πλάκας, 12) Ἁγ. Νικολάου Σκανδάλης, 13)
Κοιμ. Θεοτόκου Τσιμανδρίων, 14) Ἁγ. Ἰωάννου Φυ-
σίνης, 15) Ἁγ. Γεωργίου Ἀγγαριῶνων, 16) Ἁγ. Μα-
ρίνης Λειβαδοχωρίου καὶ 17) Ἁγ. Δημητρίου Σαρδῶν,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημο-
σιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν
κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 11ῃ Μαρτίου 1992

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς τῶν περιοδι-
κῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟ-
ΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ
τῇ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιο-
δικῶν, Ἰωάννου Γεγναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα,
ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους
διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνετῃ κανονικὰ ἢ ἀποστολῇ
τῶν Περιοδικῶν.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΘΕΟΦΙΛΟΣ

† Ὁ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγ. Ὁρους ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου
τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 20 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, «Ἐξ οἰκείων
τὰ βέλη» γιὰ τὴν Οὐνία.

Μητροπ. Σύρου Δωροθέου, Ὁ Σύρου
Φιλάρετος Ἰωαννίδης (1883 - 1961).

Μητροπ. Θήρας Παντελεήμονος, Οὐ-
νία - Σκόπια - Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Νικ. Εὐθ. Μητσοπούλου, Ὁ ὄρος τῆς
Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμ. Συνόδου καὶ ἡ ἀγρησις
αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σημερινῶν Ἀντιχαλκηδονίων.

Παναγ. Γ. Μπούμη, Ἡ κανονικότητα τῶν
περὶ τοὺς 12 Μητροπολίτες λόγων, ἀποφάσεων καὶ
πράξεων.

Γεωργίου Β. Ἀντοράκη, Μακεδονία
ἢ ἑλληνική.

Σπυρ. Τρωιάνου, Ἡ Πενθέκτη Οἰκου-
μενικὴ Σύνοδος καὶ τὸ νομοθετικὸ τῆς ἔργου.

Ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Τιμόθεος
(1914 - 1992).

Ἀρχιμ. Νικ. Γ. Πρωτοπαπᾶ, «Ἡχος
ἐυμελῆς». Ἀπολογισμὸς 1991 τοῦ Ρ/Σ τῆς Ἐκ-
κλησίας.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.